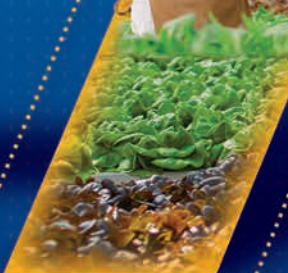

รายงานประจำปี 2566
Annual Report 2023

สำนักงาน เศรษฐกิจ การเกษตร

Office of Agricultural Economics

สำนักงาน เศรษฐกิจ การเกษตร

Office of Agricultural Economics

ดวงตราสัญลักษณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ลักษณะของดวงตราสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นรูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลางกว้าง 6 เซนติเมตร ตรงกลางเป็นรูปพระพิรุณประทับนั่งบนแท่นพระอาสน์ ห้อยพระบาทขวา พระหัตถ์ขวา ถือเต้าหลังน้ำทิพย์ พระหัตถ์ซ้ายประทานพร อยู่ในซุ้มเรือนแก้ว ด้านข้างซุ้มทั้งสองประกอบด้วย ต้นข้าว 6 ต้น ซึ่งผูกเป็นลวดลายไทย (ลายรวงข้าว) มีพุทธภาษิตจารึกอยู่บนผ้าแพรประกอบอยู่ด้านล่างซุ้มเรือนแก้วว่า “สพฺเพสํ สงฺฆภูตานํ สามคฺคี วุฑฺฒิสาธิกา” รอบนอกดวงตราด้านล่างมีคำว่า “สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร”

ความหมายของดวงตรา

1. พระพิรุณ หรือ พระวรุณ ในไตรเทพว่า เป็นโอรสของพระกัศปเทพบิดร และนางทิตีเทพมารดา นามเต็มว่า “วรุณาติตย์” เป็นพระเชษฐาองค์แรกในพวกอาทิตย์ทั้ง 8 ทรงทำหน้าที่เป็นโลกบาลปรัศจิมทิศ ในพระเวทว่าเป็นใหญ่ในการน้ำ (ฝน) และเทพเจ้าแห่งทะเลและอากาศ ตามพระอิริยาบถในดวงตรา ประทับนั่งห้อยพระบาทขวามบนแท่นพระอาสน์ เพื่อคอยสอดส่องและพิจารณาถึงความทุกข์ - สุข ของประชากรในด้านการเกษตร พระหัตถ์ขวากำลังหลังน้ำทิพย์ เพื่อยังความเจริญให้แก่พืชพันธุ์ธัญญาหารจะได้เจริญงอกงามและอุดมสมบูรณ์ พระหัตถ์ซ้ายประทานพรเพื่อให้กิจการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ส่วนพระพักตร์เต็มไปด้วยพระเมตตาที่จะให้ความเป็นธรรม และการช่วยเหลือแก่ประชากรเกษตรทั้งปวง

2. ลวดลายไทยรูปปลายรวงข้าว 6 ต้น ประกอบอยู่ทั้งสองด้านของซุ้มเรือนแก้ว หมายความว่า สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประกอบด้วยหน่วยงานใหญ่ ๆ ซึ่งเรียกว่า กอง 6 หน่วยงาน หรือกอง และต้นข้าว ทั้ง 6 ต้น ได้รับน้ำทิพย์จากพระพิรุณ จนเจริญงอกงามแตกช่อแตกรวงเป็นเมล็ดข้าวพร้อมที่จะขยายกระจายพันธุ์ต่อไป เช่นเดียวกับกองทั้ง 6 กอง ซึ่งแต่ละกองย่อมแยกออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ คอยให้ความรู้และให้การช่วยเหลือในแต่ละด้านของการเกษตรแก่ประชากรไทย อันยังความเจริญให้แก่ประเทศชาติสืบไป

3. พุทธภาษิต จารึกบนผ้าแพร ความเป็นว่า “สพฺเพสํ สงฺฆภูตานํ สามคฺคี วุฑฺฒิสาธิกา” หมายความว่า “ความพร้อมเพรียงของปวงชนผู้เป็นหมู่ ยังความเจริญให้สำเร็จ”

4. ตัวหนังสือ “สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร” เพื่อแสดงว่าเป็นเครื่องหมายของส่วนราชการนี้

สาร

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน

ตามนโยบายด้านการเกษตรของรัฐบาลและของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง จนก่อเกิดเป็นผลสำเร็จตามภารกิจที่กำหนดไว้ โดยตลอดช่วงปีที่ผ่านมา แม้เราจะเผชิญกับวิกฤตการณ์ความเปลี่ยนแปลง ภายใต้อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภาวะเศรษฐกิจรวมไปถึงความขัดแย้ง

เหล่านั้น กลับ

ทางภูมิรัฐศาสตร์ แต่วิกฤตการณ์ต่าง ๆ

เป็นความท้าทาย และบทพิสูจน์ให้เห็นชัด

แล้วว่า ภาคเกษตรไทยยังคงเป็นภาคการ

ผลิตหลักที่เข้มแข็ง สร้างความมั่นคงด้านอาหาร

เพราะไม่เพียงแต่หล่อเลี้ยงประชากรในประเทศ

เท่านั้น แต่ยังช่วยรองรับและโอบอุ้มเศรษฐกิจไทยให้

ก้าวไปข้างหน้า อีกทั้งยังมีศักยภาพในการส่งออกสินค้าเกษตร

ไปสู่นานาชาติในตลาดโลกอีกด้วย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จะยังคงเดินทางตามพันธกิจทุกด้าน ทั้งด้านนโยบาย มาตรการ ด้านการเกษตร ด้านวิเคราะห์วิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงด้านการติดตามประเมินผล และที่สำคัญ คือ การพัฒนาข้อมูลด้าน Big Data ภาคเกษตร การให้บริการ การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการเพื่อก้าวไปสู่องค์กรนำในการพัฒนาภาคเกษตรและศูนย์กลางสารสนเทศการเกษตรแห่งชาติ ที่มีประสิทธิภาพสูง ภายในปี 2570 อย่างเต็มภาคภูมิ

ความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ล้วนเกิดจากความมุ่งมั่น ตั้งใจ และความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความทุ่มเทแรงกาย แรงใจ ของบุคลากรสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โอกาสนี้ ผมขอแสดงความขอบคุณทุก ๆ ฝ่าย และบุคลากรทุกท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุน และร่วมกันขับเคลื่อนแก้ไขปัญหา พัฒนา ต่อยอด และผลักดันภารกิจด้านการเกษตรต่าง ๆ จนเป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรไทย และภาคเกษตรไทยให้เติบโตและก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงต่อไป

จิ. จรรณวเดช,

นายฉันทานนท์ จรรณเดช
เลขาธิการ

คณะผู้บริหาร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นายวินิต อธิสุข
รองเลขาธิการ

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
เลขาธิการ

นางสาวกาญจนา ขวัญเมือง
รองเลขาธิการ

นางธัญริตา บุณญมณีกุล
รองเลขาธิการ

คณะผู้บริหาร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรส่วนกลาง

นายศรีไพร บุญยะเดช
สำนักงานเลขาธิการกรม

นางสาวกัลยา สงรอด
กองนโยบายและแผนพัฒนา
การเกษตร

นางสาวหิรัญญา สระสม
กองเศรษฐกิจการเกษตร
ระหว่างประเทศ

คณะผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรส่วนกลาง

นายชัชพล สายะพันธ์
ศูนย์ประเมินผล

นายกฤษ เอี่ยมฐานนท์
ศูนย์สารสนเทศ
การเกษตร

นายเอกราช ตรีลพ
สำนักวิจัยเศรษฐกิจ
การเกษตร

นายสุชาติ ฟูแปง
ศูนย์ข้อมูลเกษตร
แห่งชาติ

คณะผู้บริหาร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

นายรัชชัย เดชาเชษฐ์

สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 1

นางรัญญูพิชชา เถระรัชชานนท์

สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 2

นางสาวอุษา โทณผลิน

สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 3

นายณพดล ศรีพันธุ์

สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 4

คณะผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

นางสุจารีย์ พิชชา
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 5

นางสาวนริศรา เอี่ยมคุ้ม
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 6

นางอังคณา พุทธรศรี
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 7

นายนิกร แสงเดช
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 8

คณะผู้บริหาร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

นายไพฑูรย์ สิตาพัฒน์
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 9

นางสาวศิริพร จูประจักษ์
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 10

นางประเทือง วาจรัตน์
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 11

นายชายศักดิ์ วุฒิสักดิ์
สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตรที่ 12

คณะผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นางเบญจวรรณ ศิริโพธิ์
ด้านนโยบายเศรษฐกิจ
การเกษตร
ระหว่างประเทศ

นางสาวกัทธา ผ่องใส
ด้านการบริหาร
ทรัพยากรบุคคล

นางสาวตาปี วัชรางกูร
ด้านนโยบายระบบ
เศรษฐกิจการเกษตร

คณะผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นางสาวพรชาตา บุสสุวัตโน
ด้านนโยบายพัฒนา
การเกษตรชนบท

นางพนิดา โตพ่วง
ด้านประเมินผล
การพัฒนากการเกษตร

นางสาวอัษฎนดา เพ็ญพร
ด้านระบบข้อมูล
สถิติการเกษตร
(รักษาการในตำแหน่ง)

คณะผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นางสาวบุษยา ปันสุวรรณ
ด้านสารสนเทศ
การเกษตร
(รักษาการในตำแหน่ง)

นางสาวจิราวรรณ สมัค
ด้านตรวจสอบภายใน

นางสาวพาสินี ณ ป้อมเพ็ชร
ด้านพัฒนาระบบบริหาร
(รักษาการในตำแหน่ง)

หมายเหตุ: ตำแหน่งว่าง

- ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ การแปรรูปสินค้าเกษตรและ อุตสาหกรรมเกษตร
- ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ การพยากรณ์เศรษฐกิจ การเกษตร
- ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ การผลิตและการตลาด
- ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล นโยบายและโครงการพิเศษ

ดวงตราสัญลักษณ์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	3
สารจากเลขาธิการ	4
คณะผู้บริหาร	5

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

→ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรมองค์กร	18
→ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ	20
→ โครงสร้างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	31

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติราชการ

→ การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	34
---	----

ส่วนที่ 3 รายงานทางการเงิน

→ งบแสดงฐานะทางการเงิน	38
→ งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน	40
→ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน	53

ส่วนที่ 4 งานสำคัญในรอบปีงบประมาณ 2566

ด้านสารสนเทศการเกษตร

→ การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลาง ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง	57
→ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตปาล์มน้ำมัน	60
→ กรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจ (Sampling For List Frame Survey) โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	63
→ การจัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ ปี 2566	65
→ โครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย / มาตรการทางการเกษตร	68
→ โครงการจัดทำระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยเศรษฐกิจพืชเศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ	71

ด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

→ การศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร

• การศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์	75
• การศึกษาแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตร	82

→ การแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

• การเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามข้อผูกพันองค์การค้าโลก (WTO) ปี 2567 - 2569	86
• การบริหารจัดการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช	87
• แนวทางการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดทุเรียนสาธิต จังหัดพังงา	89

→ การดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2566	91
--	----

ด้านนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการเกษตร

→ แผนพัฒนาการเกษตรและการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ	
• แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	97
• แผนปฏิบัติการด้านการเกษตร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	99
• การศึกษาต้นคุณโลจิสติกส์สินค้าข้าวต่อยอดขายของเกษตรกร ภายใต้โครงการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญ	101
• แนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	104
• การขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	106
• การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ระดับพื้นที่	108
→ การวิเคราะห์และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 และแนวโน้มปี 2567	113

ด้านเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ

→ การเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาค ผ่านการประชุมรัฐมนตรี ความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ 8	121
→ การดำเนินงาน APTERR เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาคอาเซียน+3	124

ด้านการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการเกษตร

→ การติดตาม	
• โครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	127
→ การประเมินผล	
• ด้านการเพิ่มศักยภาพการผลิตเชิงพื้นที่	129
• ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	132
• ด้านการพัฒนากลุ่มเกษตรกร	135

ส่วนที่ 5 กิจกรรมในรอบปี

5

→ รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.	140
→ กิจกรรมในรอบปี 2566	145

ส่วนที่ 6 ภาคผนวก

6

→ อัตราค่าจ้าง	162
→ งบประมาณรายจ่ายประจำปี	163
→ สถานที่ตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ส่วนกลาง / ส่วนภูมิภาค	165

CONTENT

ส่วนที่

1

ข้อมูลภาพรวม ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

วิสัยทัศน์

“องค์กรนำในการพัฒนาภาคเกษตร
และศูนย์กลางสารสนเทศ
การเกษตรแห่งชาติ
ที่มีประสิทธิภาพสูง
ภายในปี 2570”

พันธกิจ

1. จัดทำและบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศการเกษตร
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำรายงาน
สถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตร ทั้งภายในประเทศและ
ต่างประเทศ
3. เสนอแนะนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา และมาตรการ
ทางการเกษตร รวมทั้งจัดทำทำที่ และร่วมเจรจาการค้า
สินค้าเกษตรและความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการเกษตร
ระหว่างประเทศ
4. ติดตามและประเมินผลแผนงาน / โครงการที่สำคัญ
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าประสงค์

“สารสนเทศการเกษตรและแผนพัฒนาการเกษตรที่เป็นเลิศ
สนับสนุนการขับเคลื่อนภาคเกษตรไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน”

เป้าหมาย

1. สารสนเทศการเกษตร (ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร การวิจัยด้านการเกษตร
ผลการประเมิน แผนงาน / โครงการด้านการเกษตร) มีความถูกต้อง ทันสมัย
และเข้าถึงได้
2. แผนและมาตรการทางการเกษตรนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรของประเทศ
3. พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

ประเด็นการพัฒนา

1. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการเกษตร
2. สนับสนุนการสร้างโอกาสและความเสมอภาคของเกษตรกร
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร

คำนิยาม “SMART OAE”

S	Specialized	=	ความเชี่ยวชาญ
M	Moral	=	มีคุณธรรม
A	Accountable	=	มีความรับผิดชอบ
R	Rational	=	มีเหตุผล
T	Targetable	=	มีเป้าหมาย
OAE	Office of Agricultural Economics = สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร		

วัฒนธรรมขององค์กร “BALANCE”

B ody healthy and Buddy teamwork	:	สุขภาพแข็งแรง บัดดี้ดี ทีมเวิร์คเยี่ยม
A ctivities and Actions with friends and societies	:	ร่วมกิจกรรม และสานสัมพันธ์ผองเพื่อนและสังคม
L ove and Happiness with your work and Leave Legacy	:	รักและสุขในงานที่ทำ พร้อมสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นตำนานแก่องค์กรและประเทศ
A ward Achievement	:	ให้รางวัลทุกความสำเร็จที่ได้
N ecessary Spending, Saving and Starting Investment	:	ใช้จ่ายอย่างรอบคอบ เก็บออม และเริ่มลงทุน ก่อนวัยเกษียณ
C are of Family Yourself and Social responsibility	:	รักตนเอง ดูแลครอบครัว และรับผิดชอบต่อสังคม
E ducation endless	:	ใฝ่หาความรู้และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย มาตรการ และวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารการเกษตรอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง โดยศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผล เพื่อให้การเกษตรของประเทศไทยมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดโลกและเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจการเกษตรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งวิเคราะห์แผนงาน โครงการ และงบประมาณของกระทรวง
3. ศึกษาและวิจัยระบบเศรษฐกิจ การผลิต การตลาด ระบบการจัดฟาร์ม การทำธุรกิจเกษตร ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร
4. ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ข้อมูลเตือนภัยเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งเป็นศูนย์กลางระบบเครือข่ายและระบบการเชื่อมโยงสารสนเทศการเกษตรของกระทรวง
5. ศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้า ความสำเร็จ ตลอดจนผลกระทบของการดำเนินงานตามมาตรการ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการเกษตร
6. ศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ เสนอแนะนโยบายและท่าทีในการเจรจาทางการค้าและด้านเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบทวิภาคี พหุภาคี อนุภูมิภาค และภูมิภาค ตลอดจนวิเคราะห์ผลกระทบจากการลงนามภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศต่อภาคการเกษตรของไทย รวมทั้งเสนอแนะนโยบายและจัดทำยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกษตรต่างประเทศ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กลุ่มตรวจสอบภายใน Internal Audit Unit

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหารการเงิน และการบัญชีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
2. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร Public Sector Development Group

1. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่เลขาธิการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
2. ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
3. ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเลขาธิการกรม Office of the Secretary

1. ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงาน
2. ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงาน
3. ศึกษา วิเคราะห์ และประสานการจัดทำแผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติงาน และงบประมาณ รวมทั้งติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในสำนักงาน
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงาน
5. บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงาน รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน
6. ดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยและพัฒนาระบบคุณธรรมของสำนักงาน
7. ดำเนินการเกี่ยวกับการงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
8. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของสำนักงาน
9. ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดของสำนักงาน
10. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร Agricultural Development Policy and Planning Division

1. ศึกษา วิเคราะห์ และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งวิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบาย มาตรการ และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
2. ศึกษาและวิเคราะห์มาตรการ รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาเขตเกษตรเศรษฐกิจ และแผนพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะ
3. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะกรอบนโยบายในการจัดทำงบประมาณ รวมทั้งวิเคราะห์ความเหมาะสมเชิงเศรษฐกิจ จัดทำแผนงานและโครงการ ตลอดจนประมวลผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวง
4. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย มาตรการ แนวทาง การพัฒนาเกี่ยวกับประชากรเกษตร สินเชื่อการเกษตร และการพัฒนาสถาบันเกษตรกร องค์กรเกษตรกร ตลอดจนสภาเกษตรกรแห่งชาติ
5. ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย มาตรการ แนวทาง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และบริหารจัดการ ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการลงทุนด้านการเกษตร
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ International Agricultural Economics Division

1. ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจนโยบายเกษตรต่างประเทศ ตลอดจนข้อตกลงและเงื่อนไขทางการค้า สินค้า และการลงทุนภาคเกษตร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคี พหุภาคี และองค์การระหว่างประเทศ
2. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายและท่าทีในการเจรจาการค้าสินค้าเกษตรและการลงทุนภาคเกษตร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบการค้าเสรี ข้อตกลงระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ
3. เสนอแนะนโยบายและจัดทำยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเกษตรต่างประเทศ
4. ติดตามการปฏิบัติงานตามพันธกรณี และวิเคราะห์ผลกระทบ เพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรการรองรับผลกระทบเชิงบวกและลบ รวมทั้งมาตรการเยียวยา อันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามพันธกรณีข้อตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจนประสานการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น
5. ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการสำรองข้าวฉุกเฉิน
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ประเมินผล

Center for Project and Programme Evaluation

1. ศึกษาพัฒนาเทคนิคและระบบการติดตามประเมินผล รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการติดตามและประเมินผล แก่หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวง
2. ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน ตลอดจนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการ แผนงาน และโครงการต่างๆ ของกระทรวง รวมทั้ง โครงการเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
3. ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการประเมินผลความสำเร็จ และผลกระทบของการดำเนินงานตามมาตรการ แผนงาน โครงการต่าง ๆ ของกระทรวง รวมทั้งโครงการเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
4. เสนอผลการติดตามผลการประเมิน และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการอื่น ๆ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร Center of Agricultural Information

1. ศึกษา วิจัยและพัฒนา วางแผน และจัดทำข้อมูล การเกษตรเกี่ยวกับการผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต และต้นทุนการผลิตของพืช ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจน ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งวิเคราะห์ผลและ รายงานเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร
2. ศึกษาวิเคราะห์ และพัฒนาวิธีการพยากรณ์ข้อมูลการเกษตร รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ การผลิตสินค้าเกษตรและความเสียหายจากการเกิดภัยที่มีผลกระทบต่อด้านการเกษตร
3. ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา และจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และระบบข้อมูลระยะไกล ในการจำแนกสภาพการใช้ที่ดิน การประกอบกิจกรรมการเกษตร และแหล่งเหมาะสม ของการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อใช้สนับสนุนการวางแผนพัฒนาการเกษตรและการกำหนด เขตเกษตรเศรษฐกิจ
4. ศึกษา กำหนดวิธีการ และจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับเกษตรกรและผู้ประกอบกิจการในด้าน การเกษตร
5. ศึกษา พัฒนา และจัดวางระบบฐานข้อมูลการเกษตร ระบบการเชื่อมโยงเครือข่าย การสื่อสารข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ของกระทรวง
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้ รับมอบหมาย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 – 12 Regional Offices of Agricultural Economics 1-12

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลการเกษตร รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ
2. ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานผลการติดตาม ผลการประเมินความสำเร็จ และผลกระทบของการดำเนินงาน ตามมาตรการ แผนงาน โครงการต่าง ๆ
3. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญในระดับท้องถิ่น
4. ศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรในระดับกระทรวงที่นำไปสู่แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภูมิภาค รวมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการแก่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่
5. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร Bureau of Agricultural Economic Research

1. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเศรษฐกิจการผลิตการตลาด การแปรรูปตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
2. ศึกษา พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ และจัดทำแบบจำลองการวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร
3. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี ปัจจัยการผลิตและทรัพยากรธรรมชาติ
4. ศึกษาวิเคราะห์และวิจัยการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร ของสถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการประกันภัยสินค้าเกษตร
5. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตรและแรงงานภาคเกษตรและระบบการจัดการฟาร์ม
6. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยงานวิชาการและนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร และสนับสนุนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
7. ศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจของการใช้เงินกองทุนและโครงการที่เสนอขอใช้เงินกองทุนภาคเกษตร จัดทำแผนบริหารจัดการเงินกองทุน และติดตามประเมินผล
8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

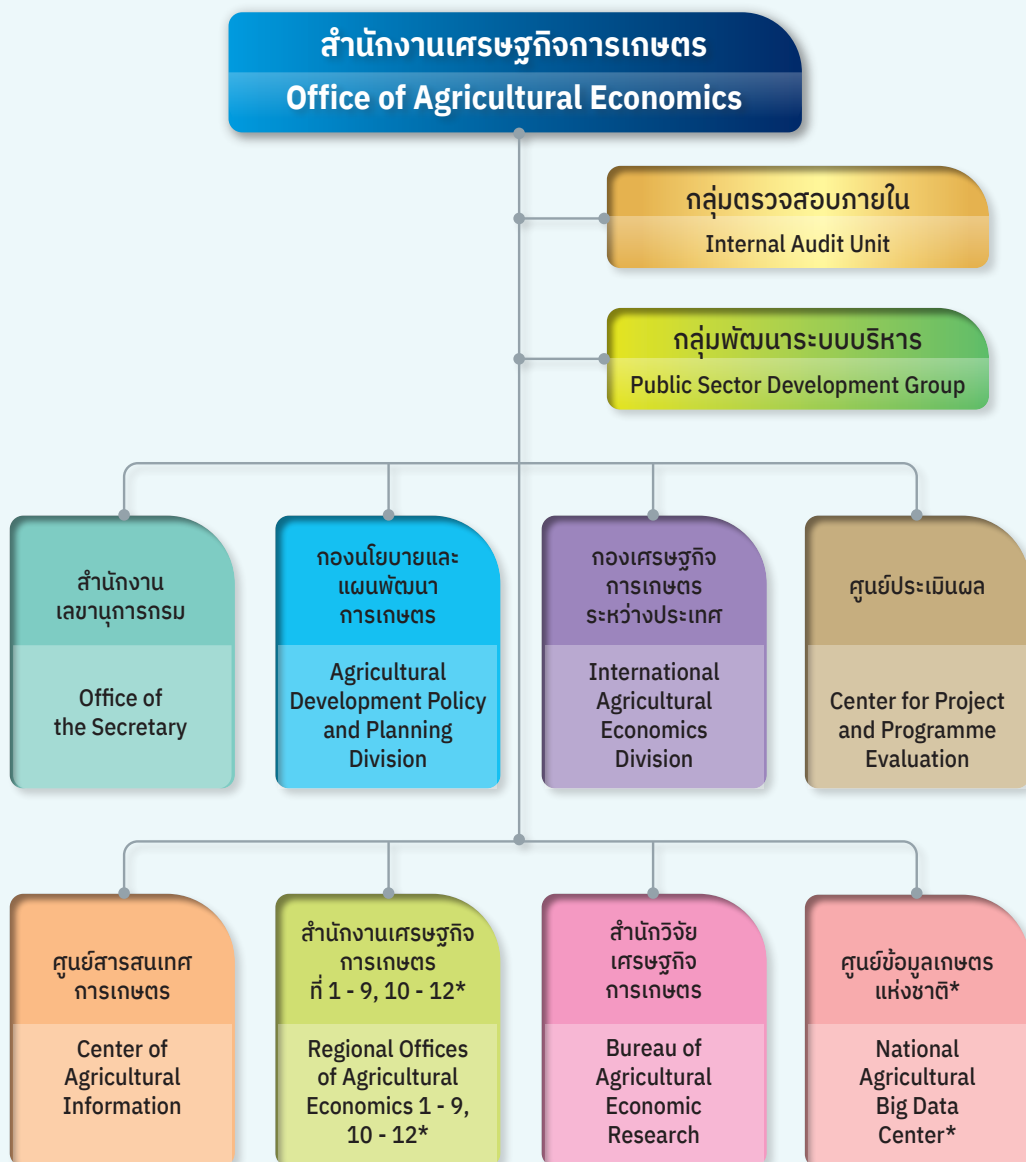
ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ National Agricultural Big Data Center

1. บูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าสู่ ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
2. จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลของศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
3. ศึกษา พัฒนา เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการวิเคราะห์พยากรณ์สนับสนุน การตัดสินใจ ในการพัฒนาการเกษตร
4. ศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ภัยพิบัติทางการเกษตร รวมทั้งจัดทำรายงานข้อมูล ประเด็นข้อสั่งการ
5. ให้บริการข้อมูล และจัดทำรายงานข้อมูล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในทุกระดับ
6. สร้างความตระหนักรู้ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งสร้างเครือข่ายข้อมูลเกษตรขนาดใหญ่ ทั้งในและนอกประเทศ
7. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

The Organization Structure of the Office of Agricultural Economics

* สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10 - 12 และศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ เป็นหน่วยงานจัดตั้งภายใน

* Regional Office of Agriculture Economics 10-12 and National Agricultural Big Data Center are unofficial organizations

ส่วนที่

2

ผลการปฏิบัติราชการ

การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการประเมิน 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base)

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base)

การประเมินผลปีละ 1 ครั้ง คือ รอบ 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2566 โดยผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีผลการดำเนินงานและผลการประเมินตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการฯ ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด/น้ำหนัก	เป้าหมาย			ผลการดำเนินงาน	คะแนน	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
	ขั้นต้น (50)	มาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Base)						
1. อัตราการขยายตัวของมูลค่า ของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น (ร้อยละ 10)	ขยายตัว ร้อยละ 3	ขยายตัว ร้อยละ 4	ขยายตัว ร้อยละ 5	ขยายตัว ร้อยละ 8.24	100	10
2. อัตราการขยายตัวของมูลค่า ของสินค้าเกษตรปลอดภัย (ร้อยละ 10)	GAP ขยายตัว ร้อยละ 1 เกษตรกรอินทรีย์ ขยายตัวร้อยละ 2	GAP ขยายตัว ร้อยละ 2 เกษตรกรอินทรีย์ ขยายตัวร้อยละ 3	GAP ขยายตัว ร้อยละ 3 เกษตรกรอินทรีย์ ขยายตัวร้อยละ 4	GAP ขยายตัว ลดลงร้อยละ 6.91 เกษตรกรอินทรีย์ ขยายตัวร้อยละ 5.2	0	0
3. อัตราการขยายตัวของมูลค่า ของสินค้าเกษตรชีวภาพ (ร้อยละ 10)	ขยายตัว ร้อยละ 0.5	ขยายตัว ร้อยละ 1.75	ขยายตัว ร้อยละ 3	ขยายตัว ลดลงร้อยละ 5.90	0	0
4. รายได้เงินอุดหนุนทาง การเกษตรของเกษตรกร เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 15)	76,967.03 บาท/ครัวเรือน/ปี	78,322 บาท/ครัวเรือน/ปี	79,676.97 บาท/ครัวเรือน/ปี	80,271 บาท/ครัวเรือน/ปี	100	15
5. การพัฒนามาตรฐาน ข้อมูลกลาง (Data Standard) สินค้าเกษตรที่สำคัญ (สินค้าที่รับขึ้นทะเบียน ทั้งหมด) (ร้อยละ 10)	กรอบ Data Standard ของฐานข้อมูลสินค้าเกษตรที่ กษ. ¹ รับขึ้นทะเบียน ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง	กษ. ประกาศใช้ Data Standard สินค้าเกษตรที่ กษ. ¹ รับขึ้นทะเบียน	รายงานการใช้ประโยชน์ จากฐานข้อมูลกลาง สินค้าเกษตรที่ กษ. ¹ รับขึ้นทะเบียน อย่างน้อย 3 รูปแบบ	กษ. ประกาศใช้ Data Standard สินค้าเกษตรที่ กษ. ¹ รับขึ้นทะเบียน เมื่อ 23 สิงหาคม 2566	75	7.5
หมายเหตุ: ¹ กษ. คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์						
6. ร้อยละของการขับเคลื่อน โครงการสำคัญของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ไปสู่ การจัดทำคำขอรับจัดสรร งบประมาณ (ร้อยละ 10)	ร้อยละ 88	ร้อยละ 94	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	10

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด/น้ำหนัก	เป้าหมาย			ผลการดำเนินงาน	คะแนน	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
	ขั้นต้น (50)	มาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base)						
7. การพัฒนาองค์กรสู่ดิจิทัล						
7.1 การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data) (ร้อยละ 7.5)	- มีรายชื่อชุดข้อมูลที่มีคุณค่า - มีคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) - มีคำอธิบายทรัพยากรข้อมูล (Resource)	- มีระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน (Agency Data Catalogs) และชุดข้อมูลถูกนำขึ้นที่ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และระบบทรัพยากรข้อมูล - ลงทะเบียนในระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog)	- คุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด - นำข้อมูลเปิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม	นำข้อมูลจำนวน 9 ชุดข้อมูลขึ้นระบบ GD Catalog และนำข้อมูลเปิดไปใช้ประโยชน์อย่าง เป็นรูปธรรม	100	7.5
7.2 ระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและการขอรับ การช่วยเหลือด้าน การเกษตร (ร้อยละ 7.5)	ดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 ร้อยละ 80	ดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 ร้อยละ 90	ดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 ร้อยละ 100	ดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 ร้อยละ 100	100	7.5
8. การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) (ร้อยละ 15)	350 คะแนน	364.95 คะแนน	401.45 คะแนน	456.03 คะแนน	100	15
คะแนนผลการดำเนินงานภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร						72.5

2. ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

มีผลคะแนนเฉลี่ย 72.5 มีผลการประเมินภาพรวม “ระดับมาตรฐานขั้นต้น”² ทั้งนี้ ผลการดำเนินการ ตัวชี้วัดที่ 2 และ 3 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก

2.1 อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (สินค้า GAP) โดยมูลค่า GAP สินค้าปศุสัตว์ โดยเฉพาะสุกรซึ่งมีสัดส่วนเกินครึ่งของมูลค่า GAP ทั้งหมด มีอัตราการขยายตัวลดลง เนื่องจากโรคระบาดสุกร ในปี 2565 ส่งผลให้ราคาสุกรสูงขึ้นผิดปกติ มูลค่าเนื้อสุกร GAP จึงสูงขึ้น แต่ปี 2566 สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ มูลค่าจึงลดลง นอกจากนั้น ระเบียบกำหนดให้ผู้เลี้ยงสุกรที่จะเข้าระบบ GAP ต้องเลี้ยงสุกร 500 ตัวขึ้นไป ทำให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบ GAP ลดลง ส่งผลให้อัตราการขยายตัวสินค้า GAP ในภาพรวมลดลง

2.2 อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ ส่วนใหญ่คำนวณจากมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (มันสำปะหลังและปาล์มน้ำมัน) ซึ่งปัจจุบันมีแนวโน้มการใช้ลดลงต่อเนื่อง เนื่องจากการปรับสัดส่วนผสมเป็นนโยบายรัฐบาลที่พิจารณาตามสถานการณ์ราคาน้ำมัน ประกอบกับกระทรวงพลังงาน มีนโยบายใช้ไบโอดีเซลและเอทานอลลดลง เครื่องยนต์ดีเซลถูกพัฒนาให้ประหยัดพลังงาน มีการใช้รถ EV มากขึ้น และไทยประกาศใช้มาตรฐานยูโร 5 ซึ่งรองรับการใช้ไบโอดีเซลไม่เกินร้อยละ 7 ดังนั้นในปีถัดไป จึงไม่นำตัวชี้วัดนี้มาพิจารณา

หมายเหตุ: ² เกณฑ์การประเมินระดับส่วนราชการ โดยคำนวณจากผลรวมค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก ของทุกตัวชี้วัด เต็ม 100 คะแนน มีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ คะแนนเฉลี่ย 90.00 - 100.00 **ระดับมาตรฐานขั้นสูง** คะแนนเฉลี่ย 75.00 - 89.99

ระดับมาตรฐานขั้นต้น คะแนนเฉลี่ย 60.00 - 74.99 และระดับต้องปรับปรุง คะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่า 60.00

ส่วนที่

3

รายงานทางการเงิน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

งบแสดงฐานะทางการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	6,907,462.95	8,915,874.91
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	1,588,523.26	1,905,759.42
เงินลงทุนระยะสั้น	7	10,050,753.43	10,050,753.43
วัสดุคงเหลือ	8	3,986,126.70	5,092,170.32
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		6,727.36	7,277.50
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		22,539,593.70	25,971,835.58
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	9	553,872,640.04	566,214,326.69
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	10	69,618,465.82	58,832,413.67
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		623,491,105.86	625,046,740.36
รวมสินทรัพย์		646,030,699.56	651,018,575.94

หมายเหตุ : งบการเงินอยู่ระหว่างการตรวจสอบรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

งบแสดงฐานะทางการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	2566	2565
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า	2,325,182.85	5,792,397.10
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น 11	4,684,862.88	4,705,836.29
เงินรับฝากระยะสั้น 12	2,340,943.90	3,237,557.81
รวมหนี้สินหมุนเวียน	9,350,989.63	13,735,791.20
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินอุดหนุนการรับจากคลังระยะยาว	1,050,000.00	1,050,000.00
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว 13	126,835.19	134,257.98
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,176,835.19	1,184,257.98
รวมหนี้สิน	10,527,824.82	14,920,049.18
สินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน		
ทุน	280,717,475.29	280,717,475.29
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	354,785,399.45	355,381,051.47
รวมสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน	635,502,874.74	636,098,526.76
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน	646,030,699.56	651,018,575.94

หมายเหตุ : งบการเงินอยู่ระหว่างการตรวจสอบรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	14	875,138,901.36	928,018,746.24
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		37,105.50	73,880.00
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	15	71,922.79	1,254,783.08
รายได้อื่น	16	2,062,290.75	1,110,244.94
รวมรายได้		877,310,220.40	930,457,654.26
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	17	391,069,146.05	383,576,419.30
ค่าบำเหน็จบำนาญ	18	240,728,098.02	225,654,059.56
ค่าตอบแทน	19	13,447,865.00	8,914,307.90
ค่าใช้สอย	20	113,891,743.65	128,604,965.64
ค่าวัสดุ	21	8,463,198.75	13,189,483.32
ค่าสาธารณูปโภค	22	15,684,397.94	14,006,393.07
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	23	90,592,047.10	66,844,831.08
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	24	256,000.00	30,463,454.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	25	3,773,375.91	544,466.20
รวมค่าใช้จ่าย		877,905,872.42	871,798,380.07
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(595,652.02)	58,659,274.19

หมายเหตุ : งบการเงินอยู่ระหว่างการตรวจสอบรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อตั้งตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร เสนอแนะนโยบายมาตรการและจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ วิเคราะห์ ติดตามประเมินผลแผนงานโครงการ และงบประมาณวิจัยระบบเศรษฐกิจการผลิต การตลาด ระบบการจัดทำฟาร์ม การทำธุรกิจเกษตร ภาวะเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร จัดทำเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรรวมทั้งเป็นศูนย์กลางระบบเครือข่ายและระบบเชื่อมโยงสารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ตั้งอยู่เลขที่ 50 บริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

กรอบกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้แก่ พระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 598,588,700.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 608,797,003.74 บาท) โดยแยกเป็นงบลงทุน จำนวน 96,024,885.46 บาท และงบประจำ จำนวน 502,563,814.54 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม และแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดจำนวน 13 แห่ง เป็นหน่วยเบิกจ่ายในส่วนกลาง 1 แห่ง และในส่วนภูมิภาค 12 แห่ง ซึ่งรายงานการเงินที่แสดงเป็นรายงานการเงินภาพรวมระดับกรมของหน่วยเบิกจ่าย ทั้ง 13 แห่ง นอกจากนั้นสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีเงินทุนหมุนเวียนซึ่งอยู่ในความควบคุมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จำนวน 1 กองทุน ได้แก่

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ เป็นทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2547 และตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรปฏิรูปผลิตผลทางการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ ตลอดจนการแปรรูปการสร้างความมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร และช่วยเหลือให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากสินค้าที่ไม่มีศักยภาพสู่สินค้าที่มีศักยภาพ กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ได้รับงบประมาณจัดสรรประจำปีผ่านงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยเงินของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ จะนำฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง และสามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินจากคลังผ่านระบบ GFMS ได้โดยตรงภายใต้รหัสหน่วยงาน 8087

และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีเงินนอกงบประมาณที่มีระเบียบกำหนดไว้โดยเฉพาะ จำนวน 1 กองทุน ได้แก่ กองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตถั่วเหลือง จัดตั้งขึ้นตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตถั่วเหลือง พ.ศ. 2535 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการช่วยเหลือ สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองและลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงประสิทธิภาพการตลาด การแปรรูปถั่วเหลือง การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งเร่งรัดการขยายการผลิตถั่วเหลืองให้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ เงินของกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตถั่วเหลืองเป็นเงินที่ผู้นำเข้าถั่วเหลืองส่งเข้ากองทุนตามเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดในการอนุญาตให้นำเข้าถั่วเหลือง

นอกจากนี้ยังมีกองทุนที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรแต่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณประจำปีผ่านเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จำนวน 1 กองทุน คือ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

หมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยไว้เป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

รายงานการเงินของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นทั้งที่หน่วยงานในส่วนกลาง หน่วยงานในส่วนภูมิภาค และกองทุนพัฒนาการผลิตถั่วเหลืองที่อยู่ภายใต้สังกัดกรมตามกฎหมาย ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงิน รวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาล ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง แต่ไม่รวมถึงรายการบัญชีของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงาน แต่ถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและต้องจัดทำรายงานการเงินแยกต่างหากจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานจะนำรายการบัญชีของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศมารวมแสดงในรายงานการเงินของหน่วยงาน

รอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีก่อน ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีปัจจุบัน

หมายเหตุที่ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2564

- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี

ผู้บริหารของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ประเมินและเชื่อว่า มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์และธนาคัตติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน
- เงินทดรองราชการ คือ เงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการ

ดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียน ยอดบัญชีเงินทดรองราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อหน่วยงานใช้จ่ายเงินทดรองราชการแล้ว จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาขอใช้เงินทดรองราชการ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินทดรองราชการเมื่อได้รับเงินควบคู่ไป

กับการบันทึกเงินทดรองราชการรับจากคลัง และให้แสดงรายการเงินทดรองราชการในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบแสดงฐานะการเงิน

- รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด ในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ
- เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังหน่วยงานจะรับรู้ เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดง ฐานะการเงิน

4.2 ลูกหนี้

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่าย ในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณ หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้ตาม มูลค่าที่จะได้รับ โดยไม่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไป มีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุน โดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.4 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์ และไม่มีกรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม อาคารที่อยู่ระหว่างก่อสร้างแสดงตามราคาทุน
- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่างๆ รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะรายการที่มีมูลค่าต่อหน่วยตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าชิ้นต่ำตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- ราคาทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ใน สถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งาน ของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายใน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- ค่าเสื่อมราคามันบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.3/ ว238 เพื่อใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคา ดังนี้

อาคารสำนักงานและอาคารเพื่อประโยชน์อื่นที่มีโครงสร้างเป็นคอนกรีต	40 ปี
อาคารและบ้านพักอาศัยและอาคารเพื่อประโยชน์อื่นที่มีโครงสร้างเป็นไม้	30 ปี
สิ่งปลูกสร้างถาวร	25 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราว	15 ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	3 - 12 ปี
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5 - 10 ปี
ยกเว้น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	15 - 20 ปี
ครุภัณฑ์การเกษตร	2 - 10 ปี
ครุภัณฑ์โรงงาน	2 - 10 ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	3 - 5 ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	8 ปี

ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์	5 - 8 ปี
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5 - 10 ปี
ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	2 - 5 ปี
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	2 - 5 ปี
ครุภัณฑ์อื่น	5 - 15 ปี
ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน และสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2 - 20 ปี
--------------------	-----------

4.6 รายได้รอการรับรู้ระยะยาว

4.6.1 รายการสินทรัพย์ที่รับโอนก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ตามโครงการช่วยเหลือหรือความร่วมมือระหว่างองค์กร รับรู้เมื่อได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับบริจาคเป็นเงินหรือสินทรัพย์และได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ เพื่อใช้ในการดำเนินงาน

- เงินที่ได้รับไม่ระบุวัตถุประสงค์หรือสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานภายในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่รับเงินหรือสินทรัพย์นั้น
- เงินที่ได้รับระบุวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นหนี้สินและทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่าย กรณีเป็นสินทรัพย์ที่ได้รับมาและก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นรายได้ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์นั้น

4.6.2 รายการสินทรัพย์ที่รับโอนที่เกิดขึ้นในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป รับรู้รายการสินทรัพย์ที่รับโอน ดังนี้

- ส่วนของภาระผูกพันในปัจจุบันที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้รับรู้เป็นหนี้สิน
- ส่วนที่ไม่ต้องรับรู้เป็นหนี้สิน ให้รับรู้เป็นสินทรัพย์และรายได้

4.7 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อไปแก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

2) กรณีที่เบิกหักผลส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน โดยหน่วยงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

หน่วยงานแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตามจำนวนเงินงบประมาณที่ขอเบิกสุทธิจากเงินงบประมาณเบิกเกินส่งคืน งบประมาณเบิกแทนกันแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานผู้เบิกแทน

4.8 รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล

หน่วยงานรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล ดังนี้

- 1) เมื่อได้รับเงินในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินกู้ให้กับหน่วยงานโดยตรง หรือ
- 2) รับรู้รายได้พร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินตรงให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือ
- 3) รับรู้เมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลังในกรณีที่หน่วยงานเบิกจ่ายเงินกู้ฝากคลัง

4.9 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ด้วยยอดสุทธิหลังจากหักส่วนที่จัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณตามที่ได้รับยกเว้น รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

4.10 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่งโดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช่รายการทางภาษี

4.10.1 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ที่รับรู้จากเงินช่วยเหลือหรือเงินหรือทรัพย์สินรับบริจาค ก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2563 รับรู้ดังนี้

- เงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคไม่ระบุวัตถุประสงค์ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ส่วนเงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคระบุวัตถุประสงค์ ทายอรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่าย
- สินทรัพย์ที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคและให้ประโยชน์แก่หน่วยงานภายในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีหรือมีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 10,000 บาท รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ส่วนสินทรัพย์ที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคมีราคาต่อหน่วยตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป และให้ประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ทายอรับรู้เป็นรายได้ตามมูลค่าของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับนั้น

4.10.2 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ที่รับรู้ตามรายการสินทรัพย์ที่โอนในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 รับรู้ดังนี้

- รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน รับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับเงินและทายอรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด
- รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะ มีข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์
- ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอน ไม่รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องคืนสินทรัพย์ที่รับโอนหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการอื่นที่ต้องคืนให้แก่ผู้โอน ถ้าไม่ใช้สินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้นเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ภายใต้ข้อจำกัด ผู้รับโอนไม่ได้มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่บุคคลที่สาม เมื่อผู้รับโอนทำผิดข้อจำกัด ผู้โอนหรือฝ่ายอื่นอาจมีทางเลือกในการใช้บทลงโทษต่อผู้รับโอน ดังนั้น เมื่อหน่วยงานได้รับสินทรัพย์ตามข้อจำกัดจึงรับรู้รายได้ทันที
- เงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน กำหนดให้หน่วยงานจะต้องใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ หรือต้องคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้โอนในกรณีที่ผิดเงื่อนไขนั้น ดังนั้น หน่วยงานผู้รับโอนสินทรัพย์จึงมีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องส่งมอบประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่บุคคลที่สามเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รับโอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสไหลออกของทรัพยากร เนื่องจากมีข้อกำหนดให้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่บุคคลที่สาม หรือไม่เช่นนั้นต้องส่งคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่ผู้โอน ดังนั้น เมื่อผู้รับโอนเริ่มรับรู้สินทรัพย์ตามเงื่อนไข จึงเกิดหนี้สินขึ้นด้วย

4.11 กองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตถั่วเหลือง

สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของทุน รายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนเพื่อพัฒนาการผลิตถั่วเหลืองได้แสดงรวมอยู่ในสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้สูง / (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม รายได้และค่าใช้จ่าย ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ตามลำดับ

หมายเหตุที่ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินทอรองราชการ	1,050,000.00	1,050,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	3,855,449.70	5,828,342.47
เงินฝากคลัง	2,002,013.25	2,037,532.44
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6,907,462.95	8,915,874.91

เงินทอรองราชการ เป็นเงินสดที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในสำนักงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทอรองราชการ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคารและใบสำคัญที่เบิกจากเงินทอรองราชการแล้วรอเบิกชดเชย

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

เงินฝากคลัง จำนวน 2,002,013.25 บาท (ปี 2565 จำนวน 2,037,532.44 บาท) ซึ่งแสดงรวมอยู่ในเงินฝากคลังข้างต้น เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลัสนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินประกันสัญญา	1,965,713.25	2,004,832.44
ค่าธรรมเนียมการสมัครสอบแข่งขัน	36,300.00	32,700.00
รวม	2,002,013.25	2,037,532.44

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	1,051,305.00	733,185.00
ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	-	8,100.00
เงินจ่ายล่วงหน้า	-	-
รายได้ค้างรับ	537,218.26	1,164,474.42
เงินรอรับคืน	-	-
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	1,588,523.26	1,905,759.42

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	เกินกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	รวม
2566	1,051,305.00	-	-	1,051,305.00
2565	733,185.00	-	-	733,185.00

ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	เกินกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	รวม
2566	-	-	-	-
2565	8,100.00	-	-	8,100.00

หมายเหตุ 7 เงินลงทุนระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

เงินฝากธนาคาร - ประเภทประจำ 12 เดือน
รวมเงินลงทุนระยะสั้น

2566	2565
10,050,753.43	10,050,753.43
10,050,753.43	10,050,753.43

หมายเหตุ 8 วัสดุคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

วัสดุคงเหลือ
หัก ค่าเผื่อการปรับลดมูลค่าวัสดุ
วัสดุคงเหลือ สุทธิ

2566	2565
3,986,126.70	5,092,170.32
-	-
3,986,126.70	5,092,170.32

หมายเหตุ 9 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(หน่วย : บาท)				
2565	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (โอนออก)	2566
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	802,594.00	(9,284,608.31)	-	472,738,047.20
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(13,478,681.67)	8,726,109.29	-	(174,149,389.68)
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง - สุทธิ	(12,676,087.67)	(558,499.02)	-	298,588,657.52
อุปกรณ์	129,983,406.87	(93,881,546.52)	-	963,023,844.85
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์	(88,687,263.42)	49,371,784.18	-	(724,295,037.73)
อุปกรณ์ - สุทธิ	41,296,143.45	(44,509,762.34)	-	238,728,807.12
งานระหว่างก่อสร้าง	59,686,464.86	-	(55,579,945.93)	16,555,175.40
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	88,306,520.64	(45,068,261.36)	(55,579,945.93)	553,872,640.04

หมายเหตุ 10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย : บาท)				
2565	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (โอนออก)	2566
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	32,584,530.93	-	(1,091,097.10)	116,061,128.08
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(20,707,381.68)	-	-	(46,442,662.26)
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	11,877,149.25	-	(1,091,097.10)	69,618,465.82

หมายเหตุ 11 เจ้าหนี้ระยะสั้น

เจ้าหนี้อื่น – หน่วยงานภาครัฐ
 ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย
 ใบสำคัญค้ำจ่าย
 ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น – บุคคลภายนอก
 ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น – หน่วยงานภาครัฐ
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)
2566	2565
-	70,178.00
1,313,685.41	1,259,998.23
426,305.09	289,757.11
2,635,672.38	2,776,702.95
309,200.00	309,200.00
4,684,862.88	4,705,836.29

หมายเหตุ 12 เงินรับฝากระยะสั้น

เงินรับฝากอื่น
 เงินประกันผลงาน
 เงินประกันอื่น
รวมเงินรับฝากระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)
2566	2565
367,730.65	1,232,725.37
-	-
1,973,213.25	2,004,832.44
2,340,943.90	3,237,557.81

หมายเหตุ 13 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

รายได้รอการรับรู้
 หัก รับรู้เป็นรายได้
รวมเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

	(หน่วย : บาท)
2566	2565
126,835.19	145,217.86
-	(10,959.88)
126,835.19	134,257.98

หมายเหตุ 14 รายได้จากงบประมาณ

รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน
 รายได้จากงบบุคลากร
 รายได้จากงบลงทุน
 รายได้จากงบดำเนินงาน
 รายได้จากงบกลาง
 รายได้จากงบเงินอุดหนุน
 รายได้จากงบรายจ่ายอื่น
 หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ
รวม รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน – สุทธิ

	(หน่วย : บาท)
2566	2565
341,999,273.66	336,327,615.04
56,950,494.67	63,109,589.88
83,586,433.52	103,311,746.01
279,045,192.74	262,107,403.68
256,000.00	240,000.00
74,061,159.78	94,834,312.43
(2,237,192.74)	(3,184,056.86)
833,661,361.63	856,746,610.18

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากงบประมาณปีก่อน (เงินกันไว้เบิกเหลือมปีเบิกจ่ายปีปัจจุบัน)		
รายได้จากงบลงทุน	37,026,928.46	58,632,129.90
รายได้จากงบดำเนินงาน	3,529,788.33	9,100,385.30
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	920,822.94	3,539,620.86
รวมรายได้จากงบประมาณปีก่อนๆ	41,477,539.73	71,272,136.06
รวมรายได้จากงบประมาณ	875,138,901.36	928,018,746.24

หมายเหตุ 15 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินกู้จากรัฐบาล	-	753,738.20
รายได้จากการบริจาค	71,922.79	501,044.88
รวมรายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	71,922.79	1,254,783.08

หมายเหตุ 16 รายได้อื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	-	46,114.94
รายได้อื่น	2,062,290.75	1,064,130.00
รวมรายได้อื่น	2,062,290.75	1,110,244.94

หมายเหตุ 17 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินเดือน	235,013,573.54	231,893,223.68
ค่าล่วงเวลา	1,383,330.00	1,079,240.00
เงินช่วยค่าครองชีพ	-	-
ค่าจ้าง	22,671,900.00	23,734,665.15
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	84,667,289.22	81,248,197.05
ค่ารักษาพยาบาล	25,700,590.68	24,040,641.75
เงินช่วยการศึกษาบุตร	1,357,662.50	1,411,957.14
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	198,000.00	333,720.00
เงินชดเชย กบข.	4,103,326.52	3,982,839.24
เงินสมทบ กบข.	6,154,989.70	5,973,844.73
เงินสมทบ กสจ.	649,395.00	672,135.75
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	2,355,721.00	1,842,376.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	70,997.00	136,406.00
ค่าเช่าบ้าน	5,557,038.42	6,029,291.13
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	1,185,332.47	1,197,881.68
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	391,069,146.05	383,576,419.30

หมายเหตุ 18 ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

บำนาญปกติ
เงินช่วยเหลือค่าครองชีพ
เงินบำเหน็จ
เงินบำเหน็จตกทอด
เงินบำเหน็จดำรงชีพ
ค่ารักษาพยาบาล
เงินช่วยการศึกษาบุตร
บำเหน็จบำนาญอื่น
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ

2566	2565
163,598,022.90	157,088,812.15
9,701,230.46	9,851,015.34
16,643,249.20	15,572,205.00
5,686,701.10	5,207,795.50
9,876,533.65	9,836,746.80
33,508,468.95	25,998,701.16
244,870.00	310,550.00
1,469,021.76	1,788,233.61
240,728,098.02	225,654,059.56

หมายเหตุ 19 ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

ค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน
ค่าตอบแทนอื่น
รวมค่าตอบแทน

2566	2565
13,447,865.00	8,911,557.90
-	2,750.00
13,447,865.00	8,914,307.90

หมายเหตุ 20 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา
ค่าจ้างเหมาบริการ
ค่าจ้างที่ปรึกษา
ค่าใช้จ่ายในการประชุม
ค่าเช่าเบ็ดเตล็ด
ค่าใช้จ่ายผลึกส่งเป็นรายได้แผ่นดิน
ค่าประชาสัมพันธ์
ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง
ค่าใช้สอยอื่น
รวมค่าใช้สอย

2566	2565
8,831,343.21	13,923,786.08
26,090,580.66	20,612,181.22
14,111,278.97	17,381,330.07
54,024,229.39	61,104,846.64
-	2,580,000.00
2,390,961.00	2,220,790.20
2,712,017.36	2,801,433.13
120,230.00	31,921.00
3,545,018.71	4,090,498.08
1,229,651.35	3,124,534.26
522,461.06	485,223.00
313,971.94	248,421.96
113,891,743.65	128,604,965.64

หมายเหตุ 21 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

ค่าวัสดุ
รวมค่าวัสดุ

2566	2565
8,463,198.75	13,189,483.32
8,463,198.75	13,189,483.32

หมายเหตุ 22 ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

ค่าไฟฟ้า
ค่าประปา
ค่าโทรศัพท์
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง
รวมค่าสาธารณูปโภค

2566	2565
10,127,216.99	8,221,969.93
355,496.93	362,027.55
774,887.08	910,979.83
4,078,906.26	4,079,004.76
347,890.68	432,411.00
15,684,397.94	14,006,393.07

หมายเหตุ 23 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง
อุปกรณ์
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

2566	2565
13,278,186.33	14,795,050.51
56,543,403.79	43,613,630.07
20,770,456.98	8,436,150.50
90,592,047.10	66,844,831.08

หมายเหตุ 24 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

(หน่วย : บาท)

เงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน - อปท.
ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ
ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือตามมาตรการของรัฐบาล
รวม ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

2566	2565
256,000.00	240,000.00
-	30,000,000.00
-	223,454.00
256,000.00	30,463,454.00

หมายเหตุ 25 ค่าใช้จ่ายอื่น

(หน่วย : บาท)

กำไร / ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์
ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินกู้ให้หน่วยงาน
ค่าใช้จ่ายอื่น
รวม ค่าใช้จ่ายอื่น

2566	2565
1,696,500.97	183,546.18
1,726,403.00	110,000.00
350,471.94	250,920.02
3,773,375.91	544,466.20

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - ตามที่รายงานไว้เดิม	280,717,475.29	296,721,777.28	577,439,252.57
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน		-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - หลังการปรับปรุง	280,717,475.29	296,721,777.28	577,439,252.57
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุนสำหรับปี 2565		-	-
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม / ลด		58,659,274.19	58,659,274.19
รายได้สูง / (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	-
กำไร / ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน		-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	280,717,475.29	355,381,051.47	636,098,526.76
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - ตามที่รายงานไว้เดิม	280,717,475.29	355,381,051.47	636,098,526.76
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน		-	-
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี		-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - หลังการปรับปรุง	280,717,475.29	355,381,051.47	636,098,526.76
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุนสำหรับปี 2566		-	-
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม / ลด		-	-
รายได้สูง / (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		(595,652.02)	(595,652.02)
กำไร / ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน		-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	280,717,475.29	354,785,399.45	635,502,874.74

หมายเหตุ : งบการเงินอยู่ระหว่างการตรวจสอบรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

NBT 2HD
Digital

34th
ANNIVERSARY

สถานีที่ประชาชน

ส่วนที่

4

งานสำคัญ
ในรอบปีงบประมาณ 2566

ด้านสารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) มีภารกิจหลักในการจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความถูกต้องแม่นยำ น่าเชื่อถือ กทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการใช้ประโยชน์ตอบโจทยผู้บริหารในการนำข้อมูลเพื่อบริหารจัดการภาคการเกษตรของประเทศ โดยปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทั้งด้านเทคนิควิธีการ การบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการพัฒนาระบบให้ทันสมัยสามารถเข้าถึงผู้ใช้ประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมรวดเร็วและตรงตามความต้องการ รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการให้ข้อมูลและคำนึงถึงความสำคัญของสารสนเทศการเกษตรในการนำสู่นโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตร ซึ่งงานด้านสารสนเทศการเกษตรที่ได้ดำเนินการ ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบและฐานข้อมูล 2) การประยุกต์ใช้วิธีการสมัยใหม่ และ 3) การพัฒนาการจัดเก็บและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยในรอบปีที่ผ่านมาได้มีการขับเคลื่อนงานด้านสารสนเทศการเกษตรที่สำคัญตามที่กล่าวมาข้างต้น ดังนี้

1. การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลาง ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรดำเนินการพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลาง ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง เพื่อแก้ไขและลดข้อจำกัดของระบบที่ได้ดำเนินการบูรณาการการใช้ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สวทช. NECTEC) และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ตามบันทึกความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุน “การพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer ONE)” โดยมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกรมหม่อนไหม รวมเป็นฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer ONE) ซึ่งมีข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทำกิจกรรมทางการเกษตรด้านต่าง ๆ สามารถให้บริการรายงานข้อมูลในระดับครัวเรือน และรายบุคคล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการของรัฐ เช่น การนำไปประกอบการคัดกรองเพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อยให้กับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ใช้เป็นกรอบตัวอย่างการสำมะโนเกษตรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ การนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจด้านนโยบายอื่นของรัฐ รวมถึงการทำรายงานจำนวนเกษตรกรผู้ทำกิจกรรมทางการเกษตรเป็นชุดข้อมูลเปิดให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ แต่ยังมีข้อจำกัดในการทำงาน เช่น การปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยสอดคล้องกับหน่วยงานต้นทาง ข้อมูลเกษตรกรที่ได้จากแต่ละหน่วยงาน ยังขาดความแม่นยำ จึงได้พัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลาง ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง แต่ละด้าน ดังนี้

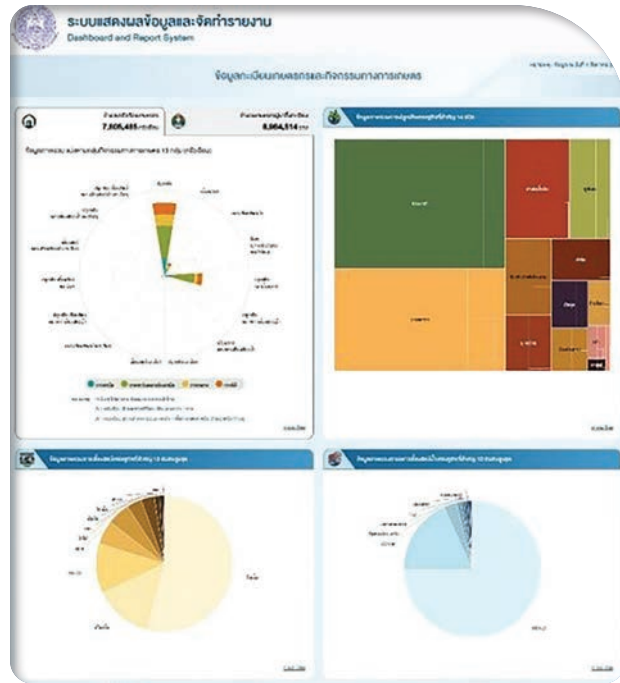
1) ด้านการให้บริการข้อมูลจากระบบเดิมมีการรายงานเฉพาะรายการสินค้าพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพียง 14 ชนิด ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ลำไย สับปะรด กาแฟ ยางพารา เงาะ มังคุด และทุเรียน เท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการนำข้อมูลไปใช้ให้ตรงกับความต้องการที่มีอย่างหลากหลาย โดยรายงานใหม่ได้เพิ่มการรายงานข้อมูลการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ 10 อันดับสูงสุด พร้อมทั้งปรับปรุงการรายงานข้อมูลให้มีความยืดหยุ่น สามารถแสดงข้อมูลทุกรายการสินค้าที่เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้ โดยนำเสนอให้ผู้ใช้งานสามารถเลือกสินค้าที่มีการขึ้นทะเบียนได้ทุกสินค้าสามารถเลือกจังหวัดและเวลาได้ตามความต้องการ ซึ่งทำให้การนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2) ด้านการจัดทำข้อมูลให้เกิดการเป็นเอกภาพระบบเดิมต้องใช้เวลาหลายวันในการปรับปรุงข้อมูลจากหน่วยงานต้นทาง และไม่มีมาตรการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้มาจากแต่ละหน่วยงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน จึงได้พัฒนาให้ระบบสามารถประมวลผลและตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนจากแต่ละหน่วยงานให้มีความสอดคล้องเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน มีการตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล รวมถึงเพิ่มกระบวนการแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาใช้สำหรับการลงตรวจสอบในพื้นที่ เพื่อลดความผิดพลาดคลาดเคลื่อนของข้อมูลก่อนนำมาใช้งาน

ระบบเดิม

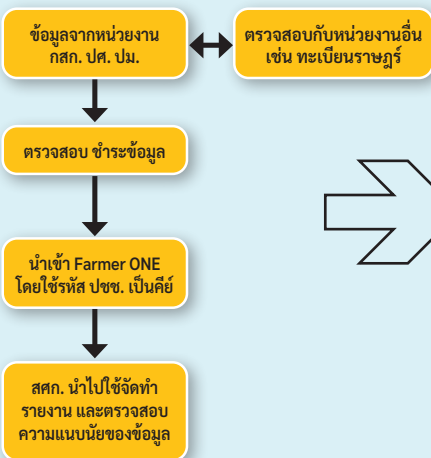

ระบบใหม่

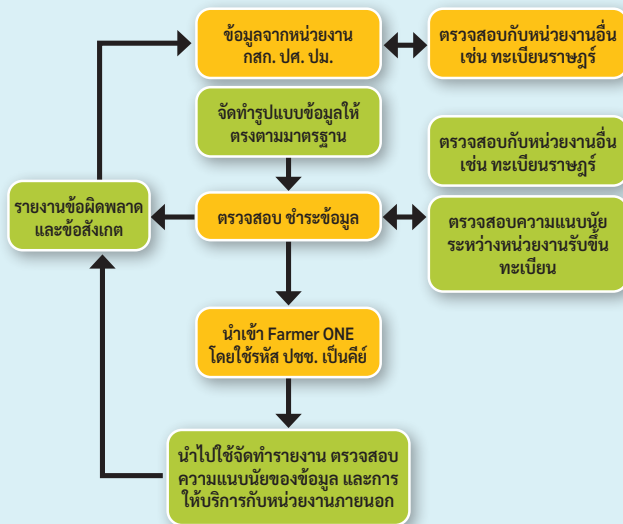

รูปภาพ หน้าจอระบบฐานข้อมูลเกษตรกลางระบบเดิมกับระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่

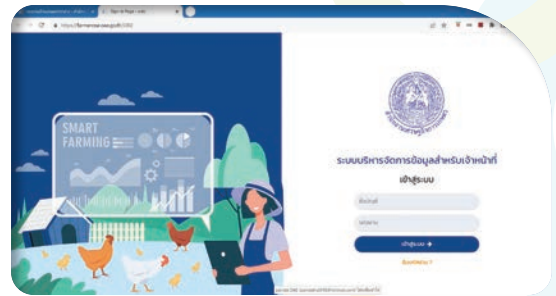
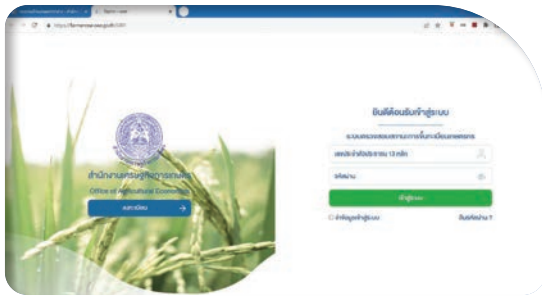
กระบวนการเดิม

กระบวนการใหม่

รูปภาพ การปรับปรุงกระบวนการในระบบฐานข้อมูลเกษตรกลางระบบเดิมกับระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่

3) ด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร ระบบเดิมเกษตรกรไม่สามารถตรวจสอบสถานะการขึ้นทะเบียนของตนเองได้ ซึ่งระบบใหม่ได้พัฒนาให้เกษตรกรสามารถตรวจสอบสถานะได้ และเพิ่มความสามารถในการรายงานประวัติการทำเกษตรในช่วงเวลาที่ผ่านมา รวมถึงเพิ่มช่องทางให้เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลให้หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนนำไปดำเนินการตรวจสอบปรับปรุงข้อมูลให้มีความถูกต้องยิ่งขึ้น โดยเปิดให้เกษตรกรจากหน่วยงานรับขึ้นทะเบียนสามารถเข้าใช้งานระบบข้อมูลเพื่อสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบคำร้องขอปรับปรุงข้อมูลจากเกษตรกร เข้าดูรายงานประวัติการทำเกษตร และประวัติการใช้ที่ดิน ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องเป็นปัจจุบันซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนด้านการเกษตรตามภารกิจได้ในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รูปภาพ แสดงหน้าจอเว็บไซต์ Farmer ONE

ทั้งนี้ การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลางระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลางดังกล่าว นับเป็นผลงานเด่นของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ชั้นหนึ่งที่ใช้สำหรับการปรับกระบวนการและข้อมูลการดำเนินงานภาครัฐให้เป็นแบบดิจิทัล โดยเปิดให้บริการกับเกษตรกร ภาครัฐ และผู้ใช้งานทั่วไปเข้าใช้งานที่ farmerONE.oae.go.th

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
โทร. 0 2940 7038-9

2. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตปาล์มน้ำมัน

เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (Geo-Informatics) ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่ทางการเกษตรในช่วงสองทศวรรษหลังที่ผ่านมา ด้วยศักยภาพที่โดดเด่นของการได้มาซึ่งข้อมูลอ้างอิงเชิงตำแหน่งที่มีความถูกต้อง อันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายด้านเกษตร การจัดการตลาดสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีดิจิทัลด้านเกษตร ซึ่งศูนย์สารสนเทศการเกษตร ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลสถิติเนื้อที่เพาะปลูก / ยืนต้นพืชเศรษฐกิจ จำนวน 5 สินค้า ได้แก่ ข้าว สับปะรด มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ด้วยวิธีการแปลวิเคราะห์จากภาพถ่ายจากดาวเทียมรายละเอียดปานกลาง (Medium Resolution Satellite Images) ได้แก่ Landsat 8 OLI/TIRS, Landsat 9 และ Sentinel-2 อย่างไรก็ตาม การจัดทำข้อมูลข้างต้นยังมีอุปสรรคในการแปลวิเคราะห์ภาพถ่ายจากดาวเทียมในระบบ Optical Sensor ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถแปลวิเคราะห์ภาพถ่ายจากดาวเทียมในบริเวณที่มีเมฆปกคลุมได้ ทั้งยังเป็นวิธีการที่สิ้นเปลืองทรัพยากรเวลาและบุคคลในการแปลภาพถ่ายจากดาวเทียมด้วยสายตา (Visual Interpretation)

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร จึงได้นำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำข้อมูลเนื้อที่เพาะปลูก / ยืนต้นพืชเศรษฐกิจที่รับผิดชอบ โดยกำหนดให้ “ปาล์มน้ำมัน” เป็นสินค้านำร่องของโครงการ เนื่องจากเป็นพืชยืนต้นที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเพาะปลูกตามฤดูกาล และมีรูปทรงเรือนยอดที่เป็นเอกลักษณ์เมื่อมองจากภาพถ่ายมุมสูง จึงมีความเหมาะสมในการเป็นพืชตัวอย่าง เพื่อศึกษาการจำแนกเนื้อที่เพาะปลูก / ยืนต้นด้วยภาพถ่ายจากดาวเทียมด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ และกำหนดให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในฐานะแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันสำคัญที่มีจำนวนเนื้อที่ยืนต้นสูงที่สุดของประเทศ เป็นพื้นที่ศึกษาของโครงการ โดยการดำเนินโครงการได้นำภาพถ่ายจากดาวเทียมในระบบเรดาร์ช่องเปิดสังเคราะห์ (Synthetic Aperture Radar: SAR) คือดาวเทียม Sentinel-1 ที่มีความสามารถในการถ่ายภาพทะลุเมฆมาจำแนกเนื้อที่ยืนต้นปาล์มน้ำมันด้วยวิธี Random Forest (RF), Support Vector Machine (SVM) และ Convolutional Neural Network (ConvNet/CNN) ซึ่งแต่ละวิธีมีคุณสมบัติในการจดจำรูปแบบและมีวิธีการเรียนรู้จากพื้นที่ตัวอย่าง (Training Area) ที่แตกต่างกันออกไป

การทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้คุณลักษณะของแปลงปาล์มน้ำมันและพื้นที่อื่น ๆ จะดำเนินการโดยสกัดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตัวอย่าง จำนวน 590 จุด และพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น ๆ จำนวน 113 จุด รวมทั้งหมด 703 จุด จากนั้น จะใช้รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 3 วิธีข้างต้นของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจำแนกคุณลักษณะของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันออกจากพื้นที่อื่น ๆ บนภาพถ่ายจากดาวเทียม Sentinel-1 ด้วยชุดเงื่อนไขที่ถูกสร้างขึ้นโดยอัตโนมัติของแต่ละวิธี และผลลัพธ์ของแต่ละวิธีจะถูกนำมาเปรียบเทียบกันด้วย การประเมินค่าความถูกต้องทั้งหมด (Overall Accuracy: OA) ประกอบด้วย ความถูกต้องของผู้ผลิต (Producer's Accuracy: PA) และความถูกต้องของผู้ใช้ (User's Accuracy: UA) จากจำนวนจุดสำรวจที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม จำนวน 253 จุด ผลการจำแนกด้วย AI ด้วย 3 วิธี สามารถแสดงได้ดังตารางและแผนที่ ดังนี้

ตาราง ความถูกต้องของผลการวิเคราะห์เนื้อที่ยืนต้นปาล์มน้ำมันด้วย AI จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	วิธี	ผลการตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมด (Overall Accuracy: OA)	
		ความถูกต้องของผู้ผลิต (Producer's Accuracy) ¹	ความถูกต้องของผู้ใช้ (User's Accuracy) ²
1	Random Forest (RF)	0.79	0.88
2	Support Vector Machine (SVM)	0.88	0.79
3	Convolutional Neural Network (CNN)	0.98	0.98

¹ เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากการหายไปหรือแปลตกหล่นของจุดภาพ เนื่องจากถูกจำแนกผิดพลาด หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Omission Error

² เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากการแปลเกินของจุดภาพ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Commission Error ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยลบค่า User's Accuracy ออกจาก 100%

จากผลการตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมด พบว่า วิธีการจำแนกเนื้อที่ยืนต้นปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้ค่าความถูกต้องทั้งหมดสูงที่สุด คือ วิธีการ CNN ซึ่งมีค่าความถูกต้องของผู้ผลิต ร้อยละ 98 หมายความว่า ผลการจำแนกพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันด้วยวิธีข้างต้นตรงกับผลจากการสำรวจภาคสนามถึงร้อยละ 98 หรืออาจกล่าวได้ว่า ผลการจำแนกพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันนี้มีความผิดพลาดที่พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันถูกจำแนกเป็นพื้นที่อื่น ๆ ร้อยละ 2 ในขณะที่ค่าความถูกต้องของผู้ใช้ ร้อยละ 98 หมายความว่า มีจำนวนพื้นที่อื่น ๆ ร้อยละ 2 ของผลการสำรวจภาคสนามถูกจำแนกเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวิธี CNN จะมีค่าความถูกต้องทั้งหมดสูงที่สุด แต่ยังมีปัญหาจากการจำแนกพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันออกจากพื้นที่ป่าไม้ และมีความผิดพลาดในด้านขอบเขตพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันสูง ในขณะที่ วิธี SVM สามารถจำแนกขอบเขตพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และสามารถจำแนกปาล์มน้ำมันออกจากพื้นที่ป่าไม้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีประสิทธิภาพสูงในการนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับ

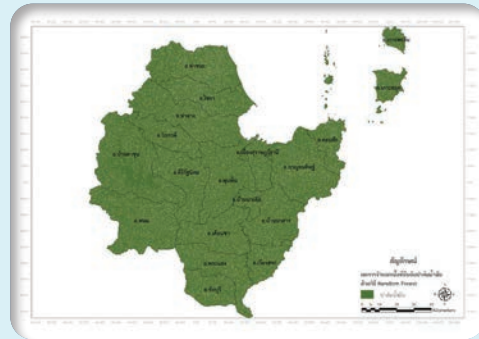

เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจำแนกเนื้อที่ยืนต้นปาล์มน้ำมัน ทั้งยังมีศักยภาพในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความแม่นยำของการจำแนก ทั้งยังเป็นโครงการนำร่องสำคัญที่จะช่วยประหยัดทรัพยากรเวลาและบุคลากรในการแปลวิเคราะห์เนื้อที่เพาะปลูก / ยืนต้นพืชเศรษฐกิจอีกด้วย

ก) วิธี Random Forest (RF)

ข) วิธี Support Vector Machine (SVM)

ค) วิธี Convolutional Neural Network (CNN)

ภาพ ผลการแปลวิเคราะห์เนื้อที่ยืนต้นปาล์มน้ำมันด้วย AI จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

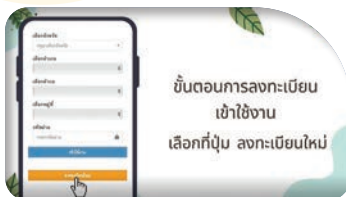
ส่วนภูมิสารสนเทศการเกษตร
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
โทร. 0 2940 7030

3. กรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจ (Sampling For List Frame Survey) โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

กรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการเกษตรทั้งด้านพืช ปศุสัตว์และประมง ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งกรอบตัวอย่างที่นำมาใช้เลือกตัวอย่าง ต้องเป็นข้อมูลกรอบตัวอย่างที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ครอบคลุมประชากรทั้งหมดที่ต้องการศึกษา ต้องทันสมัย มีข้อมูลที่แสดงรายละเอียดของที่อยู่ของหน่วยตัวอย่างที่ชัดเจน และสามารถหาได้ง่าย โดยการใช้กรอบตัวอย่างที่ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่ถูกต้อง แม่นยำ และมีรายละเอียดเชิงลึกระดับหมู่บ้านในการวิเคราะห์ แต่เนื่องจากบุคลากรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) มีจำนวนจำกัด จึงมีแนวคิดให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หรือ ออกม. ซึ่งเป็นผู้แทนของบุคลากรภาคการเกษตรที่มีศักยภาพและจิตอาสาในการร่วมกับภาครัฐเพื่อพัฒนา ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยทำหน้าที่เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลในฐานะเจ้าของข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่รับผิดชอบ เชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมการเกษตรที่ได้จากพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน สู่การจัดทำและนำสารสนเทศด้านการเกษตรไปใช้ในเชิงนโยบาย ทั้งยังลดปัญหาข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากรภาครัฐ ระยะเวลา และวิธีการเข้าถึงข้อมูลการเกษตรที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

สำหรับการบันทึกข้อมูลที่รวบรวมโดย ออกม. จะเป็นการบันทึกข้อมูลผ่านระบบ web application ชื่อว่า “Frame-asa” เพื่อใช้สำหรับการยืนยันตัวตนของ ออกม. และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ใช้ในการบันทึกข้อมูลการสำรวจของโครงการฯ และใช้ในการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ ออกม. ที่ปฏิบัติงานแล้วเสร็จผ่านระบบ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้แก่ ออกม. และเพิ่มศักยภาพในการทำงานผ่านอุปกรณ์สื่อสาร (สมาร์ทโฟน) ที่เกษตรกรมีใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่ง สศก. ได้จัดทำคู่มือประกอบการปฏิบัติงาน และจัดฝึกอบรมชี้แจงคำนิยามในการจัดเก็บข้อมูล และวิธีการใช้งานระบบ Frame-asa ให้แก่เจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งทำหน้าที่จัดหา ออกม. รับผิดชอบในพื้นที่ และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ ออกม. เพื่อถ่ายทอดขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการทำงานอย่างบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและอาสาสมัครเกษตร

ทั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสินค้าเกษตรสำคัญจำนวน 26 ชนิดสินค้า ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เช่น ข้อมูลจำนวนครัวเรือน เกษตรผู้ปลูกหรือเลี้ยง เนื้อที่เพาะปลูก เดือนที่เพาะปลูก จำนวนรอบ การปลูก จำนวนตัวปศุสัตว์ จำนวนบ่อหรือกระชัง พื้นที่เลี้ยง ราคาที่ขายได้ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสะท้อนถึงกิจกรรมเกษตรที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ โดยได้นำร่องการดำเนินงานใน 26 จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ และภาคกลางบางส่วน รวมจำนวนเป้าหมาย 16,029 หมู่บ้าน ซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566 พบว่ามีข้อมูลกรอบตัวอย่างระดับหมู่บ้านจาก อกม. ที่ลงทะเบียนและยืนยัน ข้อมูลการสำรวจในระบบ Frame-asa จำนวน 15,996 หมู่บ้าน จากจำนวน เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 99.79 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สศก. จะเร่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามเป้าหมายโครงการที่จะจัดทำ ฐานข้อมูลกรอบตัวอย่าง สำหรับการสำรวจครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ ซึ่งในเบื้องต้นคาดว่าจะสามารถดำเนินการจัดเก็บข้อมูลกรอบตัวอย่าง หมู่บ้านเป้าหมายเพิ่มได้จำนวนไม่น้อยกว่า 14,000 หมู่บ้าน โดยในอนาคต ได้วางแผนต่อยอดฐานข้อมูลกรอบตัวอย่างสำหรับการสำรวจให้เจ้าหน้าที่ สำรวจของ สศก. สามารถใช้ข้อมูลและปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ในเวลาเดียวกันขณะลงพื้นที่สำรวจ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลกิจกรรมการเกษตร ระดับหมู่บ้านได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำสารสนเทศการเกษตรสำหรับการบริหารจัดการ สินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
โทร. 0 2561 2870

4. การจัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ ปี 2566

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ไม้ผล ตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ โดยมีรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธาน และในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ จึงมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสินค้าไม้ผลเศรษฐกิจในแต่ละภาค ให้เป็นระบบ ตั้งแต่การจัดการข้อมูลการผลิต การตลาด การบริหารจัดการสินค้าไม้ผลเศรษฐกิจในแต่ละภาค ให้เป็นระบบ ตั้งแต่การจัดการข้อมูลการผลิต การตลาด การบริหารจัดการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จึงมีคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์รายภาค ดังนี้

- 1) คณะทำงานย่อยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ภาคเหนือ จัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ 2 ชนิด ได้แก่ ลิ้นจี่ และลำไย
- 2) คณะทำงานย่อยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ภาคตะวันออก และ
- 3) คณะทำงานย่อยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและโลจิสติกส์ภาคใต้ จัดทำข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจ 4 ชนิด ได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง

ซึ่งทั้ง 3 ภาค ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลผ่านคณะทำงานฯ แต่ละภาค เพื่อนำข้อมูลมาบริหารจัดการวางแผนตั้งแต่ต้นฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิต วิธีการจัดทำข้อมูลของแต่ละภาคจะเริ่มต้นจากการพยากรณ์ข้อมูลผลผลิตครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ในระยะเริ่มออกดอกและเริ่มติดผล แล้วนำมาประเมินผลผลิตที่จะเก็บเกี่ยวได้ทั้งปี สำหรับครั้งที่ 3 จะเป็นการสำรวจข้อมูลการออกดอกติดผลจริงในพื้นที่กับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลแต่ละภาค แต่ละสินค้าตามช่วงการผลิตไม้ผลแต่ละภาค ซึ่งจะเป็นการทบทวนปริมาณผลผลิตจากการพยากรณ์รอบที่ผ่านมา โดยข้อมูลที่จัดทำแต่ละครั้งจะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit Board) ผลการสำรวจข้อมูลไม้ผลแต่ละภาค ปี 2565 - 2566 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจข้อมูลไม้ผลภาคเหนือ ปี 2565 - 2566

สินค้า	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ลำไย	1,288,757	1,270,319	-1.43	1,247,982	1,243,475	-0.36
ลิ้นจี่	82,447	76,847	-6.79	81,089	75,604	-6.76
สินค้า	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ลำไย	1,023,908	972,330	-5.04	820	782	-4.63
ลิ้นจี่	39,961	34,620	-13.37	493	458	-7.10

ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566

หมายเหตุ : ลำไย 8 จังหวัดภาคเหนือ

ลิ้นจี่ 4 จังหวัดภาคเหนือ

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจข้อมูลไม้ผลภาคตะวันออก ปี 2565 - 2566

สินค้า	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ทุเรียน	565,531	635,986	12.46	368,091	390,177	6.00
เงาะ	104,819	82,777	-21.03	100,243	78,699	-21.49
มังคุด	188,553	178,518	-5.32	184,345	174,217	-5.49
ลองกอง	31,800	13,593	-57.25	31,738	13,533	-57.36
สินค้า	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ทุเรียน	805,707	776,914	-3.57	2,189	1,991	-9.05
เงาะ	216,420	140,921	-34.89	2,159	1,791	-17.04
มังคุด	221,847	121,168	-45.38	1,203	696	-42.14
ลองกอง	18,925	7,251	-61.69	596	536	-10.07

ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566

หมายเหตุ: ไม้ผล 4 สินค้า 3 จังหวัดภาคตะวันออก

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจข้อมูลไม้ผลภาคใต้ ปี 2565 - 2566

สินค้า	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ทุเรียน	677,129	726,369	7.27	509,174	547,225	7.47
เงาะ	70,705	66,098	-6.52	69,137	64,639	-6.51
มังคุด	241,250	236,408	-2.01	229,279	227,478	-0.79
ลองกอง	124,370	110,181	-11.41	122,764	109,607	-10.72
สินค้า	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)		
	2565	2566	% Δ	2565	2566	% Δ
ทุเรียน	448,695	612,468	36.50	881	1,119	27.01
เงาะ	26,958	53,042	96.76	390	821	110.51
มังคุด	27,929	148,871	433.03	122	654	436.07
ลองกอง	2,060	34,540	1,576.70	17	315	1,752.94

ข้อมูล ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2566

หมายเหตุ: ไม้ผล 4 สินค้า 14 จังหวัดภาคใต้

ลำไยภาคเหนือ ผลผลิตจะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม ออกมากที่สุดในเดือนสิงหาคม

ลิ้นจี่ภาคเหนือ ผลผลิตจะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม ออกมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม

ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง ภาคตะวันออก ผลผลิตจะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน ออกมากที่สุดในเดือนเมษายน

ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง ภาคใต้ ผลผลิตจะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม ออกมากที่สุดในเดือนมิถุนายน

สรุปผลการบริหารจัดการข้อมูล

ในแต่ละพื้นที่ได้นำข้อมูลไปบริหารจัดการ โดย

1) **การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ** โดยคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) แต่ละจังหวัดนำข้อมูลแต่ละสินค้าไปบริหารจัดการผลไม้แบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง

2) **การบริหารจัดการเชิงปริมาณ** มุ่งเน้นจัดสมดุลอุปสงค์อุปทาน โดยเชื่อมโยงข้อมูลให้เกิดความสมดุล ระหว่างผลผลิตกับความต้องการของตลาด โดยสำรวจความต้องการไม้ผลแต่ละชนิดตามช่วงเวลาความต้องการของผู้ประกอบการ (ผู้รวบรวม ส่งออก สหกรณ์โรงงานแปรรูปฯ ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ทั้งผลสดและแปรรูป)

นำไปบริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรมช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกในแต่ละพื้นที่ และในกรณีผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมากไม่สามารถบริหารจัดการได้ จำเป็นต้องอาศัยอำนาจของคณะ Fruit Board ในการประสานการกระจายผลผลิต และข้อมูลที่คณะทำงานฯ แต่ละภาคดำเนินการแต่ละครั้งเมื่อผ่านการพิจารณาของคณะทำงานฯ แล้วจะนำเสนอต่อคณะ Fruit Board ทุกครั้ง เพื่อให้กระทรวงพาณิชย์นำไปบริหารจัดการหาตลาดต่างประเทศ ตามแผนโดยมาตรการเชิงรุก เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด เชื่อมโยงหาตลาดรองรับผลผลิต ช่วยระบายสินค้าออกจากแหล่งผลิต แต่ละภาคนำข้อมูลไปบริหารจัดการผลผลิต ดังนี้ **ภาคเหนือ ลิ้นจี่** ส่งออก 1,040 ตัน กระจายในประเทศ 28,930 ตัน แปรรูป 4,650 ตัน **ลำไย** บริหารจัดการเฉพาะผลผลิตในฤดู ส่งออก 108,484 ตัน กระจายในประเทศ 96,930 ตัน แปรรูป 436,505 ตัน **ภาคตะวันออก** นำข้อมูลไปบริหารจัดการผลผลิตทั้งหมด **ทุเรียน** ส่งออก 588,345 ตัน กระจายในประเทศ 126,619 ตัน แปรรูป 52,048 ตัน **มังคุด** ส่งออก 75,295 ตัน กระจายในประเทศ 40,737 ตัน แปรรูป 3,776 ตัน **เงาะ** ส่งออก 23,647 ตัน กระจายในประเทศ 101,051 ตัน แปรรูป 11,743 ตัน **ลองกอง** ส่งออก 647 ตัน กระจายในประเทศ 4,639 ตัน แปรรูป 3 ตัน ปี 2566 ที่ผ่านมา คพจ. ในภาคตะวันออก สามารถนำข้อมูลมาบริหารจัดการผลผลิตได้ด้วยตนเองทุกจังหวัด

ช่วยกระจายผลผลิตออกนอกพื้นที่ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ช่วยเหลือเกษตรกรได้ **ภาคใต้** นำข้อมูลไปบริหารจัดการผลผลิต เฉพาะผลผลิตที่เก็บเกี่ยวช่วงเดือนมิถุนายน ถึง ตุลาคม 2566 โดย **ทุเรียน** ผลผลิตบริหารจัดการรวม 540,967 ตัน แยกเป็น ส่งออก 330,639 ตัน กระจายในประเทศ 168,668 ตัน แปรรูป 41,630 ตัน อื่น ๆ 30 ตัน **มังคุด** ผลผลิตบริหารจัดการรวม 141,685 ตัน แยกเป็น ส่งออก 73,603 ตัน กระจายในประเทศ 67,020 ตัน แปรรูป 483 ตัน อื่น ๆ 579 ตัน **เงาะ** ผลผลิตบริหารจัดการรวม 52,333 ตัน แยกเป็น การกระจายในประเทศ 52,072 ตัน ส่งออก 31 ตัน แปรรูป 210 ตัน อื่น ๆ 20 ตัน **ลองกอง** ผลผลิตบริหารจัดการรวม 33,702 ตัน แยกเป็น การกระจายในประเทศ 32,968 ตัน ส่งออก 1 ตัน อื่น ๆ 733 ตัน วางแผนบริหารจัดการผ่าน คพจ. ช่วยกระจายผลผลิตออกนอกพื้นที่ ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4 ขอนแก่น
โทร. 0 43261 513

5. โครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย / มาตรการทางการเกษตร

ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ (National Agricultural Big Data Center: NABC) มีภารกิจในการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสร้างเครือข่ายข้อมูลเกษตรขนาดใหญ่ทั้งในและนอกประเทศ จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและภัยพิบัติทางการเกษตร ศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ให้บริการข้อมูลและจัดทำรายงานข้อมูล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในทุกระดับ ซึ่งในปี 2566 ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ มุ่งพัฒนา Big Data ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ได้จัดทำ**โครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย / มาตรการทางการเกษตร** เป็นการพัฒนาแบบจำลอง Agent-Based Model (ABM) ที่สามารถจำลองพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของผู้กระทำ (Agent) ทำให้สามารถวิเคราะห์ระบบที่มีความซับซ้อน (Complex System) และประยุกต์ใช้ระบบในการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบาย / มาตรการทางการเกษตรในบริบทของภาคเกษตรไทย เนื่องจากเป็นภาคการผลิตที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน และภายในแบบจำลอง ABM คราวเรือนเกษตรจะตัดสินใจด้วยตัวเองเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดที่ครัวเรือนเกษตรเผชิญอยู่ เช่น

ขนาดการถือครองที่ดินจำนวนแรงงาน และทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้ แบบจำลอง ABM จะเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาภาคเกษตรของไทยด้วยนโยบาย / มาตรการที่มีประสิทธิภาพ และมีลักษณะเฉพาะกลุ่ม (Tailor-made Policy)

การพัฒนาแบบจำลอง ABM จะเริ่มต้นจากข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือนและลักษณะฟาร์ม ทางเลือกการใช้ที่ดินและการตัดสินใจเพาะปลูก และข้อมูลด้านผลกระทบของนโยบาย / มาตรการทางการเกษตรจากเกษตรกรรายใหญ่และรายย่อยที่ปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จากนั้นทำการประมวลผลแบบจำลอง Agent จำนวน 100,000 ครัวเรือน พบว่า ผลลัพธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงว่า มีความแม่นยำของการจำลอง จึงได้นำแบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้นมาใช้ในการวิเคราะห์และทำการจำลอง

(Simulation) ตามสถานการณ์ด้านนโยบายที่น่าสนใจ เปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Status quo) คือ มีการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน สนับสนุนการทำประกันภัยการเกษตร และการรักษาเสถียรภาพของรายได้ของเกษตรกรโดยการประกันรายได้ ซึ่งผลลัพธ์จากสถานการณ์ปัจจุบัน (Status quo) พบว่า หนี้สินครัวเรือนอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากกำหนดให้ราคาสินค้าเกษตรไม่ผันผวนมากเกินไป ขณะที่รายได้ของครัวเรือนเกษตรใกล้เคียงความเป็นจริง ในส่วนของอัตราการเข้าร่วมมาตรการการทำประกันภัย มีความผันผวนจากความไม่แน่นอนของการเกิดภัยพิบัติ ทั้งนี้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังมากที่สุด อาจมีผลมาจากราคามันสำปะหลังที่สูงขึ้น สำหรับด้านงบประมาณมีค่าไม่แน่นอนในแต่ละคาบ ผลจากการทำ Batch runs 100 ครั้ง และหาความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 พบว่า ผลลัพธ์อยู่ในขอบเขตที่มีค่านัยสำคัญ ซึ่งได้จำลองสถานการณ์ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. กรณียกเลิกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน หากเปรียบเทียบกับกรณีฐานพบว่ารายได้เฉลี่ยน้อยกว่ากรณีฐาน หนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง เกษตรกรหันมาซื้อประกันภัยพิบัติเพิ่มขึ้น งบประมาณที่ใช้ลดลง
2. กรณีสนับสนุนประกันภัยการเกษตรและยกเลิกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน พบว่า รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง เกษตรกรหันมาซื้อประกันภัยพิบัติเพิ่มขึ้น ในช่วงเวลาหนึ่ง งบประมาณที่ใช้ลดลง
3. กรณีสนับสนุนทางด้านสังคม/ความเชื่อ (ผ่านเครือข่าย) เพื่อการใช้เทคโนโลยีน้ำหยด พบว่ารายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 10 คาบแรก หนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง เกษตรกรยังไม่เข้าร่วมการสนับสนุนเทคโนโลยี งบประมาณที่ใช้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากภัยพิบัติที่เผชิญ

ตารางสรุปผลการจำลองสถานการณ์ในกรณีต่าง ๆ

สถานการณ์/ผลการจำลอง	รายได้	หนี้สิน	ข้อประกณภัยพิบัติ/ เข้าร่วมการสนับสนุน	งบประมาณ
1. กรณียกเลิกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน	น้อยลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	เพิ่มขึ้น	ลดลง
2. กรณีสนับสนุนประกันภัยการเกษตรและยกเลิกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	ไม่เปลี่ยนแปลง	เพิ่มขึ้น ในช่วงเวลาหนึ่ง	ลดลง
3. กรณีสนับสนุนทางด้านสังคม / ความเชื่อ (ผ่านเครือข่าย) เพื่อการใช้เทคโนโลยีน้ำหยด	เพิ่มขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ในช่วงแรก	ไม่เปลี่ยนแปลง	ไม่เข้าร่วม	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
4. กรณีสนับสนุนทางด้านสังคม / ความเชื่อ (ผ่านเครือข่าย) และการเงิน เพื่อการใช้เทคโนโลยีน้ำหยด	เพิ่มขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ตลอดช่วงเวลา	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย	เข้าร่วมเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ผลจากการจำลองสรุปได้ว่า 1) มาตรการอุดหนุนมีผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรในระยะยาวน้อย ขณะที่ มาตรการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกิดการยกระดับรายได้ที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 2) การยกเลิก มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการ ใช้งบประมาณ แต่ทำให้ผลผลิตลดลงเล็กน้อย ขณะที่ การปรับเบี่ยประกันลดลง ให้เงินชดเชยและเงินสนับสนุน เพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตไม่ลดลง และประหยัดงบประมาณได้ เช่นกัน และ 3) ภายใต้ภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรมีความ ผันผวนน้อย ทำให้เกษตรกรตัดสินใจในการทำเกษตรที่ดีขึ้น ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนเกษตรกรน้อยกว่าภาวะที่ราคาสินค้า เกษตรผันผวนมาก ทั้งนี้ แบบจำลอง ABM ยังเป็นการ ประยุกต์ใช้การสร้างแบบจำลองแบบใช้ตัวแทนแบบใหม่

ภาพนี้รองรับการแสดงผลภาพด้วยเทคโนโลยี AR ผ่านเว็บไซต์ ar.nabc.go.th

กับภาคการเกษตร (Agent) ซึ่งช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและมาตรการด้านการเกษตร สามารถตัดสินใจกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของเกษตรกรและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมของเกษตรกรในพื้นที่ที่ใช้ข้อมูลพฤติกรรมของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีต้นนโยบาย/มาตรการ จึงทำให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรของรัฐจะได้รับการจัดสรรในลักษณะที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับเกษตรกรและเศรษฐกิจในวงกว้าง

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนงานบริการข้อมูล
ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
โทร. 02 579 8161

6. โครงการจัดทำระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยเศรษฐกิจพืชเศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมหรือกระบวนการทำงานภายในองค์กรให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ สามารถรวบรวมข้อมูลจำนวนมากมหาศาลหรือข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งสร้างขึ้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการวิเคราะห์ชุดข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้สามารถค้นพบรูปแบบความสัมพันธ์และแนวโน้มสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นที่มีความแม่นยำสูง ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจวางแผนและกำหนดนโยบายที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์มากขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญในการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และพยากรณ์ข้อมูลรวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อภาคเกษตร เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการพัฒนาการเกษตร จึงได้จัดทำ โครงการจัดทำระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยเศรษฐกิจพืชเศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบทางเศรษฐกิจการเกษตรในด้านต่าง ๆ และเพื่อบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์วิกฤตซึ่งจะทำให้ระบบการกระจายสินค้าเกษตรทั้งภายในจังหวัดและข้ามจังหวัดมีต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง เพิ่มศักยภาพของภาคเกษตร ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยการวิเคราะห์และพยากรณ์ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ เป็นการประมวลผลแบบอัตโนมัติ รวมถึงแจ้งเตือนผลกระทบด้านเศรษฐกิจการเกษตร

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงานด้านนโยบายและมาตรการ ซึ่งระบบนี้ครอบคลุมพืชเศรษฐกิจหลัก และพืชสำคัญ 10 ชนิด ได้แก่ (1) ข้าว (2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (3) มันสำปะหลังโรงงาน (4) สับปะรดโรงงาน (5) ปาล์มน้ำมัน (6) ยางพารา (7) มะพร้าว (8) ถั่วเหลือง (9) หอมแดง และ (10) กระเทียม และประกอบด้วย 4 งาน ดังนี้

1. งานรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูลเศรษฐกิจทางการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบอัตโนมัติ

โดยมุ่งเน้นกระบวนการเชื่อมโยงและนำเข้าข้อมูล อาทิ ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลราคาที่เกี่ยวข้องการขายได้ที่ไร่นา (Farm gate price) ข้อมูลเนื้อที่เพาะปลูกหรือเนื้อที่ยืนต้น ข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย ข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่เกิดขึ้นจากโครงการนี้ จะถูกนำมาจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล โดยมีการกำหนดมาตรฐานข้อมูลให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันได้

2. งานรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นทางสังคม เพื่อนำผลมาประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย (Social Listening)

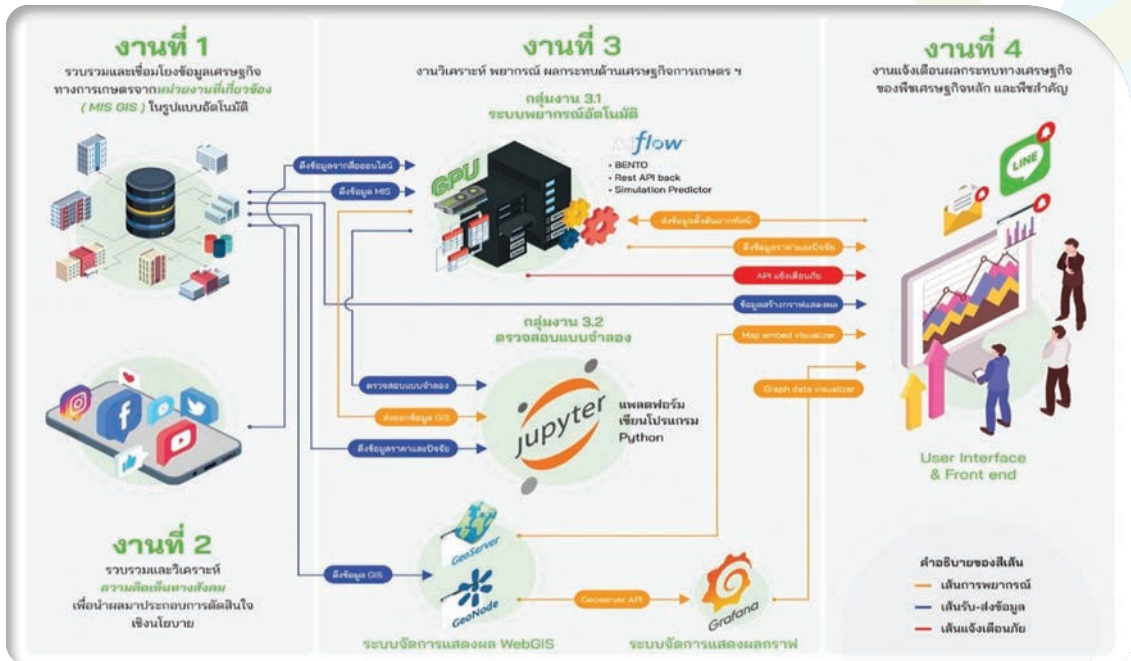
เป็นแพลตฟอร์มที่ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของสังคม จาก Facebook, X, Twitter และ เว็บไซต์ ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้สามารถแสดงผลในรูปแบบ Dashboard แยกตามแหล่งข้อมูล และแสดงข้อมูลเป็นช่วงเวลาเปรียบเทียบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และสามารถดึงข้อมูลความคิดเห็นของสังคม มาติดตามทิศทางข่าวสารในช่วงเวลาที่สนใจได้

3. งานวิเคราะห์ พยากรณ์ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้าเชิงพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ และ Machine Learning หรือ Deep Learning สามารถแสดงผลวิเคราะห์ในรูปแบบสารสนเทศเชิงพื้นที่และเวลา (Web GIS)

โดยการสร้างแบบจำลองที่ใช้คาดการณ์ราคา เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์และพยากรณ์ข้อมูล เช่น (1) แบบจำลองถดถอย (Regression) (2) แบบจำลอง MIDAS (3) แบบจำลอง SARIMAX และ (4) แบบจำลอง Prophet เป็นต้น โดยผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบราคา และการเปลี่ยนแปลงของราคารายสินค้า เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำมาประกอบการจัดทำนโยบายการบริหารงานด้านการเกษตร ซึ่งช่วยให้สามารถมองภาพของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และพยากรณ์ราคาพืชเศรษฐกิจได้

4. งานแจ้งเตือนผลกระทบทางเศรษฐกิจของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชสำคัญ

เป็นการใช้เครื่องมือ Indicator of Price Anomalies (IPA) ในการแจ้งเตือนราคาสินค้าเกษตรที่ผิดปกติ ซึ่งจะส่งสัญญาณเตือนใน 2 กรณี คือ 1) การเตือนแบบการแผ่รังสี จะเกิดเมื่ออัตราการเติบโตของราคาผิดปกติเพียงเล็กน้อย และ 2) การเตือนแบบเตือนภัย จะเกิดเมื่ออัตราการเติบโตของราคาผิดปกติแบบรุนแรง โดยระบบจะประมวลผลการวิเคราะห์และพยากรณ์อย่างอัตโนมัติ เพื่อส่งสัญญาณแจ้งเตือนภัยราคาสินค้าเกษตรผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ Web Application LINE และ E-mail

ภาพนี้รองรับการแสดงผลภาพด้วยเทคโนโลยี AR ผ่านเว็บไซต์ ar.nabc.go.th

สำหรับผลที่ได้จากการดำเนินโครงการนี้ คือ ระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยทางเศรษฐกิจของพืชเศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ 1 ระบบ พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่มีหน่วยประมวลผลด้านกราฟิก (Graphics Processing Unit: GPU server) สำหรับใช้ในงานวิเคราะห์ โดยใช้เทคโนโลยี Machine learning หรือ Deep learning ช่วยสนับสนุนระบบงานให้มีความเสถียรและประมวลผลได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการประมวลผลวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยเศรษฐกิจจะเป็นแบบอัตโนมัติ ตั้งแต่กระบวนการรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ และการจัดทำรายงานให้กับผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบสถานการณ์ นอกจากนี้ ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติได้จัดอบรมการใช้งานระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัยทางเศรษฐกิจของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชสำคัญให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ทั้งผู้ใช้งานทั่วไปและผู้ดูแลระบบ รวมทั้งสิ้น 62 คน เพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งคาดหวังว่าจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการสินค้าเกษตร รวมทั้งกำหนดนโยบายและมาตรการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนงานบริการข้อมูล
ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
โทร. 02 579 8161

ด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร และการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีภารกิจหลักในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้านเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำรายงานสถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตร ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การสนับสนุนในรูปแบบของกองทุน ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า รวมถึงการกำหนดที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการและ คณะอนุกรรมการสินค้าเกษตรที่สำคัญระดับประเทศ เพื่อขับเคลื่อน วางนโยบาย เสนอมาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการสินค้าเกษตร สำหรับ ปี 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ด้านเศรษฐกิจการเกษตรการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร รวมไปถึงการดำเนินงานกองทุนปรับปรุงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตรภายใต้กรอบการวิจัยใน 2 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์ และการศึกษาแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตร ดังนี้

1.1 การศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์

การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์ เป็นแนวคิดภายใต้แบบจำลอง BCG Economy Model การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมใน 3 มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ Bio Economy ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และเศรษฐกิจสีเขียว Green Economy ที่พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายมาตรการบริหารจัดการการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Value) จากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีกรณีศึกษาจากยางแผ่นรมควัน กะลามะพร้าวและพืชมะพร้าว พางข้าว และวัสดุเหลือใช้จากการเพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) การศึกษามูลค่าทางเศรษฐกิจในการจัดการสิ่งเหลือใช้ทางการเกษตร กรณีศึกษายางแผ่นรมควัน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานของวัสดุเหลือใช้จากการผลิตยางแผ่นรมควันและราคาในการจัดการวัสดุเหลือใช้ดังกล่าว โดยประยุกต์ใช้แนวคิดห่วงโซ่อุปทานและการวิเคราะห์มูลค่าสิ่งแวดล้อมตามวิธีการ Hedonic Pricing Method (HPM) และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดที่มีการผลิตยางแผ่นรมควันมากที่สุด 5 อันดับแรก ของพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ สงขลา ตรัง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง จากจำนวน 50 สหกรณ์กองทุนสวนยาง (สกย.) และเกษตรกรสมาชิกจำนวน 246 ราย

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการผลิตยางแผ่นรมควันได้ก่อให้เกิดเศษวัสดุเหลือใช้ที่สำคัญ 3 ประเภท ได้แก่ 1) เศษยาง (ขี้ยาง) และยางเครป โดยที่สหกรณ์กองทุนสวนยางจะจัดการโดยรวบรวมและจำหน่ายให้พ่อค้าเร่ในท้องถิ่น ซึ่งพ่อค้าจะขายต่อให้โรงงานแปรรูปต่อไป 2) น้ำทิ้งซึ่งเป็นของเหลือใช้จากการผลิต เมื่อวิเคราะห์จากปริมาณการผลิตยางแผ่นรมควันของประเทศไทยในปี 2565 จำนวน 693,002 ตัน

จะใช้น้ำปริมาณ 3.69 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนใหญ่จะเป็นน้ำทิ้งหลังจากเสร็จกระบวนการผลิตโดยน้ำทิ้งเหล่านี้จะไหลตามรางระบายน้ำเสียลงสู่บ่อบำบัดน้ำเสียและบ่อบำบัดซึ่งสหกรณ์กองทุนสวนยางจะจัดการโดยปล่อยลงบ่อน้ำทิ้งและปล่อยให้ซึมหายตามธรรมชาติ ร้อยละ 92 และทำบ่อหมักแก๊สชีวภาพเพื่อนำแก๊สมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 5 และนำน้ำทิ้งไปรดสวนปาล์ม ร้อยละ 3 และ 3) ขี้เถ้าจากการผลิตยางแผ่นรมควัน โดยในปี 2565 มีการใช้ไม้ฟืนปริมาณ 512,821 ตัน และเป็นขี้เถ้าปริมาณ 30,769 ตัน ซึ่งสหกรณ์กองทุนสวนยางจะกองทิ้งไว้บริเวณโรงงานด้วยการขุดหลุมฝังกลบร้อยละ 96 และมีการนำไปใช้ประโยชน์ด้วยการนำไปใช้เป็นสารบำรุงดินร้อยละ 4

ในการวิเคราะห์ราคาสำหรับการจัดการวัสดุเหลือใช้จากการผลิตยางแผ่นรมควัน ตามแบบจำลอง Hedonic Pricing Method รูปแบบสมการ Box-Cox เพื่อวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มของเกษตรกรในการจัดการน้ำทิ้ง เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าบ้านและสิ่งแวดล้อม โดยประมาณค่าผ่านปริมาณน้ำยางที่ สกย. รับซื้อจากเกษตรกร พบว่า ค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มของเกษตรกรเฉลี่ยอยู่ที่ 3.39 บาท/กิโลกรัม/ปี ซึ่งค่าดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงวัสดุเหลือใช้ที่เป็นน้ำทิ้งจากการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกทางลบ (Negative Externalities) ต่อมูลค่าบ้านของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งภาครัฐหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีมาตรการในการลดผลกระทบดังกล่าว โดยบูรณาการร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการของเสียให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละชุมชนต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2561 4737

(2) การสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ของมะพร้าวผลแก่ กรณีศึกษากะลามะพร้าวและผิวดำของมะพร้าว

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานและห่วงโซ่คุณค่าในการเพิ่มมูลค่าของกะลามะพร้าว ผ่านการผลิตถ่านกะลาและถ่านอัดแท่ง และผิวดำของมะพร้าว ผ่านการผลิตน้ำมันมะพร้าวดิบ โดยทำการศึกษา ข้อมูลจากแหล่งผลิตมะพร้าวที่สำคัญ 8 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ราชบุรี และนครปฐม ด้วยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรับซื้อ มะพร้าวผลแก่ในพื้นที่ (ล้ง) 51 ราย โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว 5 ราย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่คุณค่าในการเพิ่มมูลค่ากะลามะพร้าวและผิวดำของมะพร้าว 19 ราย และจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการเพิ่มมูลค่ากะลามะพร้าวและผิวดำของมะพร้าว

ผลการศึกษา พบว่า ล้งและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ มะพร้าว ขายกะลามะพร้าวราคา กิโลกรัมละ 1-3 บาท ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานกลางน้ำ ได้แก่ ผู้รวบรวม กะลา โรงเผาถ่านกะลา ผู้รวบรวมถ่านร้อน และโรงงานผลิต ถ่านอัดแท่ง เพื่อนำไปผลิตเป็นถ่านร้อนและถ่านอัดแท่ง โดยจะจำหน่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานปลายน้ำ เพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและบริโภคในประเทศ คือ

- 1) ถ่านร้อน จำหน่ายให้กับโรงงานผลิตถ่านกัมมันต์และส่งออกต่างประเทศ และ
- 2) ถ่านอัดแท่ง จำหน่ายให้กับลูกค้าในประเทศและลูกค้าในต่างประเทศ นอกจากนี้โรงงาน อุตสาหกรรมจะนำกะลามะพร้าวไปใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทน ในการสร้างพลังงานความร้อนในโรงงาน โดยมูลค่าเพิ่มหรือ ผลตอบแทนสุทธิในการผลิตถ่านกะลา(ถ่านร้อนและผิวดำ) จากกะลามะพร้าว 1 ตัน เท่ากับ 378.85 บาทสำหรับมูลค่าเพิ่ม หรือผลตอบแทนสุทธิในการผลิตถ่านอัดแท่ง แบ่งออกเป็น

- 1) โรงงานผลิตถ่านอัดแท่งที่เผาถ่านกะลาด้วยตนเอง มีมูลค่าเพิ่มหรือผลตอบแทนสุทธิในการผลิตถ่านอัดแท่ง จากกะลามะพร้าว 1 ตัน เท่ากับ 1,658.83 บาท และ
- 2) โรงงานผลิตถ่านอัดแท่งที่ไม่มีการเผาถ่านกะลาด้วยตนเอง มีมูลค่าเพิ่มหรือผลตอบแทนสุทธิในการผลิตถ่านอัดแท่ง จากกะลามะพร้าว 1 ตัน เท่ากับ 486.16 บาท

สำหรับโซ่อุปทานและห่วงโซ่คุณค่าในการเพิ่มมูลค่าผิวดำของมะพร้าวพบว่าล้งและโรงงานแปรรูป ผลิตภัณฑ์มะพร้าว ขายผิวดำสดราคา กิโลกรัมละ 3-8 บาท และผิวดำแห้งราคา กิโลกรัมละ 8-15 บาท ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานกลางน้ำ ได้แก่ ผู้รวบรวมผิวดำ โรงหีบน้ำมันมะพร้าวดิบ และโรงงานแปรรูป

ผลิตภัณฑ์มะพร้าวอื่น ๆ เพื่อนำไปผลิตน้ำมันมะพร้าวดิบ รวมถึงกากมะพร้าวที่เป็นผลพลอยได้จากการหีบน้ำมัน โดยจำหน่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานปลายน้ำ เพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง คือ 1) น้ำมันมะพร้าวดิบ จำหน่ายให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ และโรงกลั่นน้ำมันมะพร้าวดิบ และ 2) กากมะพร้าว จำหน่ายให้กับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ทั้งหมดโดยมูลค่าเพิ่มหรือผลตอบแทนสุทธิในการผลิตน้ำมันมะพร้าวดิบและกากมะพร้าวจากผิวดำแห้ง 1 ตัน เท่ากับ 1,640 บาท

โดยมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ดังนี้ 1) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเพิ่มรายได้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานกะลามะพร้าว ได้แก่ การส่งเสริมเผ่าถ่านกะลาในระดับชุมชน การพัฒนาแนวทางการเพิ่มมูลค่าน้ำส้มคว้นไม่ให้อาจสามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลายมากขึ้น และการปรับปรุง/แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการลงทุน / สร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวในพื้นที่ 2) ภาครัฐควรบูรณาการร่วมกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษา พัฒนาและวิจัยเตาเผ่าถ่านที่ปล่อยควันน้อย / ไร้ควันที่เหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องควันจากการเผ่าถ่าน และ 3) ควรมีการสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับผิวดำของมะพร้าวเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผิวดำของมะพร้าว

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2579 0611

(3) การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร กรณีศึกษาฟางข้าวในพื้นที่ภาคเหนือ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากฟางข้าว เพื่อสนับสนุนมาตรการการแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพงของภาครัฐ โดยนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งผลการศึกษาจะนำไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อประกอบการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสำหรับเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน สนับสนุนการลดการใช้ปุ๋ยเคมีที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร โดยศึกษาจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และตาก จำนวน 85 ตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า กิจกรรมหลัก (Primary Activities) ประกอบด้วย 1) วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ฟางข้าว มูลสัตว์ วัสดุพืช สารเร่งชุปเปอร์ พด.1 และ พด. 2 น้ำหมักชีวภาพ ร้อยละ 88.04 ของวัตถุดิบได้จากแปลงเกษตรของตนเอง ญาติ และเพื่อนบ้าน และร้อยละ 11.96 ซื้อในท้องถิ่น 2) กระบวนการหมักปุ๋ยอินทรีย์ ใช้วิธีการผลิตตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน 3) ปุ๋ยอินทรีย์บรรจุกระสอบขนาด 20 และ 25 กิโลกรัม ขนย้ายไปเก็บที่ (1) โรงเรือน (2) บริเวณขายค้ายบ้าน (3) ไ้ร่มไม้ 4) การตลาดและการขาย ปุ๋ยขนาด 25 กิโลกรัมต่อกระสอบ ราคาเฉลี่ย 137.50 บาท ใช้โรงเรือนเป็นทั้งสถานที่จำหน่ายและจัดเก็บปุ๋ย ตั้งอยู่ใกล้บริเวณบ้านมีการสมนาคุณเมื่อซื้อปุ๋ยจำนวนมาก ลูกค้า ได้แก่ เกษตรกรทั่วไปและหน่วยงานภาครัฐ และ 5) การบริการด้านการขาย มีบริการขนส่งปุ๋ยให้แก่ลูกค้า ให้คำแนะนำวิธีการใช้ปุ๋ยและติดตามหลังการขายเพื่อรับทราบผลการใช้ปุ๋ย และช่วยแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้า สำหรับกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างพื้นฐานขององค์กร แหล่งผลิตกองปุ๋ยอินทรีย์อยู่ใกล้แปลงนาและแหล่งน้ำ ใช้ในการผลิตใช้เงินทุนของตนเอง 2) การบริหารทรัพยากรบุคคล ใช้แรงงานในครัวเรือน การเอาแรงและจ้างแรงงานในหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการอบรมจากกรมพัฒนาที่ดิน 3) การวิจัยและพัฒนา มีการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารเร่งชุปเปอร์ พด.1 และ พด. 2 และการตรวจวัดความชื้นและอุณหภูมิของกองปุ๋ย และ 4) การจัดซื้อจัดหา สามารถจัดหาวัตถุดิบได้อย่างสะดวกและมีปริมาณเพียงพอในการผลิตปุ๋ย สำหรับต้นทุนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เฉลี่ย 3,281.27 บาท / ตัน ประกอบด้วย

ต้นทุนผันแปร 3,272.25 บาท / ต้น คิดเป็นร้อยละ 99.73 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่ 9.02 บาท / ต้น คิดเป็นร้อยละ 0.27 ของต้นทุนทั้งหมด ราคาปุ๋ยที่จำหน่ายเฉลี่ย 5,500 บาท / ต้น ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 2,218.73 บาท / ต้น เมื่อเกษตรกรนำปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีในการทำนา สามารถลดค่าใช้จ่ายปุ๋ยเคมีได้ 260.65 บาท / ไร่

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรควรรวมกลุ่มเพื่อระดมทุนจัดซื้อเครื่องจักรเพื่อใช้ในการบดย่อยวัสดุและกลบกองปุ๋ย ทั้งนี้ หากกรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีนโยบายสนับสนุนเครื่องจักร ควรดำเนินการผ่านกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพ เพื่อให้สามารถบำรุงรักษา และบริหารจัดการการใช้เครื่องจักรได้อย่างเป็นธรรม และควรจัดอบรมการผลิตปุ๋ยให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อทดแทนแรงงานผู้สูงอายุ รวมถึงประชาสัมพันธ์ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการขอใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจและสามารถดำเนินการได้ถูกต้อง

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี
ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2579 6580

(4) การศึกษาการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการดินตะกอนเลนจากการเพาะเลี้ยงกุ้ง และแนวทางในการบริหารจัดการดินตะกอนเลนจากการเพาะเลี้ยงกุ้ง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรต้นแบบ (Role Model) จำนวน 3 แห่ง ที่มีการนำดินตะกอนเลนมาทำเป็นปุ๋ยหมัก การนำมาใช้ในทำเกษตร และการนำมาเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์น้ำ และรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้ง ใน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช จำนวน 127 ราย

ผลการ ศึกษา พบว่าดินตะกอนเลนกุ้งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลายรูปแบบ โดยส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ภายในฟาร์ม จากการศึกษาเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง ที่มีการใช้ดินตะกอนเลนจากการเพาะเลี้ยงกุ้งมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ถอดบทเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า ได้แก่ 1) การนำดินตะกอนเลนกุ้งมาทำปุ๋ยหมักของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้จากปุ๋ยหมักเท่ากับ 428 บาท / รอบ / ผลิต

หรือคิดเป็นปริมาณ 1,200 กิโลกรัม 2) การนำดินตะกอนเลนกึ่งมาใช้ในการทำเกษตร สามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีในการปลูกปาล์มได้ประมาณ 5,600 บาท/ไร่/ปี และ 3) การนำดินตะกอนเลนกึ่งมาใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์น้ำ อัตราการปล่อยลูกพันธุ์อยู่ที่ 200 ตัว/ไร่ สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสำเร็จรูปในการเลี้ยงปลานิลได้เฉลี่ย 3,000 บาท/ไร่/ปี

สำหรับแนวทางในการบริหารจัดการดินตะกอนเลนจากการเพาะเลี้ยงกุ้งจากการวิเคราะห์แนวทางของการพัฒนาการจัดการดินตะกอนเลนจากการเพาะเลี้ยงกุ้ง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการของเสียจากการเพาะเลี้ยงกุ้งเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดไปยังธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง 2) การจัดการความรู้และพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของเสียจากการเพาะเลี้ยงกุ้งและการสร้างมูลค่าเพิ่ม 3) การสร้างความตระหนักรู้และเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์จากตะกอนเลนกึ่งในเชิงพาณิชย์ 4) การเสริมสร้างศักยภาพด้านการลงทุนในการบริหารจัดการของเสียจากการเพาะเลี้ยงกุ้งและการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ตะกอนเลนกึ่ง และ 5) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินตะกอนเลนกึ่งและพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ในเชิงพื้นที่

โดยมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ดังนี้ 1) ดินตะกอนเลนกึ่งส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ประโยชน์ภายในฟาร์ม เนื่องจากข้อจำกัดทางกายภาพ เช่น ความแน่นของดิน ความเค็ม เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากตะกอนเลนกึ่งเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายมากขึ้น 2) หน่วยงานของภาครัฐควรประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลและสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของตะกอนเลนกึ่งที่มีคุณสมบัติบำรุงดิน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช เพื่อขยายตลาดปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตจากตะกอนเลนกึ่ง

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2579 3536

1.2 การศึกษาแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตร

การศึกษาแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในภาคการเกษตรในทุก ๆ มิติ ครีวเรือนเกษตรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเข้มแข็งทางการเงิน และการพึ่งพาตนเองจากการเสริมสร้างวินัยทางการเงิน สามารถปรับตัวและรับมือเพื่อลดผลกระทบจากภาวะวิกฤตได้ดี สามารถเข้าถึงดิจิทัลเทคโนโลยีและสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตามแนวทางการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันในสังคม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นที่ 3 ประกอบด้วย

(1) การศึกษาแนวทางการสร้างวินัยทางการเงินผ่านการออม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตร

การศึกษาแนวทางการสร้างวินัยทางการเงินผ่านการออมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในภาคเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม ทศนคติที่มีต่อการออมและการใช้เงินออมของเกษตรกรไทย และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการและรูปแบบการออมที่พึงประสงค์ของเกษตรกรไทย โดยใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปจัดทำแนวทางการส่งเสริมการออมเงินที่ตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรและสร้างแรงจูงใจในการออมอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงทางรายได้ สร้างภูมิคุ้มกันในชีวิต นับเป็นการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในทุก ๆ มิติ

การสำรวจข้อมูลจากเกษตรกรไทยทั่วประเทศ จำนวน 2,620 ราย โดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการออม ทศนคติ ความต้องการ และรูปแบบการออมที่พึงประสงค์ของเกษตรกรไทย ระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน 2566 ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 89.05 มีเงินออมและออมเงินโดยเฉลี่ยเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของรายได้รวมทั้งหมด พฤติกรรมการออมเงินที่เด่นชัดที่สุดของเกษตรกรไทยคือออมเมื่อมีเงินเหลือจากการใช้จ่ายและนิยมออมในรูปของเงินฝากทั่วไป อาทิ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ เป็นต้น เกษตรกรใช้เงินออมในการรับมือกับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบในวงจำกัดหรือในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีระดับความคาดหวังต่อการใช้เงินออมเป็นตัวช่วยสำคัญในการบรรเทาความเดือดร้อนทางรายได้สูงกว่าช่องทางอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ นอกจากนี้ เกษตรกรมีทัศนคติต่อรายได้ในการเป็นจุดตั้งต้นในการออมควบคู่ไปกับการบริหารจัดการรายรับรายจ่ายที่มีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนและการเล็งเห็นความสำคัญกับการออมเงินเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจในการออมเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป้าหมายเป็นตัวช่วยที่จะกำหนดบทบาทของเงินออมในอนาคต ทำให้ผู้ออมทราบว่า

ออมเงินไปเพื่อเป้าหมายใด และตระหนักถึงประโยชน์ของเงินออมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นต้น) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และสถาบันการเงินของรัฐและเอกชน เป็นต้น ส่งเสริมการออมเพื่อเป้าหมายในระยะยาวที่สร้างความมั่นคงในชีวิต เช่น การออมที่มีหลักประกันในยามชราหรือการออมที่ได้รับความคุ้มครองในชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่เกษตรกรไทยต้องการมากที่สุด พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการออมที่ทำให้ผู้ออมเห็นผลลัพธ์จากการออมที่ชัดเจน ทั้งในแง่ของระยะเวลาและสิทธิประโยชน์ โดยใช้แนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการออมเพื่อบรรลุเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการออมเงินอย่างต่อเนื่อง

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2940 7309

(2) ความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร

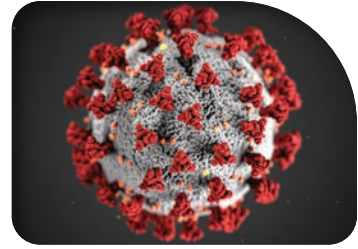
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ โดยใช้ปริมาณน้ำฝนที่ต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาวิเคราะห์ผ่านดัชนีที่ประกอบสร้างจากตัวชี้วัดในหลาย ๆ มิติ ตามบทบาทหลัก ได้แก่ การผลิตและการเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร การคงอยู่ของฟาร์ม และการสร้างรายได้ให้แรงงาน และศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิระหว่างปี 2554 – 2564 ในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

ผลการศึกษา พบว่า ในกรณีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าปกติอย่างมาก โดยหากปริมาณน้ำฝนสะสม (3 เดือน) ต่ำกว่าปกติรวมทั้งปี เพิ่มขึ้น 282 มิลลิเมตร จะส่งผลให้ภาวะทางเศรษฐกิจตามบทบาทหลักของภาคเกษตร โดยภาพรวมลดลง ร้อยละ 3.08 และช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ภาวะดังกล่าวลดลง ร้อยละ 3.53 โดยที่การคงอยู่ของฟาร์มมีความสามารถในการรับมือกับปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่ำกว่าบทบาทหลักด้านอื่น ซึ่งเงินช่วยเหลือด้านการเกษตรของภาครัฐ และสินทรัพย์ของครัวเรือนเกษตรกรที่แสดงถึงทุนในการผลิต เป็นปัจจัยเสริมสร้างการฟื้นฟูในด้านการคงอยู่ของฟาร์ม สำหรับการผลิตและการเข้าถึง

สินค้าเกษตรและอาหาร ได้รับผลกระทบของทั้งสองเหตุการณ์น้อยกว่า การคงอยู่ของฟาร์ม ขณะที่การสร้างรายได้ให้แรงงาน ได้รับผลกระทบ เฉพาะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โดยมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการคงอยู่ของฟาร์ม ควรเร่งสร้างความสามารถในการปรับตัวให้กับเกษตรกร เพื่อรับมือกับปีที่มีน้ำฝนต่ำกว่าปกติ และหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ควรส่งเสริมให้เกษตรกรเกิดการสะสมทุนในการผลิต นอกจากนี้ ในช่วงที่เกิดวิกฤติ ภาครัฐจะต้องให้การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเร่งด่วนและครอบคลุม โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย เพื่อลดการสูญเสียความสามารถในการลงทุน 2) ด้านการผลิตและการเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร ภาครัฐควรส่งเสริมการผลิตที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง และลดการขาดแคลนอาหารซึ่งจะส่งผลให้ราคาสูงขึ้น และ 3) ด้านการสร้างรายได้ให้แรงงานในภาคเกษตร ควรสนับสนุนให้ทำงานในภาคเกษตรพัฒนาทักษะการเกษตรสมัยใหม่และการเป็นผู้บริการทางการเกษตร

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2940 7309

(3) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและการใช้งานแอปพลิเคชันด้านการเกษตรของเกษตรกร

การศึกษาปัจจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้งานและความต้องการใช้งานแอปพลิเคชันในการทำการเกษตรของเกษตรกร ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชันในการทำการเกษตรของเกษตรกร เพื่อจัดทำแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรใช้แอปพลิเคชันในการทำการเกษตร โดยใช้แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model) การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) และการสำรวจข้อมูลจากเกษตรกรแปลงใหญ่ ทุเรียน ลำไย ข้าว และผัก/สมุนไพร รวมจำนวนตัวอย่าง 420 ราย

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรใช้งานแอปพลิเคชันในกิจกรรมทางการเงินมากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร และการระบุพิกัดพื้นที่ทางการเกษตร โดยมีความต้องการใช้งานแอปพลิเคชันในการทำการเกษตรเพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต รองลงมาคือ การพยากรณ์อากาศและการเตือนภัยธรรมชาติ และการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชันด้านการเกษตรสูงสุด คือ ความตั้งใจในการใช้งาน รองลงมา คือ การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2940 7309

2. การแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

2.1 การเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามข้อผูกพันองค์การการค้าโลก (WTO) ปี 2567 - 2569 สำหรับสินค้ากระเทียม เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ตั้งแต่ปี 2538 และได้ผูกพันสินค้าเกษตร 23 รายการ ไว้ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการเกษตรของ WTO ซึ่งกำหนดเป็นมาตรการโควตาอัตราภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) เพื่อกำกับดูแลการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ โดยสินค้ากระเทียม เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป เป็นสินค้าที่อยู่ในกลุ่มสินค้าเกษตร TRQ 23 รายการ ดังกล่าว ทั้งนี้ การนำเข้าจะต้องมีหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีทั้งในและนอกโควตาตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศจากกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งในการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พิจารณาการเปิดตลาดสินค้าเกษตร รวมถึงพิจารณากำหนดการบริหารการนำเข้า ภายใต้ความตกลง WTO ดังกล่าว

สำหรับการเปิดตลาดสินค้ากระเทียม เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ตามข้อผูกพัน WTO ปี 2567 – 2569 คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2566 โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประยูร อินสกุล) ทำหน้าที่ประธานการประชุม และเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (นายฉันทานนท์ วรรณเขจร) ทำหน้าที่เลขานุการ มีมติเห็นชอบการเปิดตลาดสินค้าเกษตร ภายใต้ความตกลง WTO สำหรับกรอบปี 2567 – 2569 โดยกำหนดปริมาณโควตาและอัตราภาษีในโควตาและนอกโควตา ดังนี้

(1) สินค้ากระเทียม ปริมาณโควตาปีละ 65 ตัน อัตราภาษีในโควตา ร้อยละ 27 และอัตราภาษีนอกโควตา ร้อยละ 57

(2) สินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ปริมาณโควตาปีละ 3.15 ตัน (6,944 ปอนด์) อัตราภาษีในโควตา ร้อยละ 0 และอัตราภาษีนอกโควตา ร้อยละ 218

(3) สินค้าหอมหัวใหญ่ (ชนิดแห้งเป็นผงและไม่เป็นผง) ปริมาณ โคเวตต้าปีละ 1,256.50 ตัน อัตราภาษีในโคเวตต้า ร้อยละ 27 และอัตราภาษี นอกโคเวตต้า ร้อยละ 142

(4) สินค้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง ปริมาณโคเวตต้าไม่จำกัดจำนวน อัตราภาษี ในโคเวตต้า ร้อยละ 0 และอัตราภาษีนอกโคเวตต้า ร้อยละ 125

(5) สินค้าหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ปริมาณโคเวตต้าปี 2567 จำนวน 75,500 ตัน ปี 2568 จำนวน 78,000 ตัน และปี 2569 จำนวน 80,000 ตัน อัตราภาษีในโคเวตต้า ร้อยละ 27 และอัตราภาษีนอกโคเวตต้า ร้อยละ 125

พร้อมกันนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการบริหารการนำเข้าปริมาณโคเวตต้าด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขดังกล่าวถูกกำหนดขึ้น เพื่อให้การดำเนินนโยบายเกิดประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจของไทย และบรรเทาผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ และเพื่อปกป้องผลประโยชน์ในการพัฒนาภาคเกษตรและ อุตสาหกรรมต่อเนื่องของไทย ควบคู่ไปกับการคำนึงถึง หลักการปฏิบัติให้สอดคล้องกับพันธกรณีการค้าระหว่าง ประเทศ

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2561 4737

2.2 การบริหารจัดการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช โดยมี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เป็นประธาน ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย แผนการบริหาร การจัดการ การพัฒนาการผลิตและการตลาดพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ต่อคณะรัฐมนตรี และกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต การจำหน่าย การแปรรูป การนำเข้า การส่งออก การใช้ทดแทนพลังงาน รวมทั้ง การช่วยเหลือเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับ พืชน้ำมันและน้ำมันพืช

โดยในปี 2566 สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้มี การลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์มะพร้าวและ เสนอมาตรการ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้า มะพร้าว เพื่อสร้างสมดุลให้ผลผลิตมะพร้าว เพียงพอต่อความต้องการใช้และไม่กระทบกับ ราคาที่เกษตรกรได้รับ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม

และสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ซึ่งคณะกรรมการพืชน้ำมันฯ ให้ความเห็นชอบและมีการดำเนินการ ดังนี้

- การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตา ตามพันธกรณีตามความตกลงว่าด้วยการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) สำหรับสินค้า (1) มะพร้าวและมะพร้าวฝอย (2) เนื้อมะพร้าวแห้ง (3) น้ำมันมะพร้าวและแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าว (น้ำมันมะพร้าว) สำหรับปี 2566 – 2568
- การบริหารการนำเข้ามะพร้าวผลพิกัดฯ 0801.12.00 พิกัดฯ 0801.19.10 และ พิกัดฯ 0801.19.90 ตามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ปี 2566 กำหนดให้มีการนำเข้าได้ 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ และ ช่วงที่ 2 เดือนกันยายน-ธันวาคม (รวม 6 เดือน) โดยใช้ผลการรับซื้อผลผลิตมะพร้าวในประเทศมาพิจารณาจัดสรรปริมาณนำเข้าให้แก่ผู้มีสิทธินำเข้า ในอัตราที่กำหนด

ซึ่งผลจากการนำเสนอแนวทางดังกล่าว การจัดสรรปริมาณการนำเข้ามะพร้าวผลตามกรอบความตกลง AFTA ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566 ผู้ประกอบการ / ผู้นำเข้า ยินดีที่จะชะลอการนำเข้ามะพร้าวผลออกไปก่อน รวมทั้งขอความร่วมมือผู้ประกอบการ / ผู้นำเข้าชะลอการนำเข้ามะพร้าวผลภายใต้กรอบความตกลง WTO กะที่จะสำเร็จรูปและกะทิแช่แข็ง ออกไปก่อน จนกว่าราคามะพร้าวผลภายในประเทศจะกลับสู่ภาวะปกติ

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2579 0611

2.3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดทุเรียนสาธิตกา จังหวัดพังงา

ทุเรียนสาธิตกาเป็นทุเรียนพื้นเมืองมีถิ่นกำเนิดในอำเภอกะปง จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นแหล่งแร่และน้ำพุร้อนธรรมชาติ ดินจึงประกอบไปด้วย สารอาหารที่ทำให้ทุเรียนสาธิตกา มีผลผลิตคุณภาพดี มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีรสชาติแตกต่างจากทุเรียนทั่วไป ลักษณะพิเศษของทุเรียนสาธิตกา คือ ผลค่อนข้างกลม สามารถตั้งได้โดยไม่ล้ม ความยาวผลรวมหัวประมาณ 30 เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตร น้ำหนัก ต่อผลโดยเฉลี่ยประมาณ 1.5-2.5 กิโลกรัม เปลือกผลบาง มีหนามสั้นและ ค่อนข้างถี่ มีสีน้ำตาลอ่อนบริเวณร่องพู เมล็ดภายในลีบและมีขนาดเล็ก มีรสชาติหวานมันมากกว่าทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ เนื้อทุเรียนมี สีเหลืองทอง เส้นใยละเอียด เนื้อแน่น มีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ ผลผลิต จะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคมของ ทุกปี การผลิตเกษตรกรจะใช้พันธุ์ในสวนตนเองที่มีคุณภาพ การดูแลรักษา ขึ้นอยู่กับเทคนิคและสภาพปัญหา ส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาน้ำฝนและ แหล่งน้ำจากธรรมชาติเป็นหลัก ปัจจุบันมีการพัฒนาการปลูกและการ จัดการสวนแบบมืออาชีพในเชิงธุรกิจมากขึ้น การผลิตจะเน้น ความพิถีพิถันในทุกขั้นตอน เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดทุเรียนสาธิตกาจังหวัดพังงา ปี 2565 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตให้ผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ 92.50 เกษตรกรจะจำหน่ายเอง โดยผ่าน ช่องทางออนไลน์ ร้อยละ 75.00 จำหน่ายผ่านหน้าร้าน ร้อยละ 14.50 และจำหน่ายร้านค้าสมัยใหม่ ร้อยละ 3.00 ที่เหลือร้อยละ 7.50 จะจำหน่ายให้พ่อค้ารวบรวมในพื้นที่ เกษตรกรสามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้ขึ้นอยู่กับ เกรดผลผลิต ซึ่งผู้บริโภคสั่งซื้อส่งจองล่วงหน้าได้ โดยมีบริการจัดส่งสินค้าผ่านบริษัทขนส่งพัสดุ และรับประกัน

เปลี่ยนสินค้าทุเรียนสดที่มีแนวโน้มได้รับความนิยมจากผู้บริโภค และตลาดทุเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นสินค้าที่มีศักยภาพด้านการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่รวมถึงรายได้ของจังหวัด โดยปี 2565 มีผลผลิตออกสู่ตลาดประมาณ 350 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 70 ล้านบาท โดยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 34,296.58 บาท / ไร่ มีผลผลิต 983.12 กิโลกรัม / ไร่ ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 242.70 บาท ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสุทธิ 204,306.64 บาท / ไร่

ในปัจจุบัน พบว่า ผลผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด จึงควรมีแนวทางการพัฒนาทุเรียนสดจังหวัดพังงา ดังนี้ (1) ส่งเสริมการผลิตทุเรียนสดคุณภาพ โดยให้เกษตรกรวางแผนการผลิตให้สอดคล้องความต้องการของตลาด และการเพิ่มพื้นที่ปลูก เน้นการผลิตอย่างประณีตและรักษามาตรฐานการผลิต (2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิตและเก็บเกี่ยว การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำบัญชีฟาร์มต่อเนื่อง และการทำฟาร์มอัจฉริยะ (3) สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค โดยการพัฒนากระบวนการตรวจสอบย้อนกลับ (4) ส่งเสริมตลาดออนไลน์และเชื่อมโยงท่องเที่ยวเชิงเกษตร (5) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร โดยส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการร่วมกันทั้งระบบ ทั้งเกษตรกรผู้ผลิต กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจ และ (6) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทุเรียนสด โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการผลิตและเก็บเกี่ยว เพื่อช่วยลดต้นทุนรักษาคุณภาพ ลดการสูญเสีย และลดการใช้แรงงานในกิจกรรมที่เสี่ยง

โดยผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการและนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการวางแผนพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดทุเรียนสด รวมทั้งส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ตามแผนย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 สุราษฎร์ธานี
โทร. 0 7731 1373

3. การดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2566

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าในการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร และการปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่ไม่มีศักยภาพสู่สินค้าที่มีศักยภาพ และนับตั้งแต่จัดตั้งกองทุนฯ จนถึงปัจจุบัน กองทุนฯ ได้พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ มากที่สุด โดยกองทุนฯ ได้มีการจัดสรรเงินสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมาแล้วจำนวน 34 โครงการ รวมเป็นเงิน 1,183.25 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมปลอดดอกเบี้ย 543.53 ล้านบาท และเงินให้กู้ยืมมีดอกเบี้ย 77.40 ล้านบาท โดยมีสินค้าที่ได้รับการสนับสนุนกว่า 13 สินค้า ได้แก่ โคเนื้อ โคนม สุกร ปาล์มน้ำมัน ชา กาแฟ ข้าว กระเทียม มะพร้าว พริกไทย พืชผัก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และหญ้าเนเปียร์ สำหรับการดำเนินงานที่ผ่านมา กองทุนฯ เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ทั้งเงินจำยขาดและเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงส่งเสริมองค์ความรู้ทางเกษตรทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของกลุ่มเกษตรกรไม่น้อยกว่า 131,000 ราย นอกจากนี้ กลุ่มเกษตรกรได้ถูกยกระดับการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต ลดต้นทุนการผลิต รวมถึงส่งเสริมปลูกพืชพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง และต้านทานโรคแมลงได้มากขึ้น

3.1 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐและเกษตรกรในบทบาทนักบริหารโครงการภาคเกษตร

กองทุนฯ ตระหนักว่าหัวใจสำคัญของการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันภาคการเกษตร คือ “คน” ที่ต้องมีความรู้ความสามารถในการผลิตและการตลาดอย่างมืออาชีพ โดยเฉพาะการเป็นนักวางแผนโครงการที่เหมาะสมกับตนเองและบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า และมีความประสงค์จะเสนอขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนฯ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และวางแผนงานโครงการที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมเป็นไปได้ทั้งด้านการผลิตและการตลาด อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องตามตัวชี้วัดของกองทุนฯ ประจำปี 2566 กองทุนฯ จึงกำหนดให้มีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร การจัดทำข้อเสนอโครงการที่เสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศและเพื่อให้เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการสนับสนุนเงินของกองทุนฯ สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการที่เหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์และได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันกับนานาประเทศ สร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรต่อไป

ในปี 2566 กองทุนฯ จึงได้จัดการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการโครงการให้บุคลากรรัฐ และเกษตรกร จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่

1.1 หลักสูตร “การจัดทำข้อเสนอโครงการที่เสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ” จำนวน 3 รุ่น โดยมีเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากทั้ง 3 รุ่น มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 146 คน ทำให้บุคลากรรัฐและเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำข้อตกลงการค้าเสรีได้ เพื่อเตรียมพร้อมการปรับตัวลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า และมีความรู้ความเข้าใจในการคิดวิเคราะห์ สามารถวางแผนจัดทำข้อเสนอโครงการที่เหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์และเสนอขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของจำนวนโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ

1.2 หลักสูตร “การวิเคราะห์การผลิตการตลาดสินค้าเกษตรภายใต้ยุคสื่อดิจิทัล (Digital Marketing)” โดยมีเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวนรวมทั้งสิ้น 50 คน ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการวิเคราะห์ตลาดสมัยใหม่ในยุค Digital Marketing และนำความรู้ด้านการตลาดไปปรับใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาด ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเกษตรกรได้รับความรู้ในด้านการจัดทำสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า

1.3 หลักสูตร “การติดตามควบคุมและการรายงานการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ” โดยมีเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม จำนวน 50 ราย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลและควบคุมโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากกองทุนฯ สามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนที่กำหนดไว้และมีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า

3.2. การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาและปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรของสินค้าที่ได้รับและกำลังจะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

เพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการเปิดเสรีทางการค้าในทุก ๆ กรอบการค้าเสรี โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ บทบาท ความรู้ และความเชี่ยวชาญของทุกหน่วยงานในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน แหล่งเงินทุน และเกษตรกรขับเคลื่อนการดำเนินงานไปพร้อม ๆ กัน กองทุนฯ โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน 9 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย สภาเกษตรกรแห่งชาติ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย สหกรณ์โคนมกำแพงแสน จำกัด และ บริษัท พรีเมียม บีฟ จำกัด จึงได้ร่วมกันลงนามความร่วมมือ (MOU) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ให้ระยะเวลาการดำเนินงาน MOU สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2569

นอกจากจะมีการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการร่วมกันแล้ว กองทุนฯ ยังได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ก้าวสู่ปีที่ 20 กองทุน FTA ภาคเกษตร : ร่วมคิดร่วมสร้างเกษตรไทยก้าวทันโลกการค้าเสรี” โดยมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ สถาบันเกษตรกร เกษตรกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมาณ 370 คน เกิดการพัฒนาและต่อยอดข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ข้อมูลกลุ่มสินค้าและกลุ่มเกษตรกรที่คาดว่าจะ / ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมการสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เกิดการพัฒนาเครือข่ายภาคีและความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างการหนุนเสริมให้เกิดกลไกสนับสนุน สร้างโอกาส และศักยภาพการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ในการเชื่อมโยงเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าให้มีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น รายละเอียดดังนี้

1) การบรรยายเรื่องการเปิดเสรีทางการค้าโอกาสและความท้าทายภาคเกษตรไทย โดยเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) การเสวนา โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 “เกษตรสมัยใหม่ก้าวทัน FTA”

2.2 “บทบาทกองทุน FTA กับการพัฒนาภาคเกษตรไทยและก้าวต่อไปในอนาคต”

3) นิทรรศการผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน FTA และหน่วยงานภายใต้ความร่วมมือ (MOU)

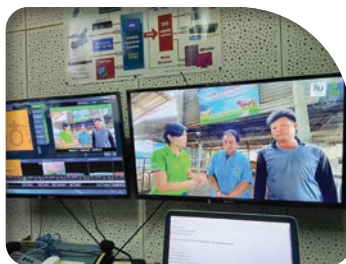
3.3 การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทภารกิจผลงานของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

กองทุนฯ เป็นหน่วยงานให้บริการประชาชน การดำเนินงานต่าง ๆ จำเป็นต้องสนองประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจในบริการของกองทุนฯ มากที่สุด ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงาน ตลอดจนรายละเอียดการเข้าถึงกองทุนฯ ให้กับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้และสิ่งสำคัญคือการทำที่เกษตรกรหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีมีความสามารถในการนำเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ได้อย่างถูกต้อง

กองทุนฯ จึงได้จัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทภารกิจผลงานของกองทุนฯ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายได้แก่การทำหนังสือเวียน

เป็นคู่มือการเสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนและแผ่นพับจัดส่งให้กับหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 500 แห่ง การร่วมจัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เว็บไซต์ของหน่วยงานหรือสื่อสังคม (Social Media) การเผยแพร่ข้อมูลทางสื่อ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โทรศัพท์ วิดีโอ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ผ่านช่องทาง Youtube: กองทุน fta - สศก. และ Facebook: กองทุนฯ ภาคเกษตร โดยมีชื่อรายการเกร็ดน่ารู้ คู่มือกองทุน

และการลงพื้นที่ติดตามโครงการ เพื่อให้ข้อมูลผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าทั้งด้านบวกและลบอย่างถูกต้อง แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันเกษตรกร และเกษตรกร ได้ตระหนักรับรู้ และสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและทั่วถึง เพื่อเผยแพร่พันธกิจ และการกิจกองทุนฯ ให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันเกษตรกร และเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการสนับสนุนเงินของกองทุนฯ เพื่อรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทุนฯ ให้แก่ผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสร้างเครือข่าย รวมทั้งช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลของกองทุนฯ ได้อย่างทั่วถึง

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2561 4727

ด้านนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีภารกิจในการเสนอแนะนโยบาย จัดทำยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา และมาตรการทางการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืน โดยได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคเกษตร เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ และงบประมาณ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยในปี 2566 มีผลงานเด่น ดังนี้

1. แผนพัฒนาการเกษตรและการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

1.1 แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 แผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งการจัดทำแผนปฏิบัติราชการฯ ดังกล่าวได้มีการทบทวนตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรในอนาคต พร้อมทั้งบรรจุข้อเสนอแผนงาน / โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

แผนฉบับนี้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ **“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี”** โดยมีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ได้แก่ 1) เกษตรกรกินดีอยู่ดี มีทักษะ มีความเชี่ยวชาญ และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยวัดจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี และอัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.0 ต่อปี 2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีความเข้มแข็ง และเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร โดยวัดจากสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (1) สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 48 (2) วิสาหกิจชุมชนได้รับการประเมินศักยภาพในระดับดีอย่างน้อยร้อยละ 33 (3) กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 33 3) เศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทยดีขึ้น และปรับตัวได้ทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่ โดยวัดจากรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี 4) การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยวัดจากครัวเรือนเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำรวม 2,266,727 ครัวเรือน และ 5) การบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นการพัฒนา

ภายใต้แผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2568 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย **1) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร** โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร **2) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร** โดยการพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป ระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์ ระบบโลจิสติกส์การเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร **3) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร** โดยการเสริมสร้างทุนทางสังคม การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก **4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน** โดยการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาการจัดการน้ำทั้งระบบ **5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร** โดยการพัฒนารูปแบบการให้บริการประชาชน การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนนโยบายและแผนการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. 0 2940 6671-2

1.2 แผนปฏิบัติการด้านการเกษตร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566 – 2570

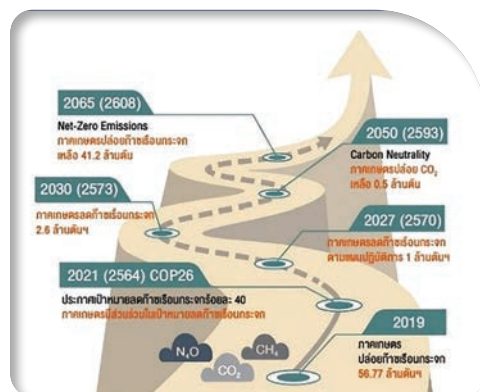
การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในภาคเกษตรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 4 ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นที่ 18 การเติบโต อย่างยั่งยืน และการบรรลุเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) ภายในปี 2030 (พ.ศ. 2573) ของประเทศไทย เพื่อร่วมกับประชาคมโลกในการต่อสู้กับปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำ **“แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พ.ศ. 2566 - 2570”** ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน นโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร โดยมีรองปลัดกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์เป็นประธานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นอนุกรรมการและเลขานุการซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2566 สำหรับการพัฒนาแผนปฏิบัติการฯ ได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดทำแผนอย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2560 - 2565 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้แทนเกษตรกร รวมทั้งจัดให้มีเวทีประชาพิจารณ์เพื่อระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผนปฏิบัติการดังกล่าว มีความครอบคลุม ครบถ้วน สมบูรณ์ และสอดคล้อง เชื่อมโยงกับแผนในระดับต่าง ๆ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ ถือเป็นครั้งแรกที่มีการกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตร

แผนปฏิบัติการฯ กำหนดวิสัยทัศน์ว่า **“ภาคเกษตรไทยมีสมรรถนะและภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานของสารสนเทศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย”** ประกอบด้วย 5 เป้าหมาย ได้แก่ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวของภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ 2) ปรับเปลี่ยนการทำงานตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตร 3) งานวิจัย องค์ความรู้ และ ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถูกจัดเก็บรวบรวมไว้ในฐานข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงานและง่ายต่อการเข้าถึงในทุกภาคส่วนในสังคม (ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชน) 4) สมรรถนะ ของกำลังคนในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นในทุกระดับ และเกิดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ 5) สภาพแวดล้อมในภาคเกษตรเอื้อต่อการผลักดัน

การปรับตัวและการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีประเด็นการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การยกระดับขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกร และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร มีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ การเกษตรเท่าทันภูมิอากาศ เพิ่มการยอมรับและปรับใช้เทคโนโลยีตลอดห่วงโซ่อุปทานของสินค้าเกษตร 2) การมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว มีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำ และสนับสนุนด้านการตลาดสินค้าเกษตรคาร์บอนต่ำ 3) การพัฒนาฐานข้อมูล องค์ความรู้ และสนับสนุนการสร้าง

ความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความสำคัญในการปรับตัว มีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรและความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มองค์ความรู้และงานวิจัย 4) การพัฒนาศักยภาพกำลังคนในภาคเกษตรและส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วนและทุกระดับ มีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ สร้างความตระหนักรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และ 5) การผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ ยกระดับการบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ กฎหมาย แรงจูงใจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับพฤติกรรมการผลิตของเกษตรกร ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้เผยแพร่แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำข้อเสนอเพื่อของบประมาณรายจ่ายประจำปีและอยู่ระหว่างการพัฒนากระบวนการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการฯ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคเกษตรสัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี
ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 0 2579 6580

1.3 การศึกษาต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าวต่อยอดขายของเกษตรกร ภายใต้โครงการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญ

โดยประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์หลายรูปแบบที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจทุกสาขา ทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้าและการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม และการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อสนับสนุนให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ โดย “ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญต่อยอดขาย” เป็นตัวชี้วัดหนึ่งภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร พ.ศ. 2566 – 2570 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งตัวชี้วัดนี้จะสะท้อนถึงการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตร เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบตัวชี้วัดต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญต่อยอดขาย โดยมีการกำหนดสินค้าเกษตรเป้าหมายที่สำคัญ 5 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในส่วนของข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่ของประเทศ รวมทั้งเป็นสินค้าหลักทั้งในด้านการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาราคาข้าวเปลือกที่มีความผันผวน ขณะเดียวกันราคาปัจจัยการผลิตและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว จนถึง การนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และส่งผลให้ต้นทุนบางประเภทสูงเกินความจำเป็น อาทิ ต้นทุนการขนส่ง ต้นทุนการสูญเสีย ต้นทุนการเก็บรักษา และต้นทุนการบริหารจัดการ ซึ่งต้นทุนเหล่านี้ คือ ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าว ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร จึงได้ดำเนินการศึกษาต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าวต่อยอดขายของเกษตรกร จากกิจกรรมโลจิสติกส์สินค้าข้าวและต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวข้าวจนถึงการขนส่งข้าวเปลือกไปยังแหล่งรับซื้อ ได้แก่ สหกรณ์ ท่าข้าว โรงสี และพ่อค้ารวบรวม เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและมาตรการสำหรับการบริหารจัดการโลจิสติกส์สินค้าข้าวให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำตัวชี้วัดเพื่อสะท้อนถึงผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของภาคการเกษตร และเชื่อมโยงไปสู่ฐานข้อมูลระบบโลจิสติกส์ของประเทศ

จากการศึกษาข้อมูลเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ราย ในพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวเจ้าที่สำคัญของประเทศ รวม 11 จังหวัด ประกอบด้วย สุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร และพิษณุโลก พบว่า เกษตรกรภาคกลาง จำนวน 170 ราย มีปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ 6,025 ตัน และนำไปจำหน่าย

ให้กับแหล่งรับซื้อ 5,838 ตัน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ของปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมด โดยราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 8,051 บาท ทำให้เกษตรกรภาคกลางมียอดขายข้าวรวม 47,001,738 บาท ในขณะที่เกษตรกรภาคเหนือจำนวน 230 ราย มีปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ 6,695 ตัน และนำไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อ 6,414 ตัน คิดเป็นร้อยละ 95.81 ของปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมด โดยราคาข้าวเปลือก ณ ความชื้นร้อยละ 20-30 ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 8,184 บาท ทำให้เกษตรกรภาคเหนือ มียอดขายข้าว

รวม 52,492,176 บาท เป็นผลให้ยอดขายข้าวของภาคกลางและภาคเหนือ ในปี 2565 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 99,493,914 บาท ซึ่งมีกิจกรรมที่ส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าว ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การขนย้ายในแปลง 2) การขนส่งข้าวเปลือกไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อ 3) การเก็บรักษาข้าวเปลือก และ 4) การขนถ่ายข้าวเปลือก ณ แหล่งรับซื้อ โดยจำแนกต้นทุนโลจิสติกส์ตามกิจกรรม ได้ดังนี้ **1) ต้นทุนการขนส่ง** เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการขนส่งข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยวไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อในพื้นที่ก่อให้เกิดต้นทุนการขนส่ง จากค่าขนส่งข้าวเปลือกจากแปลงนาเกษตรกรไปยังแหล่งรับซื้อใน 3 รูปแบบ แบ่งเป็น (1) เกษตรกรขนส่งเอง (2) เกษตรกรจ้างขนส่ง และ (3) แหล่งรับซื้อเป็นผู้ขนส่ง **2) ต้นทุนการบริหารจัดการ** เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจาก 2 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการขนย้ายในแปลง ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนการบริหารจัดการจากค่าจ้างรถขนาดเล็ก (รถทอยข้าว) อาทิ รถไถพ่วงสาเล่ และรถไถอ้อมข้าว เพื่อขนย้ายข้าวเปลือกในแปลงนา ลำเลียงขึ้นรถบรรทุกก่อนไปจำหน่ายยังแหล่งรับซื้อ และ (2) กิจกรรมการขนถ่ายข้าวเปลือก ณ แหล่งรับซื้อ เป็นกิจกรรมในการขนถ่ายข้าวเปลือกจากรถบรรทุก ณ แหล่งรับซื้อ ก่อให้เกิดต้นทุนค่าบริหารจัดการจากค่าจ้างยกและขนถ่ายข้าวเปลือกบริเวณลานรับซื้อ รวมถึงค่าชั่งน้ำหนักข้าว ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่ แหล่งรับซื้อจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวเอง **3) ต้นทุนการสูญเสีย** เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจาก 2 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการขนย้ายในแปลงซึ่งเป็นการขนย้ายข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยวและลำเลียงขึ้นรถบรรทุกก่อนไปจำหน่ายยังแหล่งรับซื้อ โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเพียงบางรายที่มีข้อจำกัดทางสภาพพื้นที่ ก่อให้เกิดต้นทุนการสูญเสียจากเมล็ดข้าวเปลือกที่ร่วงหล่นระหว่างการขนย้ายในแปลงจนถึงการลำเลียงขึ้นรถบรรทุก รวมทั้งติดค้างในเครื่องจักรและรถขนย้าย และ (2) กิจกรรมการขนส่งข้าวเปลือกไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อในพื้นที่ ก่อให้เกิดต้นทุนการสูญเสียจากข้าวเปลือกที่ร่วงหล่นระหว่างการขนส่ง รวมทั้งติดค้างในเครื่องจักร และรถบรรทุก และ **4) ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง** เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในการเก็บรักษาปริมาณและคุณภาพข้าวเปลือกให้คงที่เพื่อให้ข้าวเปลือกมีความชื้นที่เหมาะสมและป้องกันสิ่งเจือปนรวมถึงปลอดจากโรคแมลงและศัตรูพืชต่างๆ ก่อนการส่งไปจำหน่ายยังแหล่งรับซื้อ ซึ่งเกษตรกรภาคกลางและภาคเหนือ ไม่มีต้นทุนดังกล่าว เนื่องจากมีการจำหน่ายผลผลิตให้แหล่งรับซื้อหลังจากเก็บเกี่ยวทันที คิดเป็นร้อยละ 96.32 ของปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมด

สำหรับผลผลิตข้าวเปลือกส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 3.68 เกษตรกรจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน/ใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ในการเพาะปลูกรอบถัดไป รวมทั้งใช้เป็นอาหารสัตว์

ดังนั้น ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าวต่อยอดขายของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.42 ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าข้าวของเกษตรกรพบว่า มีสัดส่วนต้นทุนการบริหารจัดการสูงสุด ที่ร้อยละ 65.82 รองลงมา ได้แก่ ต้นทุนการขนส่ง ร้อยละ 30.50 และ ต้นทุนการสูญเสีย ร้อยละ 3.68

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรสนับสนุนองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการบันทึกข้อมูลและค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรม อาทิ ปริมาณผลผลิตและราคาที่ได้ เกษตรกรขายได้ ค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาผลผลิตและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในแต่ละฤดูกาลผลิต เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนแต่ละประเภท และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ควรบูรณาการการทำงานในการจัดเก็บข้อมูลการสูญเสียสินค้าเกษตรตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนส่งผลกระทบต่อต้นทุนของเกษตรกรมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 3) ควรถ่ายทอดองค์ความรู้และสนับสนุนให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและเก็บเกี่ยว ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดการสูญเสียในแต่ละกระบวนการให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ส่งผลให้เกษตรกรได้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพตามที่แหล่งรับซื้อต้องการ 4) ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ เพื่อการผลิตและใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกัน รวมทั้งยกระดับวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งสู่การเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและการขนส่ง 5) ควรสนับสนุนให้เกิดการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับแหล่งรับซื้อ โดยจัดทำในรูปแบบที่มีข้อตกลงร่วมกัน อาทิ MOU ที่กำหนดเงื่อนไขด้านคุณภาพและราคา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรว่ามีแหล่งรับซื้อที่แน่นอนในราคาที่ตกลงกัน 6) ควรสร้างความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอุตสาหกรรมในการจัดทำข้อมูลต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนนโยบายและแผนพัฒนา
ระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. 0 2579 3757, 0 2579 1751

1.4 แนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) อย่างต่อเนื่อง โดยเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพ และปรับสมดุลของอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นหน่วยงานสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ เพื่อการจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้เกิดความเหมาะสม จึงได้บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งได้จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งถือเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญที่จะเชื่อมโยงไปยังภาคอุตสาหกรรมต่างๆ โดยจากการคาดการณ์ความต้องการสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2567 พบว่า มีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 8.54 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ ขณะที่ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศมีเพียง 4.89 ล้านตัน ทำให้ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตได้ในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ดังนั้น จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับเป็นมาตรการจูงใจเกษตรกรในพื้นที่เขตส่งเสริมและนอกพื้นที่เขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งข้อเสนอการขับเคลื่อนแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) มาตรการจูงใจเกษตรกรในพื้นที่เขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เป็นมาตรการและเงื่อนไขสิ่งจูงใจต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น และมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำและแหล่งน้ำในพื้นที่ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คุณภาพดี สนับสนุน การพัฒนาด้านโลจิสติกส์และช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการแปรรูป ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บริหารจัดการการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากประเทศเพื่อนบ้านและการนำเข้าข้าวสาลีจาก ต่างประเทศให้มีความเหมาะสม เป็นต้น

2) มาตรการจูงใจเกษตรกรนอกพื้นที่เขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เป็นมาตรการและเงื่อนไขสิ่งจูงใจต่าง ๆ ที่จะ สนับสนุนการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็น สินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

และมีโอกาสทางการตลาด เช่น สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดทั่วไปให้กับเกษตรกรที่ต้องการปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ ส่งเสริมการอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่หลากหลายให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสินค้าพืช ประมง และปศุสัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าทางเลือก สนับสนุนข้อมูลเชิงเศรษฐกิจและการจัดหาตลาดสินค้าเกษตรทางเลือก การจัดทำแผนธุรกิจทางการตลาดของสินค้าทางเลือก โดยเน้นการนำไปใช้ได้จริง เป็นต้น

3) ข้อเสนอการขับเคลื่อนแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เป็นการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนงาน / โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการจัดทำเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในระดับพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ให้เพียงพอ การสนับสนุนให้เกษตรกรพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพและสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร สนับสนุนอุปกรณ์การตลาดการเชื่อมโยงธุรกิจ สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ รวมทั้งศึกษาผลกระทบและพิจารณาหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน และการนำเข้าข้าวสาลีจากต่างประเทศให้มีความเหมาะสม เป็นต้น

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางการพัฒนา ในการวางแผนการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มีปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งเกษตรกรสามารถนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจเลือกผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
พื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. 0 2940 6674, 0 2940 7216

1.5 การขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

โดยได้มีการศึกษาแนวทางการพัฒนาสินค้ามันสำปะหลังในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC) ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย โดยรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การผลิต การตลาด ที่เกี่ยวข้องกับสินค้ามันสำปะหลัง รวมถึงลงพื้นที่สอบถามและรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร ผู้ประกอบการ และสถาบันการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาสินค้ามันสำปะหลัง โดยมีแนวทางการพัฒนาสินค้ามันสำปะหลัง ดังนี้

1) ด้านการผลิต

ซึ่งเป็นต้นทางของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง ลดต้นทุนการผลิต และรักษาคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ คือ (1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการผลิตและปัจจัยการผลิต ได้แก่ พัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม ระบบน้ำในไร่นา แก้ไขปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ และสนับสนุนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพ (2) ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เช่น การเลือกใช้และการจัดเตรียมท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพการใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี (3) วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคและแมลงได้ดี ให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูง สามารถเก็บเกี่ยวอายุสั้น และมีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง (4) สร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลเกษตรร่วมกันของชุมชน (Machinery Ring) ซึ่งจะสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเครื่องจักรกลการเกษตรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (5) ส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลในการผลิตมันสำปะหลังสมัยใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และ (6) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้มันสำปะหลังอัจฉริยะแบบครบวงจรในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นโมเดลต้นแบบการเรียนรู้แปลงมันสำปะหลังอัจฉริยะ

2) ด้านการแปรรูป / สร้างมูลค่าเพิ่ม และการตลาด

เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ามันสำปะหลังโดยการเชื่อมโยงอุตสาหกรรม และต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม ควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ได้แก่ (1) การวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอดผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ผลิตภัณฑ์ไบโอพลาสติก (Bioplastic) ที่สามารถย่อยสลายได้ดีกว่าพลาสติกทั่วไป (2) การส่งเสริมการนำเอาผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (3) การสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพ (4) การกำกับดูแลและสนับสนุนให้มีการรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังคุณภาพในราคาที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการ และ (5) รักษาตลาดเดิม และหาโอกาสเพิ่มช่องทางตลาดใหม่ ๆ

3) ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาด

เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการสนับสนุนและผลักดันการพัฒนาสินค้ามาขึ้นสำปะหลังให้สามารถรองรับการพัฒนา อุตสาหกรรมชีวภาพของประเทศ ซึ่งควรมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (1) ผลักดันการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ มาตรการ รวมถึงข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (2) จัดทำมาตรการจูงใจทางภาษีและไม่ใชภาษีเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ (3) จัดตั้งหน่วยงานกลางสำหรับบริหารการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยดำเนินการในลักษณะองค์กรร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน และส่งเสริมให้เกิดการลงทุน (4) พัฒนา Ecosystem ที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio Hub) ด้วยการสร้างเครือข่ายการพัฒนาในรูปแบบของศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านชีวภาพ (Center of Bio Excellence: CoBE) (5) สนับสนุนให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการประกันภัยผลผลิต และ (6) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร / ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมชีวภาพให้แก่ผู้บริโภค

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
พื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. 0 2940 6674, 0 2940 7216

1.6 การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ระดับพื้นที่

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 มีภารกิจในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรการทางการเกษตร รวมทั้งติดตามผลการขับเคลื่อนตามนโยบายสำคัญในระดับจังหวัด ครอบคลุม พื้นที่ 76 จังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ร่วมดำเนินการศึกษาแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรอินทรีย์ในระดับพื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่น สามารถ เป็นต้นแบบให้กับกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งทำการศึกษากลุ่มเกษตรกร / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 12 กลุ่ม สินค้า 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าวอินทรีย์ พืชผักอินทรีย์ สมุนไพรอินทรีย์ ผลไม้อินทรีย์ และพืชไร่อินทรีย์ และใช้การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน ตามหลักเศรษฐศาสตร์ (Economic Costs and Returns Analysis) รวมทั้งดำเนินการจัดประชุมหารือกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ในระดับพื้นที่ ปี 2566 มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้าวอินทรีย์

กลุ่มเกษตรกร / กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จำหน่ายข้าวเปลือกอินทรีย์ให้กับโรงสีข้าวอินทรีย์ เนื่องจากได้รับราคาสูงกว่าแหล่งรับซื้อทั่วไป และมีการแปรรูปข้าวเปลือกอินทรีย์เป็นข้าวสารอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้สูงขึ้น ดังนี้

1) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวทิพย์ช้าง อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีการแปรรูปข้าวเปลือกอินทรีย์ พันธุ์มะลิสีสุรินทร์ เป็นข้าวสารอินทรีย์จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคทั่วไป ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 60 บาท และจำหน่ายรำละเอียดให้กับโรงสีและเกษตรกรสำหรับเป็นอาหารสัตว์ ราคา กิโลกรัมละ 15.00 บาท

2) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ ตลกกกลางทุ่ง จังหวัดตาก มีต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกอินทรีย์รวม 3,650.27 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 470 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 11.84 บาท ได้รับผลตอบแทน 5,564.80 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 1,914.53 บาท/ไร่ ด้านการตลาด เกษตรกร จำหน่ายผลผลิตร้อยละ 80 ให้กับกลุ่มแปลงใหญ่ และอีกร้อยละ 20 เก็บไว้บริโภค ทำเมล็ดพันธุ์ และจำหน่าย ระหว่างปี สำหรับการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้แก่ ข้าวสาร และข้าวกล้องพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 บรรจุถุง 1 กิโลกรัม จำหน่ายราคา กิโลกรัมละ 35 บาท พันธุ์ไรซ์เบอร์รี่ ราคา กิโลกรัมละ 50 บาท และหากจำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ ข้าวดอกมะลิ 105 จะอยู่ที่ กิโลกรัมละ 24 บาท

3) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ โพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม มีต้นทุนการผลิตข้าวเปลือก เจ้าหอมมะลิอินทรีย์รวม 5,354.04 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ 387.60 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 14.94 บาท ได้รับผลตอบแทน 5,790.74 บาท/ไร่

และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 436.70 บาท/ไร่ เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ มีค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์รวม 2.76 บาท/กิโลกรัม/ปี ในส่วนของผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์ มีการรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 3.20 ตัน/ปี ทั้งนี้ ผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์มีค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์รวม 0.39 บาท/กิโลกรัม/ปี สำหรับแนวทางการเพิ่มมูลค่าข้าวอินทรีย์ มีการแปรรูปและจำหน่ายข้าวสารเจ้าหอมมะลิอินทรีย์ กิโลกรัมละ 40 บาท ข้าวไรซ์เบอร์รี่/ข้าวกล้องหอมมะลิอินทรีย์ กิโลกรัมละ 50 บาท และหากจำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวเจ้าหอมมะลิ 105 จะอยู่ที่กิโลกรัมละ 26 บาท นอกจากนี้ ยังมีการแปรรูปข้าวอินทรีย์เป็นข้าวเม้า โดยจำหน่ายกิโลกรัมละ 200 บาท และขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์เป็นข้าวพองและขนมเยลลี่

4) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวอินทรีย์เป็นสุขนาโก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิอินทรีย์รวม 5,650.39 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 467.93 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 14.46 บาท ได้รับผลตอบแทน 6,766.27 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 1,115.88 บาท/ไร่ ส่วนข้าวเหนียวอินทรีย์ มีต้นทุนการผลิตรวม 5,311.20 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 484.86 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12.86 บาท ได้รับผลตอบแทน 6,235.30 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 924.11 บาท/ไร่ ทั้งนี้ เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ มีค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์รวม 0.93 บาท/กิโลกรัม/ปี และผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์มีค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์ รวม 0.33 บาท/กิโลกรัม/ปี สำหรับแนวทางการเพิ่มมูลค่าข้าวอินทรีย์ มีการแปรรูปและจำหน่ายข้าวสารหอมมะลิ 105 กิโลกรัมละ 36 บาท ข้าวสารเหนียว (กข.6) กิโลกรัมละ 35 บาท ข้าวเหนียวขาว (GI) กิโลกรัมละ 67 บาท ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ กิโลกรัมละ 80 บาท ข้าวสินเหล็ก กิโลกรัมละ 150 บาท ข้าวไรซ์เบอร์รี่ กิโลกรัมละ 100 บาท ข้าวเหนียวลิ้มผัว กิโลกรัมละ 60 บาท และหากจำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวเจ้า/ข้าวเหนียวอินทรีย์ จะอยู่ที่กิโลกรัมละ 22 บาท ส่วนการแปรรูปข้าวหักที่มีราคากิโลกรัมละ 8 บาท เป็นขนมข้าวพองแบบแผ่น (Pop Rice) จะสามารถเพิ่มมูลค่าเป็นกิโลกรัมละ 135 บาท และข้าวสารเหนียวที่มีราคา 10.5 บาท (300 กรัม) เมื่อนำมาแปรรูปเป็นน้ำอามชาเกะหรือน้ำสาเกหวาน จะได้มูลค่า 490 บาท

5) กลุ่มผลิตข้าวสังข์หยดอินทรีย์ บ้านโคกโพธิ์ จังหวัดพัทลุง มีต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกสังข์หยดอินทรีย์รวม 3,437.23 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 380.34 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 14.01 บาท ได้รับผลตอบแทน 5,328.56 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 1,890.28 บาท/ไร่ การจำหน่ายข้าวสังข์หยดอินทรีย์ของเกษตรกรส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบข้าวเปลือก โดยจำหน่ายให้กับโรงสี และบางส่วนมีการแปรรูปเป็นข้าวสารถุง โดยจำหน่ายกิโลกรัมละ 40 บาท ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริม สนับสนุนให้คำแนะนำในการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น

6) กลุ่มนาข้าวอินทรีย์บ้านวังฆ้อง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกเล็บนกปัตตานีอินทรีย์รวม 3,147.74 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 331.86 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12.29 บาท ได้รับผลตอบแทน 4,078.56 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 930.82 บาท/ไร่ สำหรับต้นทุนโลจิสติกส์ในการผลิตข้าวเล็บนกปัตตานีอินทรีย์เฉลี่ยอยู่ที่ 22.88 บาท/ตัน ส่วนแนวทางการเพิ่มมูลค่าข้าว มีการแปรรูปเป็นข้าวสารเล็บนกปัตตานีอินทรีย์โดยจำหน่ายกิโลกรัมละ 30 บาท และหากจำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ จะอยู่ที่กิโลกรัมละ 12 บาท

2. พืชผักอินทรีย์ และสมุนไพรอินทรีย์

1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ **เขาโจด จังหวัดกาญจนบุรี** เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปลูกกะหล่ำปลีและมะเขือเปราะ เนื่องจากเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค โดยต้นทุนการผลิตกะหล่ำปลีรวม 13,432 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 4,250 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 25 บาท ได้รับผลตอบแทน 106,250 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 92,818 บาท/ไร่ สำหรับการปลูกมะเขือเปราะ มีต้นทุนการผลิตรวม 42,853 บาทต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 24,000 กิโลกรัม ได้รับผลตอบแทน 432,000 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 388,147 บาท/ไร่ นอกจากการปลูกพืชผักแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์เด่นของกลุ่มวิสาหกิจฯ ได้แก่ ขมิ้นขาวดองบรรจุขวดโหล ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าจากขมิ้นขาวสด 1 กิโลกรัม ราคา 35 - 40 บาท เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปมูลค่า 650 บาท กล้วยน้ำว้าผง สามารถเพิ่มมูลค่าจากกล้วยน้ำว้า 1 หวี ราคา 10 บาท เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่า 65 บาท กล้วยตาก สามารถเพิ่มมูลค่าจากกล้วยน้ำว้า 1 หวี ราคา 10 บาท เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่า 35 บาท มะขาม 3 รส ขนาด 200 กรัม สามารถเพิ่มมูลค่าจากมะขามสด กิโลกรัมละ 6-8 บาท เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่ากิโลกรัมละ 250 บาท

2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ฝรั่งปลอดภัยบ้านปลวกสูง จังหวัดลพบุรี การปลูกหน่อไม้ฝรั่งในปีแรกสามารถให้ผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ได้ 3 รุ่น โดยจะเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่ 4 เดือน หลังจากเพาะปลูก ในปีถัดไปสามารถผลิตหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ได้ 4 รุ่น ระยะเวลาเก็บผลผลิต 6 ปี จึงทำการรื้อแปลง ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยในปีแรก 10,000 บาท/ไร่ และปีที่ 2-6 มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 7,000 บาท/ไร่/ปี จากการสำรวจปี 2565 ผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์เฉลี่ยอยู่ที่ 15 กิโลกรัม/ไร่/วัน หรือผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ของกลุ่มเฉลี่ยทั้งปี 24,000 กิโลกรัม ผลตอบแทนเฉลี่ยของเกษตรกรอยู่ที่ 288,000 บาทต่อไร่ต่อปี มีค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์รวม 8.33 บาท/กิโลกรัม/ปี ด้านราคาจำหน่ายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด แบ่งเป็น 4 เกรด คือ เกรดพรีเมียม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 150 บาท เกรด A ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 120 บาท เกรด B ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 100 บาท และเกรด C ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 45 บาท สำหรับแนวทางการเพิ่มมูลค่าหน่อไม้ฝรั่ง ได้มีการแปรรูปเป็นหลายผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สนูหน่อไม้ฝรั่ง (แบรนด์ไมตรี) ขนาด 60 กรัม จำหน่ายกล่องละ 70 บาท บาล์มหน่อไม้ฝรั่ง (แบรนด์อินดี้บาล์ม) ขนาด 15 กรัม จำหน่ายตลับละ 65 บาท และขนาด 30 กรัม จำหน่ายตลับละ 129 บาท แชมพูสมุนไพร (แบรนด์ไมตรี) ขนาด 350 มิลลิลิตร จำหน่ายขวดละ 100 บาท น้ำมันสกัดจากเมล็ดหน่อไม้ฝรั่ง (แบรนด์อินดี้ออยล์) ขนาด 60 มิลลิลิตร จำหน่ายขวดละ 129 บาท

3) สหกรณ์การเกษตรไร่นาสวนผสมในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีการเพิ่มมูลค่าให้กับผักอินทรีย์โดยการตัดแต่งและบรรจุในบรรจุภัณฑ์ได้แก่ ผักสลัด รับซื้อจากสมาชิกในราคา กิโลกรัมละ 57 บาท นำไปจำหน่ายให้กับ Makro กิโลกรัมละ 130 บาท จำหน่ายให้ Lemon Farm กิโลกรัมละ 160 บาท ผักบุ้งจีน รับซื้อจากสมาชิกในราคา กิโลกรัมละ 20 บาท นำไปจำหน่ายให้กับ Makro กิโลกรัมละ 73 บาท จำหน่ายให้ Lemon Farm กิโลกรัมละ 60 บาท และกะหล่ำปลี รับซื้อจากสมาชิกในราคา กิโลกรัมละ 20 บาท นำไปจำหน่ายให้กับ Makro กิโลกรัมละ 60 บาท และจำหน่ายให้ Lemon Farm กิโลกรัมละ 50 บาท

3. ผลไม้อินทรีย์

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตพืชสมุนไพรบ้านเกาะลอย จังหวัดจันทบุรี มีการผลิตมังคุดอินทรีย์โดยมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 25,969.46 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 986.00 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้ที่สวนกิโลกรัมละ 50.00 บาท ทำให้มีผลตอบแทน 49,300.00 บาท/ไร่ และผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 23,330.54 บาท/ไร่ สำหรับการจำหน่ายหากเป็นผลสดจะนำไปจำหน่ายให้ผู้บริโภคโดยตรงตามงานแสดงสินค้าต่าง ๆ ในจังหวัดและจำหน่ายให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมังคุดโดยจำหน่ายผ่านช่องทางเพจ Facebook ของกลุ่ม (Pudharaksa Herb) และงานแสดงสินค้าต่าง ๆ รวมทั้งจำหน่ายให้กับ Lemon Farm โดย Lemon Farm จำหน่าย และใช้ชื่อการค้าเป็นแบรนด์ของ Lemon Farm ซึ่งการขนส่งน้ำมังคุดไปยังศูนย์กระจายสินค้า Lemon Farm มีทั้งการขนส่งเองและจ้างบริษัทเอกชนโดยใช้รถกระบะตู้ทึบ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเที่ยวละ 2,000 บาท บรรทุกได้ประมาณ 1,800 กิโลกรัม สำหรับแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้า มังคุดอินทรีย์ผลสด จำหน่ายราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 50 บาท และหากนำมังคุดอินทรีย์ตากเกรดมาแปรรูปเป็นน้ำมังคุด ขนาด 45 มิลลิลิตร จำหน่ายราคา 65 บาท ขนาด 150 มิลลิลิตร ราคา 150 บาท และขนาด 500 มิลลิลิตร ราคา 350 บาท

4. พืชไร่อินทรีย์

กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์ จังหวัดอุบลราชธานี มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์รวม 6,768.89 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,102 กิโลกรัม ราคาที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 3.45 บาท ได้รับผลตอบแทนเฉลี่ย 10,701.90 บาท/ไร่ และมีผลตอบแทนสุทธิ 3,933.01 บาท/ไร่ ในส่วนของต้นทุนทางการตลาด เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์มีต้นทุนทางการตลาดรวมเท่ากับ 2,420 บาท/ตัน โดยมีกำไรจากการจำหน่ายหัวมันสำปะหลังอินทรีย์สดเท่ากับ 1,030.00 บาท/ตัน ต้นทุนทางการตลาดของลานรวบรวมนมันสำปะหลังอินทรีย์รวมเท่ากับ 3,511.00 บาท/ตัน มีกำไรจากการจำหน่ายหัวมันสำปะหลังอินทรีย์สดเท่ากับ

89.00 บาท/ตัน สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนโลจิสติกส์ในการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์เฉลี่ย 66.30 บาท/ตัน สำหรับการจำหน่ายมันสำปะหลังอินทรีย์ให้แก่โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังอินทรีย์ อยู่ที่ราคา กิโลกรัมละ 3.45 บาท ซึ่งสูงกว่าราคามันสำปะหลังทั่วไปที่จำหน่ายได้กิโลกรัมละ 2.80 บาท

กล่าวโดยสรุป แนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน

1) **ด้านการผลิต** โดยสนับสนุนแหล่งน้ำ จัดหาปัจจัยการผลิตที่มีในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตที่มีราคาถูก เพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ ฯลฯ สนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ วางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิตให้สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ต้องการ ตลาดต้องการ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม แทนการใช้แรงงานคน ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อทดแทนเกษตรกรสูงวัย และสนับสนุนการผลิตตามมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ของไทยและสากล

2) **ด้านการรวบรวมและการแปรรูป** สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า เกษตรอินทรีย์ การบรรจุหีบห่อที่มีความสวยงามและทนทานต่อการขนส่ง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด สนับสนุนการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ให้มีมูลค่าสูง

3) **ด้านการตลาดและโลจิสติกส์** เพิ่มช่องทางการจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ สร้างการรับรู้ ของผู้บริโภคให้เห็นถึงประโยชน์จากการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สินค้า เกษตรอินทรีย์ผ่านบุคคลที่มีอิทธิพลทางการตลาด (Influencer) กำหนดราคาขายที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้บริโภค เข้าถึงง่ายและซื้ออย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนการสร้างศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดความสูญเสีย และลดภาระค่าใช้จ่ายในการขนส่ง สนับสนุนระบบลำเลียงผลผลิต เช่น รถยก และสายพานลำเลียง ฯลฯ รวมทั้งการสร้างเรื่องราว (Story) หรือสร้างอัตลักษณ์ให้กับสินค้า

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 อุดรธานี
โทร. 0 4229 2557

2. การวิเคราะห์และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2566 และแนวโน้มปี 2567

การวิเคราะห์และประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ทำให้ทราบถึงสถานการณ์และทิศทางการเติบโตของภาคเกษตรในแต่ละปี ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชนทั่วไป โดยผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 และแนวโน้มปี 2567 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับประเทศ ปี 2566 และแนวโน้มปี 2567

● เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับประเทศ ปี 2566

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญ คือ ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตสินค้าเกษตรทั้งประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตเฉลี่ย ณ ปีฐาน (ปี 2548) ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ เป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ณ ไตรมาสเฉลี่ยทั้งประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับราคาเฉลี่ยรายปี ณ ปีที่ผ่านมา และดัชนีรายได้เกษตรกรสะท้อนถึงรายได้รวมของเกษตรกรก่อนหักค่าใช้จ่าย และบ่งชี้ถึงความสามารถในการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

■ ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2566 (ม.ค.-พ.ย.) อยู่ที่ระดับ 142.64 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 142.56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 โดยดัชนีผลผลิตหมวดปศุสัตว์และหมวดประมงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 และ 5.5 ตามลำดับ ขณะที่ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผลลดลงร้อยละ 1.6

■ ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ปี 2566 (ม.ค.-พ.ย.) อยู่ที่ระดับ 153.6 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 157.1 หรือลดลงร้อยละ 2.3 โดยดัชนีราคาหมวดพืชผลลดลงร้อยละ 0.1 หมวดปศุสัตว์และหมวดประมงลดลงร้อยละ 7.9 และ 16.3 ตามลำดับ

■ ดัชนีรายได้เกษตรกรปี 2566 (ม.ค.-พ.ย.) อยู่ที่ระดับ 218.8 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 223.0 หรือลดลงร้อยละ 1.9 โดยดัชนีรายได้เกษตรกรหมวดพืชผล หมวดปศุสัตว์ และหมวดประมงลดลงร้อยละ 0.5 4.0 และ 12.5 ตามลำดับ

ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร

รายการ	ค่าดัชนี (ม.ค.-พ.ย.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2565	ปี 2566	
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร	142.56	142.64	0.1
ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้	157.1	153.6	-2.3
ดัชนีรายได้เกษตรกร	223.0	218.8	-1.9

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

● ภาพเศรษฐกิจการเกษตรระดับประเทศ ปี 2566

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัว ขณะที่สาขาพืชหดตัว

ปัจจัยบวก ได้แก่ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและในแหล่งน้ำตามธรรมชาติในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 มีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำประมง รวมถึงสภาพอากาศโดยทั่วไปที่เอื้ออำนวย ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและทำการผลิตเพิ่มขึ้น ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดในช่วงปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตและมีการบำรุงดูแลรักษามากขึ้น รวมทั้งการบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์และประมงที่ดี มีการดูแลเฝ้าระวังโรคระบาดอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์การผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมงปรับตัวดีขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นจากภาคบริการและภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้ต่อเนื่อง ทำให้ภาคการผลิตและการค้าปรับตัวดีขึ้น มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชาชนมีรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายได้มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกอย่างอินเดียประสบภัยธรรมชาติที่รุนแรง ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหาย และมีความกังวลว่าปริมาณผลผลิตจะไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงมีการจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์บางชนิด อาทิ ข้าว น้ำตาล ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยเพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ ได้แก่ สภาพอากาศที่แปรปรวน และการเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยในช่วงปลายปี 2565 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2566 ภาวะร้อนอบอ้าว ซึ่งเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยประสบปัญหาฝนตกหนักและลมแรง ทำให้ดอกและผลอ่อนร่วงหล่นเสียหาย นอกจากนี้ ในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนเมษายน 2566 เกิดพายุฤดูร้อนและลมกระโชกแรงในบางพื้นที่ของภาคตะวันออก อาทิ จังหวัดระยองและจันทบุรี ส่งผลให้ทุเรียนที่ใกล้เก็บเกี่ยวบางส่วนร่วงเสียหาย รวมทั้งฤดูฝนที่มาล่าช้า และการเข้าสู่ภาวะเอลนีโญในเดือนกรกฎาคม 2566 ทำให้เกิดภาวะแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ลดลง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ของพืชหลายชนิด อาทิ ข้าว สับปะรดโรงงาน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และลำไย อีกทั้งราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการปรับลด / ปรับเปลี่ยนการใช้ปุ๋ยและอาหารสัตว์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต นอกจากนี้ เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าชะลอตัว และภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นในหลายประเทศ ทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง และความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ สงครามการสู้รบระหว่างอิสราเอลและฮามาส และการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า

เมื่อพิจารณาแต่ละสาขา พบว่า

สาขาพืช หดตัวร้อยละ 1.3 เนื่องจากปริมาณฝนน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ประกอบกับมีช่วงอากาศร้อนยาวนานตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนพฤษภาคม 2566 และภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้ปริมาณน้ำ

ในอ่างเก็บน้ำสำคัญและแหล่งน้ำตามธรรมชาติลดลง ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช โดยพืชสำคัญที่ลดลง ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน สับปะรดโรงงาน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไย และเงาะ ส่วนพืชที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทุเรียน และมังคุด

สาขาศุสุสัตว์ ขยายตัวร้อยละ 4.7 โดยสินค้าปศุสัตว์ ที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้แก่สุกร ไก่เนื้อและโคเนื้อ โดยสุกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดของกรมปศุสัตว์อย่าง เข้มงวด ประกอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมีการปรับตัวไปสู่ระบบการ เลี้ยงที่มีความปลอดภัยทางชีวภาพ ส่งผลให้เกษตรกรมีความเชื่อมั่น ในการเลี้ยงสุกรใหม่และขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ไก่เนื้อมีผลผลิต เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการ ของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น และโคเนื้อ มี ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของภาครัฐ ทำให้เกษตรกรขยายการผลิตเพิ่มขึ้น สินค้าปศุสัตว์ที่ผลผลิตลดลง ได้แก่ ไข่ไก่ และน้ำมันดิบ โดยไข่ไก่มีผลผลิตลดลง เนื่องจากการ ดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ มีการปรับลดปริมาณ แม่ไก่ยืนกรง และน้ำมันดิบมีผลผลิตลดลง เนื่องจากต้นทุนอาหารสัตว์ เพิ่มขึ้น เกษตรกรบางรายปรับลดจำนวนโคในฝูง รวมทั้ง ลดปริมาณการให้อาหารเพื่อลดต้นทุนการผลิต

สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ 2.2 โดยกุ้งทะเล เพาะเลี้ยงมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี ทำให้กุ้งมีอัตราการรอดดี แม้ว่าเกษตรกรยังคง ประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง และบางพื้นที่ยังคง พบโรคระบาดกุ้ง แต่เกษตรกรสามารถควบคุมโรคได้ ขณะที่สัตว์น้ำ ที่นำขึ้นท่าเทียบเรือมีปริมาณลดลง เนื่องจากความกังวลในเรื่องของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นต้นทุน การผลิตหลักของการทำประมงทะเลยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ผู้ประกอบการเรือประมงออกเรือจับสัตว์น้ำลดลง และสภาพอากาศที่แปรปรวนและอุณหภูมิน้ำทะเลที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ สำหรับ ปลานิลและปลาดุกมีผลผลิตลดลง เนื่องจากต้นทุนอาหารสัตว์ยังอยู่ในระดับสูง ประกอบกับสภาพอากาศ ไม่เอื้ออำนวยต่อการเลี้ยง ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่าง ๆ มิใช่เพียงพอต่อการเลี้ยง ทำให้เกษตรกร บางรายลดปริมาณการปล่อยลูกพันธุ์ปลาและลดรอบการเลี้ยง

สาขาบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 0.6 เนื่องจากในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ สภาพอากาศ ทำให้อื้ออานวยและมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืช ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก

ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่งผลให้มีการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชดังกล่าวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี บางพื้นที่ประสบปัญหาฝนมาล่าช้า ฝนทิ้งช่วง และภัยแล้ง ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนงด เลื่อน หรือปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการเพาะปลูก ทำให้กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชที่สำคัญลดลง โดยเฉพาะข้าวนาปี มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 2.5 เนื่องจากผลผลิตไม้ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส และถ่านไม้ เพิ่มขึ้น โดยไม้ยางพาราเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการไม้ยางพาราเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของจีนเพิ่มขึ้น ไม้ยูคาลิปตัสเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะจีน และญี่ปุ่นยังมีความต้องการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเชื้อเพลิงอัดเม็ด (Wood Pellet) เพื่อป้อนให้กับอุตสาหกรรมโรงไฟฟ้าชีวมวล และถ่านไม้เพิ่มขึ้นตามธุรกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว ที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงยังเป็นที่ต้องการของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

● แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรระดับประเทศ ปี 2567

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 โดยสาขาพืช สาขาสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัวได้จากปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ **การดำเนินนโยบายของภาครัฐ** ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตร รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง และน้ำท่วม สนับสนุนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อการวางแผน เฝ้าระวัง เตือนภัย ตลอดจนระบบประกันภัยและการรองรับความเสี่ยงต่าง ๆ **ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น** เพื่อรองรับความมั่นคงทางด้านอาหาร เนื่องจากหลายประเทศประสบภัยพิบัติที่รุนแรง ประกอบกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด ทำให้หลายประเทศมีความกังวลว่าจะมีผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ **ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดยังอยู่ในเกณฑ์ดี** จากปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความรุนแรงมากขึ้น และ**แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2567 ที่คาดว่าจะขยายตัว** โดยเฉพาะการบริโภคภายในประเทศและการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ปรับตัวดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตาม ได้แก่ **ปรากฏการณ์เอลนีโญ**ที่คาดว่าจะยังส่งผลจนถึงเดือนเมษายน 2567 อาจทำให้เกิดภัยแล้งที่รุนแรง ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร **ราคาปัจจัยการผลิตที่ยังคงอยู่ในระดับสูง** ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดโรคและแมลง และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งจะ使得ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อราคาสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก **แนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ยังมีทิศทางชะลอตัว** โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีน สหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มยูโรโซน ส่งผลต่อการค้าและ

ความต้องการสินค้าเกษตรของไทย **ภาวะเงินเฟ้อที่ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง** ส่งผลต่อกำลั้งซื้อของผู้บริโภค รวมถึงความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของสินค้าเกษตรไทย **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์** ทั้งสงครามระหว่างอิสราเอลและฮามาสที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง และความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ และ**ภาวะเปียบและมาตรการกีดกันทางการค้า** ของหลายประเทศที่มีความเข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา รวมถึงเงินที่มีความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าเกษตรมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร (GDP ภาคเกษตร)

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	ปี 2566	ปี 2567
ภาคเกษตร	0.3	0.7 – 1.7
พืช	-1.3	0.6 – 1.6
ปศุสัตว์	4.7	1.7 – 2.7
ประมง	2.2	0.5 – 1.5
บริการทางการเกษตร	0.6	0.3 – 1.3
ป่าไม้	2.5	2.4 – 3.4

ที่มา: ประมาณการโดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ณ เดือนพฤศจิกายน 2566)

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิเคราะห์และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
โทร. 0 2940 6488

2.2 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภาค ปี 2566 และแนวโน้มปี 2567

การวิเคราะห์และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาค แบ่งเป็น 6 ภาค ดังนี้

1) ภาคเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาพืชซึ่งเป็นสาขาการผลิตหลักขยายตัวจากผลผลิตข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน และยางพาราที่เพิ่มขึ้น สาขาปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตสุกร ไก่เนื้อ และโคเนื้อที่เพิ่มขึ้น สาขาประมงขยายตัวจากปริมาณการจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และผลผลิตประมงน้ำจืดเพาะเลี้ยงที่เพิ่มขึ้น สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวจากกิจกรรมการจ้างเตรียมดินและการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงานที่เพิ่มขึ้น

และสาขาป่าไม้ขยายตัวจากการบริหารจัดการไม้ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ขยายปริมาณการผลิตไม้สักในหลายพื้นที่ สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.0 – 1.0 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว

2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 หดตัวร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาพืชหดตัวจากผลผลิตข้าวนาปี อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และสับปะรดที่ลดลง สาขาประมงหดตัวจากผลผลิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติที่ลดลง และสาขาบริการทางการเกษตรหดตัวจากการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวที่ลดลงตามพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงานที่ลดลง ขณะที่สาขาปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตไก่เนื้อ สุกร โคเนื้อ และกระบือที่เพิ่มขึ้น และสาขาป่าไม้ขยายตัวจากการตัดไม้ยูคาลิปตัสเพิ่มขึ้น เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ และการแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.4 – 1.4 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว

3) ภาคกลาง

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 หดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาปศุสัตว์หดตัวจากผลผลิตสุกรซึ่งเป็นสินค้าสำคัญมีปริมาณลดลง และน้ำมันดิบที่ลดลง สาขาประมงหดตัวจากปริมาณผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไม และปลาน้ำจืดที่ลดลง ขณะที่สาขาพืชขยายตัวจากผลผลิตข้าว อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เพิ่มขึ้น สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวจากการจ้างบริการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยวข้าวและพืชไร่เพิ่มขึ้น และสาขาป่าไม้ขยายตัวจากผลผลิตไม้ยูคาลิปตัส ไม้ยางพารา ไม้สัก และไม้อื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.7) – 0.3 โดยสาขาพืช สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว ขณะที่สาขาปศุสัตว์ และสาขาประมงมีแนวโน้มหดตัว

4) ภาคตะวันออก

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 หดตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาพืชซึ่งเป็นสาขาการผลิตหลักหดตัวจากผลผลิตทุเรียน มังคุด ลำไย ยางพารา และมันสำปะหลังที่ลดลง สาขาบริการทางการเกษตรหดตัวจากการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวที่ลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูกข้าวและมันสำปะหลัง ขณะที่สาขาปศุสัตว์ขยายตัวจากปริมาณการผลิตสุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่ที่เพิ่มขึ้น สาขาประมงขยายตัวจากปริมาณผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมที่เพิ่มขึ้น และสาขาป่าไม้ขยายตัว เนื่องจากมีการตัดโค่นต้นยางพาราเพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกไม้ผลเพิ่มขึ้น สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 7.4 – 8.4 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว ขณะที่สาขาประมง และสาขาบริการทางการเกษตรมีแนวโน้มหดตัว

5) ภาคใต้

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาพืชขยายตัวจากผลผลิตทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง และข้าวที่เพิ่มขึ้น สาขาปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตไก่เนื้อ และโคเนื้อที่เพิ่มขึ้น สาขาประมงขยายตัวจากปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือและกุ้งเพาะเลี้ยงที่เพิ่มขึ้น สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวจากการจ้างบริการไถเตรียมดินเพื่อขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันและทุเรียนเพิ่มขึ้น และการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวข้าวเพิ่มขึ้นตามเนื้อที่ปลูกข้าว และสาขาป่าไม้ขยายตัวจากการตัดโค่นต้นยางพาราเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาไม้ยางพาราสูงขึ้นตามความต้องการของตลาดส่งออก สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.4 – 1.4 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว

6) ภาคใต้ชายแดน

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาพืชขยายตัวจากผลผลิตปาล์มน้ำมัน ทุเรียน และเงาะที่เพิ่มขึ้น สาขาปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตไก่เนื้อ โคเนื้อ และสุกรที่เพิ่มขึ้น สาขาประมงขยายตัวจากปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือและกุ้งเพาะเลี้ยงที่เพิ่มขึ้น สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวจากการจ้างเครื่องจักรกลทางการเกษตรในการตัดโค่นไม้ยางพาราเก่า และกิจกรรมการเตรียมพื้นที่ในการปรับเปลี่ยน พื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกทุเรียนและปาล์มน้ำมันแทน และสาขาป่าไม้ขยายตัวจากการตัดโค่นต้นยางพาราเพิ่มขึ้น สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วง 1.1 - 2.1 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัว

ทั้งนี้ การวิเคราะห์และประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตรระดับภูมิภาคจะสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการเติบโตของภาคเกษตรในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภูมิภาคได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ภาคเหนือ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 5532 2658

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 4326 1513

ภาคกลาง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 5640 5005-8

ภาคตะวันออก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 3835 1398

ภาคใต้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 7731 1641

ภาคใต้ชายแดน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 7431 2996

ด้านเศรษฐกิจการเกษตร ระหว่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีภารกิจรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ในการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำเท่าที่การเจรจา รวมทั้งเป็นผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมการประชุมในเวทีระหว่างประเทศในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายภาคเกษตร ข้อตกลงและเงื่อนไขด้านการค้าสินค้าและการลงทุนภาคเกษตร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการเกษตร ความมั่นคงอาหาร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคี พหุภาคี และองค์การระหว่างประเทศ โดยในปี 2566 มีการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ ดังนี้

1. การเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาค ผ่านการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ 8

จากสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอาหาร อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ การระบาดของโรค ความไม่เท่าเทียม และการขาดแคลนน้ำในหลายประเทศ ส่งผลให้ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านระบบการเกษตรและอาหารสู่ความยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะหน่วยงานผู้ประสานงานหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการเกษตร และความมั่นคงอาหารภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก หรือ เอเปค ได้ร่วมผลักดันการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระยะยาวให้แก่เขตเศรษฐกิจและประชาชนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในเวทีการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ 8 (The 8th APEC Food Security Ministerial Meeting) ภายใต้หัวข้อหลัก คือ “สร้างอนาคตที่ยืดหยุ่น และยั่งยืนสำหรับทุกคน” โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ 8 ในฐานะรองประธานร่วมกับเปรู และมีสหรัฐอเมริกาเป็นประธาน เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2566 ณ เมืองซีแอตเทิล รัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา

โดยที่ประชุมได้เห็นชอบเอกสารหลักการเพื่อการบรรลุความมั่นคงอาหารผ่านระบบการเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเปค โดยเอกสารหลักการดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับแนวทางในการสร้างระบบการเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น การส่งเสริมนโยบายที่พัฒนาความยั่งยืนโดยตอบสนองต่อลักษณะเฉพาะและบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละเขตเศรษฐกิจ การใช้กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายและออกกฎระเบียบที่อ้างอิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ปัจจัยเสี่ยง และคำนึงถึงมาตรฐานสากล รวมถึงการสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีและตลาดที่โปร่งใส คาดการณ์ได้ เปิดกว้างและยุติธรรม

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกา ได้ออกแถลงการณ์ประธานการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหาร ครั้งที่ 8 โดยเน้นย้ำการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ ปี 2573 และเป้าหมาย

กรุงเทพฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการประชุมในปี 2565 ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ รวมถึงความเชื่อมโยง นวัตกรรม และความยั่งยืนของระบบการเกษตรและอาหาร การสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอาหาร ตลอดจนความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้กล่าวสนับสนุนหลักการเพื่อการบรรลุความมั่นคงอาหารผ่านระบบการเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเปค ซึ่งเน้นความสำคัญของความร่วมมือกันและการประสานงานกันระหว่างเขตเศรษฐกิจ เพื่อบรรลุเป้าหมายของระบบการเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันในภูมิภาคเอเปค โดยเฉพาะในหลักการที่ 4 ซึ่งไทยสนับสนุนการส่งเสริมบทบาทของระบบการค้าพหุภาคีที่โปร่งใส เปิดกว้างและเป็นธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าจะเกิดการค้าที่เสรีและเป็นธรรม สนับสนุนการค้าอาหารที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาค ทั้งนี้ ผลการประชุมดังกล่าว สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้นำหลักการและนโยบายด้านความมั่นคงอาหารของเอเปค มาประยุกต์ใช้เพื่อวางแผนทางในการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างยั่งยืนของไทย ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในรูปแบบหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงอาหารที่ดีต่อสุขภาพได้อย่างเพียงพอในทุกสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นรูปธรรม มุ่งสู่การสร้างคามเข้มแข็งให้แก่ความมั่นคงอาหารของไทยต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนองค์กรและยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ
กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
โทร. 0 2579 5830

2. การดำเนินงาน APTERR เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาคอาเซียน+3

องค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve: APTERR) เป็น “กลไกถาวรระหว่างประเทศภาคี” เกิดจากความร่วมมือระหว่าง 13 ประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสาม (อาเซียน 10 ประเทศ และประเทศบวกสาม ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี) ได้ร่วมลงนามความตกลง APTERR โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งระบบสำรองข้าวไว้สำหรับช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันเอง ในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงอาหารในภาวะไม่ปกติให้กับภูมิภาค และไม่กระทบต่อการค้าข้าวในตลาดปกติ ทั้งนี้ประเทศไทยได้รับฉันทานุมัติให้เป็นประเทศเจ้าภาพในการจัดตั้งสำนักเลขานุการ APTERR ขึ้นที่ประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นผู้แทนไทยคณะมนตรี APTERR หรือ APTERR Council ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการ และอำนาจการ ซึ่งมีกำหนดจัดประชุมเป็นประจำทุกปี

สำหรับการประชุมครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 25 - 26 เมษายน 2566 การประชุม APTERR Council ครั้งที่ 11 จัดขึ้น ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทำหน้าที่ประสานร่วมกับสาธารณรัฐเกาหลี และมีคณะมนตรีจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ประเทศบวกสาม คือ จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี รวมทั้งผู้แทนจากสำนักเลขานุการคณะกรรมการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Food Security Reserve Board: AFSRB) และสำนักงานเลขานุการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Food Security Information System: AFSIS) เข้าร่วมการประชุมฯ และสำนักเลขานุการ APTERR ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

ผลการประชุมครั้งนี้ ได้มีแนวทางเพื่อยกระดับการดำเนินงาน APTERR ในระยะถัดไป ให้เป็นองค์กรที่มีความยั่งยืนในระดับภูมิภาค และระดับโลก โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการขยายสินค้าอาหารอื่น (ข้าวสาลี) เพื่อสำรองนอกจากข้าว และการเพิ่มจำนวนสมาชิก APTERR นอกเหนือจาก ASEAN+3 รวมถึงข้อเสนอที่จะรวม AFSIS เข้ากับ APTERR ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในฐานะประธานร่วมของการประชุมฯ ได้เน้นย้ำกับประเทศสมาชิกว่าการประชุมฯ ครั้งนี้ ถือเป็นอีกก้าวหนึ่งที่สำคัญ และเป็นการพบกันครั้งแรกในรอบ 3 ปี หลังจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และยังคงเป็นปีที่ประเทศสมาชิกต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย ทั้งความไม่แน่นอนของความต้องการอาหารรวมถึงภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งตลอด 10 ปีที่ผ่านมา APTERR มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความมั่นคงอาหารในภูมิภาค และได้รับการกล่าวถึงในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกว่าเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญสำหรับการช่วยเหลือประเทศสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน โดยเฉพาะภัยธรรมชาติ รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในนามประเทศไทยยินดีสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกใช้ประโยชน์จาก APTERR เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงอาหารและลดความยากจนในภูมิภาค พร้อมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจัดการสำรองข้าวและเสริมสร้างกลไกการดำเนินงาน รวมถึงการบริหารจัดการกองทุน APTERR อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของ APTERR ให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ตลอดจนการเสริมสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ ในการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉินจากธรรมชาติและให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมร่วมกัน

อนึ่ง การประชุมฯ ครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสอันดีของประเทศไทยในฐานะประเทศเจ้าภาพ (Host Country) ของสำนักเลขาธิการ APTERR และประเทศสมาชิกที่ได้มีการหารือร่วมกันในระดับนโยบายถึงแนวทางการยกระดับการดำเนินงานของ APTERR ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับความมั่นคงอาหารในระยะยาวและเกิดประโยชน์สูงสุดกับภูมิภาค เพื่อรับมือกับภัยพิบัติที่เพิ่มขึ้นและความท้าทายใหม่ในอนาคต

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนอาเซียนและอนุภูมิภาค
กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
โทร. 0 2579 5832

ด้านการติดตามและประเมินผล การพัฒนาการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีภารกิจที่สำคัญอีกด้าน คือ ด้านการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการเกษตร ที่สะท้อนผลการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ แผนงาน ภายใต้โครงการที่สำคัญของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี โครงการภายใต้ แผนแม่บทด้านการเกษตร (แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า) รวมถึง แผนแม่บทพลังงานสังคม (แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังงานสังคม) เพื่อส่งต่อผลการติดตามและประเมินผล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการที่สำคัญต่าง ๆ ต่อผู้บริหารในการกำหนดแนวทางนโยบายการพัฒนาการเกษตร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และวางแผน การดำเนินงาน ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่สำคัญ ดังนี้

1. การติดตาม

เป็นกระบวนการสนับสนุนให้การขับเคลื่อนแผนงานหรือโครงการที่สำคัญในช่วงระหว่างการทำงาน โดยจัดทำรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขการทำงานแผนงาน / โครงการ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการติดตามในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล มีการจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารรวม 4 ครั้ง และเผยแพร่ผลการติดตามผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ Facebook ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวมถึงข่าวสารผ่านสื่อมวลชน สรุปผลโดยสังเขป ดังนี้

โครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม ในส่วนของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โครงการพัชรสุราคาชาบุรีรักษ์ โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โครงการเกษตรวิชญา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระดำริ จังหวัดน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ รวม 12 โครงการ

ภาพรวมในการดำเนินงาน ปี 2566 ของ 12 โครงการดังกล่าว สามารถส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ เกษตรกร และตำรวจตระเวนชายแดน รวม 6,096 ราย เกิดแปลงสาธิต / แปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ 12,475 ไร่ เกษตรกรได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต 407 ราย ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย อาทิ พันธุ์สัตว์ 1,040 ตัว พันธุ์สัตว์น้ำ 2,418,654 ตัว นอกจากนี้ จากการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ๆ เพื่อให้บริการทางวิชาการแบบเบ็ดเสร็จรวม 315 ครั้ง ร้อยละ 102 ของเป้าหมาย 308 ครั้งมีเกษตรกรได้รับบริการจากคลินิกต่าง ๆ รวม 104,404 ราย คิดเป็นร้อยละ 137 ของเป้าหมาย 76,230 ราย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและสนับสนุนปัจจัยในปีที่ผ่านมา (ปี 2565) ด้านเศรษฐกิจช่วยสร้างรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตของครัวเรือนเกษตรกรที่นำความรู้มาปรับใช้โดยร้อยละ 64

มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตเฉลี่ย 7,024 บาท/ปี ร้อยละ 47 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตที่ได้รับมาบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 3,076 บาท/ปี และร้อยละ 43 มีค่าใช้จ่ายทางการเกษตรลดลงจากการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืช อาหารสัตว์มาใช้ภายในฟาร์มเฉลี่ย 5,962 บาท/ปี ด้านสิ่งแวดล้อม จากการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูรักษาป่าต้นน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก สภาพดินในพื้นที่ของเกษตรกรร้อยละ 62 มีคุณภาพดีขึ้น ด้านสังคม หลังการอบรมและส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรร้อยละ 44 มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงโค กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง กลุ่มแปรรูปเห็ด กลุ่มทอผ้า และกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 68 ยังดำเนินการตามความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 40 ได้ถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังเกษตรกรรายอื่น ๆ ก่อให้เกิดความยั่งยืนและเกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเกษตรกรในพื้นที่โครงการยังมีความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน การส่งเสริมอาชีพที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับพื้นที่ ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก / น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง แปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อนำไปจำหน่าย และหาตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ยังได้มีการติดตามโครงการ “นาร่อง” การแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในพื้นที่ตำบลหนองเมือง และตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการติดตามผู้ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ร้อยละ 78 มีการนำความรู้เรื่องการผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ที่อาจเกิดในช่วงระหว่างน้ำท่วม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 96 มีการนำเมล็ดพันธุ์พืช ต้นพันธุ์พืช พันธุ์ปลาและกบ สารเร่ง พด. และน้ำหมักชีวภาพไปใช้ ส่งผลให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายพืชผักและไม้ดอก เฉลี่ย 1,700 บาท/ครัวเรือน ส่วนการขยายผลของโรงเรียนวัดหนองเมือง สามารถนำผลผลิตที่ได้จากปลาและกบใช้ประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และเหลือจำหน่ายให้แก่ผู้ปกครอง ช่วยให้โรงเรียนมีรายได้จากการจำหน่ายกบ และดินผสมพร้อมปลูก 8,370 บาท

ทั้งนี้ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการโครงการฯ ได้รับทราบผลการติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป อาทิ 1) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับเกษตรกรในพื้นที่มากยิ่งขึ้น 2) ให้ความสำคัญกิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก / น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง 3) กรมชลประทานสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพิ่มมากขึ้น

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 8267

2. การประเมินผล

เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของแผนงาน / โครงการโดยเป็นการดำเนินการระหว่างและหลังสิ้นสุดการดำเนินงานของแผนงาน / โครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานและสรุปผลสำเร็จหรือการบรรลุวัตถุประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการพิจารณาปรับปรุงหรือยุติการดำเนินงาน สรุปผลโดยสังเขป ดังนี้

2.1 ด้านการเพิ่มศักยภาพการผลิตเชิงพื้นที่

2.1.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ปี 2560 - 2564

ดำเนินการเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตข้าวหรือพืชชนิดอื่น ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภูมิสังคม และตลาด เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หลังจากปรับเปลี่ยนการผลิต โดยปี 2560 - 2564 สามารถปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมให้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในพื้นที่ 68 จังหวัด ดำเนินการได้ทั้งสิ้น 1,152,948.40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.37 ของเป้าหมาย 1,434,551.00 ไร่

ผลการประเมินผลโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปีเพาะปลูก 2565/2566 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ร้อยละ 79.01 ยังคงดำเนินกิจกรรมที่ปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ตาม Agri-Map เช่น พืชสวนครัว กล้วยเลี้ยงสัตว์ หม่อนไหม อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ซึ่งเริ่มให้ผลผลิตแล้ว เช่น ทูเรียน อีกร้อยละ 20.99 กลับไปปลูกข้าวอย่างเดียว เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนต้องการปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน บางส่วนมีต้นทุนการผลิตสูงขาดแคลนแหล่งน้ำ และไม่มีแรงงาน

ผลตอบแทนหลังจากปรับเปลี่ยนการผลิตเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการผลิตมีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้นมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ปรับเปลี่ยน 1,694.95 บาท/ไร่ โดยเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการผลิตจากการปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นมีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้นจากปีที่เข้าร่วมโครงการ 2,659.51 บาท/ไร่ ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ปรับเปลี่ยนการผลิตและกลับไปปลูกข้าวเหมือนเดิม มีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้นเพียง 964.56 บาท /ไร่ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปรับเปลี่ยน

การผลิตของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จำนวนแหล่งน้ำทำการเกษตร การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร ประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมที่ปรับเปลี่ยน และการกู้เงินเพื่อลงทุน อย่างไรก็ตาม หากพื้นที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรมากขึ้น เกษตรกรมีโอกาสที่ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดใหม่น้อยลง เนื่องจากต้องมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการพืชที่จะปลูกใหม่

ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การกำหนดพื้นที่เข้าร่วมโครงการต้องคำนึงถึง ความเพียงพอของแหล่งน้ำเป็นสำคัญ และสร้างเครือข่ายกับผู้รับซื้อให้มีสินเชื่อรองรับในการลงทุนของเกษตรกร และควรมีการประกันภัยพืชผลให้เกษตรกร

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 0614

2.1.2 โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยภาครัฐสนับสนุนงบประมาณให้กลุ่มแปลงใหญ่ กลุ่มละไม่เกิน 3 ล้านบาท ในการจัดซื้อเครื่องจักรกลทางการเกษตรและวัสดุอุปกรณ์ ที่เป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับ กิจกรรมของกลุ่มเพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต พร้อมยกระดับคุณภาพสินค้า ให้มีมาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด

ผลการประเมินกลุ่มแปลงใหญ่ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปีเพาะปลูก 2563/2564 และปีเพาะปลูก 2565/2566 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2564 ที่มีการใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรกลทางการเกษตรที่จัดซื้อ แล้วในพื้นที่ 70 จังหวัด พบว่า ด้านความสอดคล้องของการดำเนินการพัฒนาภาคการเกษตรที่มุ่งเน้นการพัฒนา ในรูปแบบเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ ที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้และพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น ได้ 20 คะแนนเต็ม ด้านประสิทธิผลจากการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาได้ 3,377 แปลง และนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้กลุ่มแปลงใหญ่สามารถลดรายจ่ายลงได้ ร้อยละ 8.31 จากการใช้บริการ

เครื่องจักรกลฯ ของสมาชิกที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการเพาะปลูก การดูแลแปลงจนถึงการเก็บเกี่ยว แต่ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่ใช้บริการเฉพาะช่วง ฤดูกาลเพาะปลูกเท่านั้น ทำให้ได้คะแนน 17.50 จาก 20 คะแนน

ด้านประสิทธิภาพได้ 18.13 คะแนน เนื่องจากมีความคุ้มค่าด้านงบประมาณ และระยะเวลาตามที่กำหนด แต่สามารถเพิ่มผลผลิตได้เพียงร้อยละ 5.74 ด้านผลกระทบ ของโครงการสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้กว่า

6,358 ล้านบาท เกษตรกรร้อยละ 77.43 มีการจ้างงานในชุมชนเพิ่มขึ้น เช่น การรับจ้างให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร การคัดคุณภาพผลผลิต และมีเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาสู่ภาคการเกษตรถึงร้อยละ 11.47 ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมยังมีการเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่เห็นผลที่ชัดเจน เนื่องจากเพิ่งสิ้นสุดโครงการเพียง 1 ปี ทำให้คะแนนอยู่ที่ 15 จาก 20 คะแนน และด้านความยั่งยืนได้ 20 คะแนน เนื่องจากกลุ่มแปลงใหญ่ที่ร่วมโครงการทั้ง 3,377 แปลง สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องในการบริหารจัดการกลุ่ม และยังคงทำการเกษตรในพื้นที่โดยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการประเมินโครงการทั้ง 5 ด้าน โครงการได้ 90.64 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกรดเอ (A) เป็นโครงการที่มีความโดดเด่น

ดังนั้น เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากโครงการได้เต็มประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างเครือข่ายการให้บริการ (Service Provider) จากฐานข้อมูล 3,377 แปลงให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลการให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรกับผู้รับบริการ ให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง และเต็มประสิทธิภาพ พร้อมพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรต่อไป ในขณะเดียวกันต้องมีการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานและการสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดรับกับความต้องการของตลาด

ทั้งนี้ ผลการประเมินถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเครื่องจักรกลทางการเกษตร เพื่อต่อยอดโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดในการเสนอโครงการเพื่อให้มีการบริหารจัดการและการต่อยอดการใช้ประโยชน์เครื่องจักรกลทางการเกษตร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน
และทรัพยากรทางการเกษตร
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 0555

2.2 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

2.2.1 โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจปี 2565

มีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการปลูกพืชสมุนไพรและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าและมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด

ผลการประเมินผลโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปีเพาะปลูก 2564/2565 และปีเพาะปลูก 2565/2566 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2565 ที่มีการปลูกพืชสมุนไพรและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจในพื้นที่ 57 จังหวัด พบว่าโครงการสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยด้านประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ (1) การพัฒนาความรู้ให้แก่เกษตรกร หลังเข้ารับการอบรมเกษตรกรมีความรู้ในระดับมากที่สุด และเกษตรกรร้อยละ 84.36 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์แล้ว (2) การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด เกษตรกรผลิตสินค้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในภาพรวมสินค้าที่สำรวจ 10 ชนิด มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.66 มีค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลงร้อยละ 3.75 และมีมูลค่าสูงขึ้นร้อยละ 28.29 เกษตรกรผลิตสินค้าได้คุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น จากก่อนเข้าร่วมโครงการร้อยละ 70.25 เป็นร้อยละ 83.65 หลังเข้าร่วมโครงการ (3) การรวมกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาด เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพิ่มขึ้น จากก่อนเข้าร่วมโครงการมีการรวมกลุ่มร้อยละ 29.50 เป็นร้อยละ 62.25 หลังเข้าร่วมโครงการ และ (4) ด้านการส่งเสริมให้เกิดจุดรวบรวมและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ จุดเรียนรู้และแปลงขยายพันธุ์ที่จัดทำ สามารถให้บริการสำหรับถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตลอดจนผู้สนใจทั่วไปแล้ว

ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดเพิ่มขึ้น และเพิ่มองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพ และการผลิตแบบแปลงมาตรฐาน หน่วยงานควรพิจารณาจัดหาวิทยากรจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และกลุ่มส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อร่วมถ่ายทอดความรู้และสร้างเครือข่ายแก่เกษตรกรทุกจังหวัด และจัดกิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่ จัดทำสื่อองค์ความรู้ถ่ายทอดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และพิจารณามุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้สำหรับเกษตรกรที่ผลิตพืชสมุนไพร ด้านการผลิตในรูปแบบแปลงมาตรฐาน หรือปลูกและดูแลด้วยวิธีที่เหมาะสมโดยตรงในแต่ละชนิดพืชในแปลงปลูกผสมผสาน

สำหรับการเลี้ยงผึ้งโพรง ควรมุ่งเน้นด้านการเก็บผลผลิตให้ปราศจากสิ่งเจือปน และการเลี้ยงจิ้งหรีด ควรเน้นด้านการให้อาหาร การจัดทำโรงเรือน และบ่อเลี้ยงที่เหมาะสม

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 0614

2.2.2 โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปี 2565

ดำเนินการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการวางแผนการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน พัฒนาต้นแบบระบบการสำรวจ ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช และสนับสนุนการควบคุมศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่เสี่ยงสูง เพื่อควบคุมการระบาดของศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่การส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ และที่จะเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ จำนวน 6,350 ราย ในพื้นที่ 77 จังหวัด

ผลการประเมินผลโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปีเพาะปลูก 2564/2565 และปีเพาะปลูก 2565/2566 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2565 พบว่า มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนและจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 6,350 ราย มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน 12,710 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.08 ของเป้าหมาย 12,700 ไร่ และควบคุมประชากรของแมลงวันผลไม้ด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่ 30,000 ไร่ ครบตามเป้าหมาย

ด้านความรู้ความเข้าใจและการใช้ประโยชน์หลังได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรต่าง ๆ เกษตรกรร้อยละ 99.67 มีการนำความรู้ การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืช การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย การสำรวจประเมินประชากร

แมลงวันผลไม้ และการทำกับดักอย่างง่าย และร้อยละ 97.05 มีการนำปัจจัยควบคุมศัตรูพืช/สารชีวภัณฑ์ที่ได้รับสนับสนุน เช่น ชีวภัณฑ์พร้อมใช้ หัวเชื้อจุลินทรีย์บริสุทธิ อุปกรณ์ดักจับแมลง แมลงศัตรูพืชธรรมชาติ และสารสกัดธรรมชาติไปใช้ประโยชน์แล้ว สามารถลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 157.29 บาท/ไร่/ปี (จาก 1,084.31 เหลือ 927.02 บาท/ไร่/ปี) ด้านพื้นที่ความเสียหายลดลงจากการใช้สารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูธรรมชาติ และอุปกรณ์ดักจับแมลง เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของศัตรูพืช โรคพืชและแมลงวันผลไม้ควบคู่กับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยสินค้าข้าวพื้นที่ความเสียหายจากการเข้าทำลายของศัตรูพืชลดลงร้อยละ 8.26 ไม้ผลลดลง ร้อยละ 41.51 - 63.62 และพืชผักลดลง ร้อยละ 59.63

ดังนั้น ควรขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่องในปีถัดไป โดยเฉพาะการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการอารักขาพืช และการสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช และวัสดุ / อุปกรณ์ผลิตขยายชีวภัณฑ์ รวมทั้งเน้นการส่งเสริมการรับรองคุณภาพมาตรฐานด้านความปลอดภัยทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ผลิตเป็นที่ยอมรับ สามารถสร้างความเชื่อมั่นของผู้ผลิตและผู้บริโภค เพิ่มอำนาจในการต่อรองราคาสินค้า และไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยผลักดันให้การผลิตเข้าสู่การรับรองคุณภาพมาตรฐานด้านความปลอดภัยทางการเกษตรที่มีมูลค่าสูงขึ้นต่อไป

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 0507

2.3 ด้านการพัฒนากลุ่มเกษตรกร

2.3.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

เป็นโครงการสำคัญภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินโครงการ เพื่อยกระดับความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

ผลการประเมินผลโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิต ปี 2563 และ 2565 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2564 ที่ได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ในพื้นที่ 77 จังหวัด พบว่าจากการสนับสนุนด้านองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร (Bottom-up approach) ส่งผลให้มีเกษตรกรทั้งสิ้น 26,261 ราย ได้รับความรู้และปัจจัยการผลิต โดยมีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 94.00 นำความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว พื้นที่การเกษตรได้รับการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด 3,701 ไร่ และได้รับการปรับปรุงดินที่เป็นกรด 800 ไร่ โดยมีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 73.00 ยังคงมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาเรื่องดินลดลง คุณภาพดินดีขึ้น และสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ทางการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 77 กลุ่มได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจโดยมีผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้แล้วทั้งสิ้น 1,050 ราย กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 33.33 มีการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมร้อยละ 53.85 มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผลิตภัณฑ์หม่อนไหมได้รับการพัฒนา 12 ผลิตภัณฑ์ กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 81.50 มีความเข้มแข็งในการดำเนินงานในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ และมีการให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน รวมทั้งมีการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 66.79 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 32.56 มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้น กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมร้อยละ 30.77 มีคนรุ่นใหม่เข้ามาประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมเพิ่มขึ้น กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้เข้าร่วมโครงการมีรายได้จากกลุ่มสูงกว่ากลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ 28,482 และ 12,637 บาท / ปี ตามลำดับ

สำหรับการดำเนินโครงการในระยะต่อไป กรมพัฒนาที่ดิน กรมหม่อนไหม และกรมส่งเสริมการเกษตร ควรขยายผลการดำเนินโครงการและนำวิธีการดำเนินโครงการในลักษณะ Bottom - up approach ไปใช้กับ โครงการอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายให้มากขึ้น โดยเฉพาะ กับภาคเอกชน มีการบูรณาการงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้ครอบคลุมกลุ่ม เกษตรกรมากขึ้น และสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรใช้ เงินทุนของตนเองหรือสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่น ที่ไม่มีดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำสำหรับจัดซื้อครุภัณฑ์ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 5512

2.3.2 โครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนประมง ปี 2565

ดำเนินการเพื่อให้สมาชิกองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ และสร้าง จิตสำนึกในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ ผลการประเมินผลโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิต ปี 2564 และปี 2566 จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2565 ที่ได้รับพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็ง ของชุมชนประมง ในพื้นที่ 50 จังหวัด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.32 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่าย ผลผลิตสัตว์น้ำ ด้านประมงชายฝั่งและน้ำจืด เฉลี่ยร้อยละ 63,029.68 บาท/ปี หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.07 และแปรรูปสัตว์น้ำ เฉลี่ยกลุ่มละ 13,947.87 บาท/ปี หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.90 ด้านประมงแปรรูป มีผลตอบแทน จากการแปรรูปสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 95.91 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.43 จากการพัฒนาวิธีการ แปรรูปผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงกระบวนการผลิต และพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม มีการฟื้นตัว เกษตรกรร้อยละ 74.32 สามารถจับสัตว์น้ำในชุมชนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 982 กิโลกรัมต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.18 และพบชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ เพิ่มขึ้นจากเดิม โดยร้อยละ 53.85 เป็นชนิดพันธุ์ใหม่ที่ ไม่เคยพบในพื้นที่ ได้แก่ ปลาทราย ปลาแรด ปลาตะเพียน และร้อยละ 46.15 เป็นชนิดพันธุ์ดั้งเดิม แต่ปัจจุบันหายจากแหล่งน้ำในพื้นที่ ได้แก่ ปลาตะลุมพุก ปลาสร้อยเกล็ดถี่ ปลากาดำ

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมจาก การลงทุน (Social Return on Investment: SROI) กรณี ศึกษาธนาคารปูม้า กลุ่มทำอาชีพประมงพื้นบ้าน

(ท่ามะพร้าว) สามารถสร้างผลตอบแทนคืนสู่สังคม 31.25 บาท เนื่องจากชาวประมงมีรายได้เพิ่มจากปริมาณปูม้าที่เพิ่มขึ้น และมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งการที่มีปริมาณปูม้าเพิ่มขึ้นนั้นทำให้สมาชิกภายในชุมชนรายใหม่หันมาประกอบอาชีพทำประมงจับปูม้าเพิ่มขึ้น และยังสามารถจับสัตว์น้ำชนิดอื่นได้มากขึ้นอีกด้วย เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน ตลอดจนเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์

ทั้งนี้ หน่วยงานควรส่งเสริมโครงการต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงความต้องการ ความพร้อม และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรชุมชนฯ ที่จะเข้าร่วมโครงการฯ การพิจารณาสถานที่ตั้งธนาคารปูม้าที่ควรอยู่ใกล้ทะเล มีจุดที่เหมาะสมในการปล่อยลูกปู และแหล่งน้ำที่มีความเค็มเหมาะสม

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปลุสตัวและประมง
ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 5387

สำหรับผลการประเมินทั้งหมด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้มีการจัดทำรายงานผลการประเมินเสนอต่อผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การปรับปรุงแผนงานให้มีกิจกรรมที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ การจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงาน รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

สอบถามรายละเอียดและข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ประเมินผล
โทร 0 2579 5387
www.eva.oae.go.th

"การเสนอผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร"
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

วันที่ 11 สิงหาคม 2566 เวลา 08.30 - 16.30 น.

ณ โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ ฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต จังหวัดปทุมธานี

หน่วยงานระดับ
งานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนที่

5

กิจกรรมในรอบปี

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.

สศก. รับรางวัล หน่วยงานรัฐที่สามารถปรับปรุงเว็บไซต์ผ่านเกณฑ์

วันที่ 29 พฤษภาคม 2566 นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รับรางวัล หน่วยงานรัฐที่สามารถปรับปรุงเว็บไซต์ผ่านเกณฑ์เว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ (web Accessibility) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานมอบรางวัล ณ ห้องออติทอเรีย ชั้น 3 โรงแรมเซ็นทาราบายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.

สศก. รับใบประกาศเกียรติคุณหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
และความร่วมมืออันดียิ่งต่อการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2565

วันที่ 10 สิงหาคม 2566 นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงาน
เศรษฐกิจการเกษตร รับใบประกาศเกียรติคุณในโอกาสที่สำนักงาน
เศรษฐกิจการเกษตร ได้ให้การสนับสนุนและความร่วมมืออันดียิ่ง
ต่อการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประจำปีการศึกษา 2565 ในงาน “วันสถานประกอบการโครงการสหกิจ
ศึกษาพบผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ครั้งที่ 21 โดยมี
ดร.จงรัก วัชรินทร์รัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นประธาน
มอบใบประกาศเกียรติคุณ ณ ห้องประชุมกำพล อดุลวิทย์ อาคารสารนิเทศ
50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.

สศก. รับมอบรางวัล “สำเภา-นาวาทอง” ประจำปี 2566

วันที่ 13 กันยายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รับมอบรางวัล “สำเภา-นาวาทอง” ประจำปี 2566 เป็นปีที่ 2 ซึ่งเป็นรางวัลสุดยอดหน่วยงานรัฐด้านการอำนวยความสะดวกภาคธุรกิจ ที่เห็นผลเป็นรูปธรรม ทั้งด้านประสิทธิภาพและกระบวนการ การเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัล ตลอดจนการปรับปรุง ด้านการให้บริการ ซึ่งจัดโดยหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมี ดร.สุเมธ ตันติกุล กรรมการและเลขาธิการ มูลนิธิพัฒนา เป็นประธานมอบรางวัล ณ หอประชุม ชั้น 7 อาคาร 23 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.

สศก. รับมอบรางวัลชนะเลิศ โครงการ Thailand ICT Awards ครั้งที่ 19 ประจำปี 2023

วันที่ 30 กันยายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มอบหมายให้นายศรีไพร บุญยะเดช เลขานุการกรม เป็นผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รับมอบรางวัลชนะเลิศ โครงการ Thailand ICT Awards (TICTA) ครั้งที่ 19 ประจำปี 2023 ซึ่งจัดโดยสมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย (ATCI) โดย “โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการเกษตร” ของ สศก. ได้รับรางวัลชนะเลิศ ในหมวด Public sector & Government (สาขา Digital Government) ซึ่งมีนายบุญรักษ์ สรค์คานนท์ นายกิตติมศักดิ์ สมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย เป็นประธานในพิธี และนางจินดา บุญลาภทวีโชค กรรมการสมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย เป็นผู้มอบรางวัล ณ ห้องประชุม บริษัท ยิบอินซอย จำกัด

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ของ สศก.

รองเลขาธิการ สศก.

เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลนักเรียนทุนดีเด่น สวก.

วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดงานประชุมวิชาการ และจัดแสดงผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตร และพระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศ การประกวดสุดยอด กาแฟไทย ประจำปี 2566 พร้อมมอบโล่รางวัลให้กับ ผู้ชนะเลิศการประกวดผลงานวิจัย 4 สาขา ได้แก่ รางวัลโครงการวิจัยด้านการเกษตรดีเด่น ประจำปี 2566, รางวัลนักวิจัยด้านการเกษตรดีเด่น ประจำปี 2566, รางวัลนักเรียนทุน สวก. ที่มีผลงานวิจัยด้านการเกษตรดีเด่น ประจำปี 2566 และรางวัลผู้ประกอบการ สวก. ดีเด่น ที่นำผลงานวิจัยด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์ ประจำปี 2566

ในการนี้ ดร.กาญจนา ขวัญเมือง รองเลขาธิการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เข้าร่วมรับเสด็จฯ และเข้ารับ พระราชทานโล่รางวัลนักเรียนทุน สวก. ที่มีผลงานวิจัย ด้านการเกษตรดีเด่น ประจำปี 2566 ณ ศูนย์การประชุม แห่งชาติสิริกิติ์

สศก. จัดสัมมนาภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 และแนวโน้มปี 2566 “Go Together Better Thailand เกษตรเข้มแข็ง ประเทศไทยแข็งแกร่ง”

วันที่ 15 ธันวาคม 2565 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดสัมมนา ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 และแนวโน้มปี 2566 “Go Together Better Thailand เกษตรเข้มแข็ง ประเทศไทยแข็งแกร่ง” โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน พร้อมกล่าวปาฐกถาพิเศษ “เกษตรเข้มแข็ง ประเทศไทยแข็งแกร่ง” และมอบโล่ให้แก่เศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.) ดีเด่น ณ สโมสรทหารบก กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวรายงาน พร้อมนำเสนอ “ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร และทิศทางการขับเคลื่อนภาคเกษตร” และในช่วงบ่าย เป็นการเสวนา หัวข้อ “แรงบันดาลใจสู่เกษตรกรไทยเข้มแข็ง” โดย นายสุพจน์ โคมณี เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ นางสาวนัยนา ยังเกิด บุคคลที่เปลี่ยนมาทำอาชีพเกษตรกร นายนิพนธ์ พิลา ผู้ประกอบการ นายสันติภาพ จุลีลลิต เกษตรกรที่สร้างเครือข่ายการผลิต และการตลาด ทั้งนี้ ดำเนินการเสวนา โดย นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กิจกรรมในรอบปี 2566

สศก. ให้การต้อนรับ คณะผู้เชี่ยวชาญจาก PKFS บังคลาเทศ และ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ให้การต้อนรับคณะผู้เชี่ยวชาญจาก Palli Karma-Sahayak Foundation (PKFS) จากประเทศบังกลาเทศ และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ในการร่วมศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ Project Management with an Emphasis on Agricultural and Rural Development Project ซึ่งศูนย์ประเมินผลมีการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานด้านการติดตามประเมินผลด้านการเกษตรของประเทศไทย และยังได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานระหว่างกันในโอกาสนี้ด้วย ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เลขธิการ สศก. ลงนาม MOU การพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรไทย

วันที่ 17 มีนาคม 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลง “ความร่วมมือในการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรไทย” ร่วมกับผู้บริหารจาก 14 หน่วยงาน ณ ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรกรไทยที่สามารถสะท้อนสถานภาพทางการเงินและศักยภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ออกแบบแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรได้อย่างตรงจุดและยั่งยืน นอกจากนี้ บันทึกข้อตกลงนี้ยังมีวัตถุประสงค์ให้ทุกฝ่ายสร้างความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อยกระดับการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่สำคัญของประเทศในการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะร่วมกันตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

กิจกรรมในรอบปี 2566

การเสวนาปาฐกถาพิเศษ

Born Strong Grow Stronger 44 ปี สศก. อดีต ปัจจุบัน อนาคต

วันที่ 24 มีนาคม 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) จัดการเสวนา OAE 44th : Born Strong Grow Stronger 44 ปี สศก. อดีต ปัจจุบัน อนาคต ในโอกาสครบรอบ 44 ปี วันคล้ายวันสถาปนา โดยได้รับเกียรติจาก ดร.อำพล กิตติอำพน องคมนตรี ปาฐกถาบรรยายพิเศษ ในหัวข้อ “สศก. ต้องขับเคลื่อนอย่างไร? ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง” ร่วมด้วยนายปิณฑุสก์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในหัวข้อ “นโยบายภาคการเกษตรอย่างไร? ที่ต้องเร่งทำ” โดยมีนายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวรายงาน ซึ่งมีอดีตคณะผู้บริหาร สศก. มาร่วมเป็นเกียรติแลกเปลี่ยนมุมมองร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้รับความรู้ ความเข้าใจ นำไปสู่การปรับกระบวนการคิดให้สามารถขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งแนวคิดในการจัดทำนโยบายภาคการเกษตรเพื่อให้การเกษตรของประเทศมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดโลกและเกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ณ ห้องประชุมพิบูลย์ฯ ชั้น 8 อาคารวิสัยทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การประชุมคณะมนตรี APTERR (APTERR Council) ครั้งที่ 11 ณ กรุงโซล

วันที่ 25-26 เมษายน 2566 นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พร้อมด้วย Mr. Sang Moon BYUN, Director, Food Grain Policy Division, Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs เป็นประธานการประชุมร่วมคณะมนตรี APTERR ครั้งที่ 11 (The 11th Meeting of APTERR Council) ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

ในการนี้ นางสาวทิรัญญา สระสม ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ เป็นผู้แทนไทยในการประชุม ซึ่งการประชุมประกอบด้วยคณะมนตรีจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ประเทศบวกสาม คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักเลขานุการ AFSIS และ AFSRB

ที่ผ่านมา การประชุมคณะมนตรี APTERR จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักเลขานุการ APTERR แผนงานการดำเนินงานและงบประมาณสำหรับปี 2566 และการรายงานสถานะทางการเงินของกองทุน APTERR ทั้งนี้ นับเป็นโอกาสอันดีของไทยในฐานะการเป็นประเทศเจ้าภาพ (Host Country) ของสำนักงานเลขานุการ APTERR และประเทศสมาชิกจะหารือร่วมกันในระดับนโยบายเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของ APTERR ให้เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการตอบสนองและเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือประเทศสมาชิกในกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน

กิจกรรมในรอบปี 2566

การสัมมนาโครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย/มาตรการทางการเกษตร

วันที่ 12 พฤษภาคม 2566 นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธาน เปิดการสัมมนาโครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย / มาตรการทางการเกษตร ณ ห้องประชุมพื้งบุญฯ ชั้น 8 อาคารวิสัยทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมี ดร.กาญจนา ขวัญเมือง ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ กล่าวรายงาน สำหรับการจัดงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประชาสัมพันธ์ และนำเสนอผลการศึกษาในการดำเนิน โครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้นโยบาย / มาตรการทางการเกษตร รวมถึงนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดและประยุกต์ใช้เชิงนโยบายในอนาคต โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้แทนจาก สำนัก/ศูนย์/กอง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และหน่วยงาน ขึ้นตรง สศก. ผู้แทนจากหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนหน่วยงานกระทรวงต่าง ๆ ภายใต้นักขัตติยกรรมการร่วมมือ และผู้แทนจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย

การสัมมนา "ก้าวสู่ปีที่ 20 กองทุน FTA ภาคเกษตร : ร่วมคิดร่วมสร้างเกษตรไทยก้าวทันโลกการค้าเสรี"

วันที่ 22 มิถุนายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดโครงการสัมมนา “ก้าวสู่ปีที่ 20 กองทุน FTA ภาคเกษตร : ร่วมคิดร่วมสร้างเกษตรไทยก้าวทันโลกการค้าเสรี” ณ โรงแรมเดอะग्रีนเนอร์รี่ รีสอร์ท เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีนายเอกราช ตริลพ ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวรายงาน ซึ่งงานสัมมนาในครั้งนี้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนของหน่วยงานภาคี ภายใต้ความร่วมมือ (MOU) ถึงข้อมูลกลุ่มสินค้า และกลุ่มเกษตรกร ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า รวมถึงนำเสนอความก้าวหน้าในการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ภายในงานยังมีการจัดนิทรรศการผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน FTA และหน่วยงานภายใต้ความร่วมมือ (MOU) และการบริการคลินิกกองทุน FTA เพื่อให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรที่ต้องการขอรับการสนับสนุนจากกองทุน FTA ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย หน่วยงานภาคีภายใต้ความร่วมมือ (MOU) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายเกษตรกร รวมกว่า 400 คน

กิจกรรมในรอบปี 2566

สศก. บันทึกรูปภาพถวายพระพรชัยมงคล
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา

วันที่ 26 มิถุนายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร นำคณะผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT)

สศก. จัดอบรม “การทบทวนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร”

วันที่ 14 กรกฎาคม 2566 ดร.กาญจนา ขวัญเมือง รองเลขาธิการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การทบทวนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร” ระหว่างวันที่ 14 – 15 กรกฎาคม 2566 ณ ชาลันรีสอร์ต จังหวัดนครปฐม โดยมี นางสาวพาสินี ณ ป้อมเพ็ชร รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบบริหาร กล่าวรายงาน ถึงวัตถุประสงค์จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ สศก. เกี่ยวกับการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในตามภารกิจ ของหน่วยงานโดยการฝึกอบรมในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมการอบรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของ สำนัก/ศูนย์/กอง และสศท. 1- 12 ในสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร จำนวน 73 ท่าน ทั้งนี้ได้รับเกียรติจาก ดร.อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง และคณะ จากศูนย์บริหารความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาเป็น วิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์กับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรต่อไป

กิจกรรมในรอบปี 2566

การอบรม "แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562"

วันที่ 14 กรกฎาคม 2566 นางธัญธิดา บุญญณณกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดอบรมหลักสูตรแนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีนายสุชาติ ฟูแสง ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวรายงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ให้สามารถเตรียมองค์กรให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทั้งของผู้รับบริการและของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ จากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสำนัก/ศูนย์/กอง/สศท.1-12 และหน่วยงานที่ขึ้นตรง และมีผู้เข้าร่วมการอบรมทางระบบ Zoom

งานสัมมนาการเสนอผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

วันที่ 11 สิงหาคม 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดงานสัมมนาการเสนอผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ภายใต้แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ณ โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพมหานคร พิวเจอร์พาร์ค รังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.กาญจนา ขวัญเมือง รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวรายงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจการเกษตร และรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาผลงานวิชาการให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิชาการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เข้าร่วมงานสัมมนา ประกอบด้วย นักวิชาการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานภายนอก สถาบันการศึกษา และเกษตรกร รวมจำนวน 180 ท่าน

กิจกรรมในรอบปี 2566

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Regional Workshop for Strengthening ASEAN Food Security Information System (AFSIS) Function for Emergency (SAFER)

วันที่ 29 สิงหาคม 2566 นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Regional Workshop for Strengthening ASEAN Food Security Information System (AFSIS) Function for Emergency (SAFER) ณ โรงแรมโนโวเทล แบงค็อก สุขุมวิท 20 กรุงเทพมหานคร โดยมี นางสาวสุมาลยา งานดี ผู้จัดการสำนักงานเลขานุการ AFSIS กล่าวรายงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาหรือเรื่องการเพิ่มสินค้าเกษตรใหม่ในฐานข้อมูลสถิติ และรายงาน Agricultural Commodities Outlook (ACO) และรายงาน Early Warning Information Report (EWI) และสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างประเทศสมาชิกถึงคำจำกัดความ วิธีการจัดเก็บข้อมูลและการรายงานข้อมูลสินค้าเกษตรใหม่ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์การผลิตข้าวจากภาพถ่ายดาวเทียมและการเขียนรายงาน Rice Growing Outlook (RGO)

กิจกรรมในรอบปี 2566

สศก. ร่วมประชุมมอบนโยบายขับเคลื่อน งานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 13 กันยายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พร้อมด้วยรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 3 ท่าน นายวินิต อธิสุข ดร.กาญจนา ขวัญเมือง และนางธัญธิดา บุญญมณีกุล ร่วมประชุมการมอบนโยบายขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานมอบนโยบายขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีนายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวรายงาน ณ ห้องประชุมธารทิพย์ 01 ชั้น 4 อาคาร 99 ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู กรมชลประทาน สามเสน กรุงเทพฯ

กิจกรรมในรอบปี 2566

การนำเสนอผลการติดตามและประเมินผล โครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 13 กันยายน 2566 นางธัญธิตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการสัมมนาผลงานทางวิชาการ เรื่อง “การนำเสนอผลการติดตามและประเมินผลโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ และโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566” โดยมี ดร.ชัยพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล กล่าวรายงาน ซึ่งการสัมมนาดังกล่าว จัดขึ้นระหว่างวันที่ 13 – 14 กันยายน 2566 ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร โดยมีการนำเสนอผลการติดตามและประเมินโครงการสำคัญ และการจัดแสดงนิทรรศการผลงานทางวิชาการและผลิตภัณฑ์ของหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ

สศก. จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตร

วันที่ 14 กันยายน 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตร โดยมีนายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ลงนามร่วมกับ ดร.สุทธิพล ทวีชัยการ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ดร.ชัย วุฒิวิวัฒน์ชัย ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ปฏิบัติการแทนผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และดร.ปรกรณ์ อาภาพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ในการใช้เซ็นเซอร์ความเร็วลม นำร่องพัฒนาประกันภัยทุเรียน ณ ห้องประชุม 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บริการด้านเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ระบบการบูรณาการข้อมูล
และเชื่อมโยงงาน
การพัฒนาระบบเชื่อมโยงหน่วยงาน
ภายในและระหว่างกระทรวงและสหกรณ์
ผ่านระบบ Internet

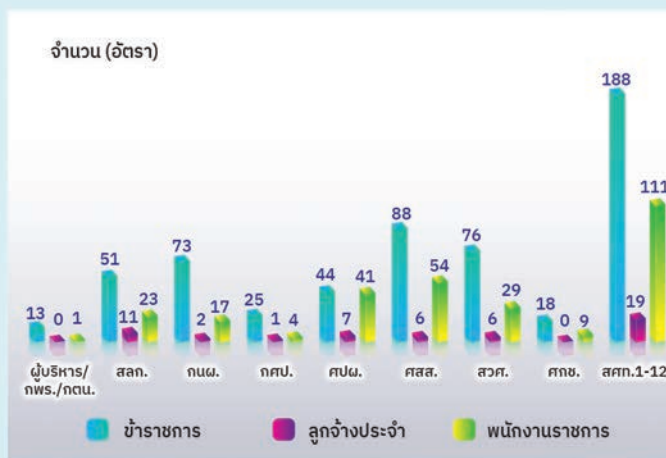
ภาคผนวก

อัตรากำลังข้าราชการ / ลูกจ้างประจำ / พนักงานราชการ

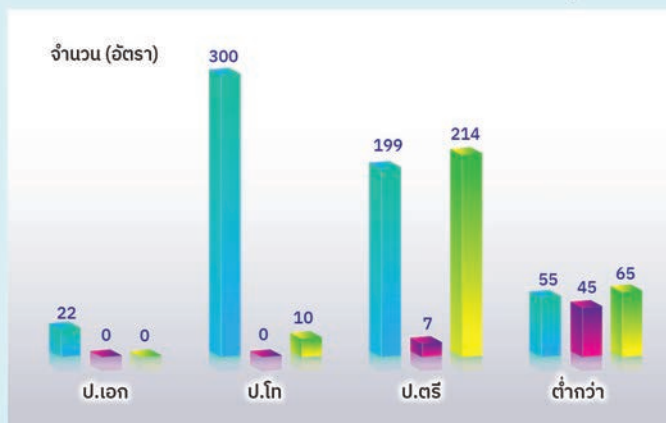
อัตรากำลังของข้าราชการ	660	อัตรา	คนครอง	576	อัตรา
อัตรากำลังของลูกจ้างประจำ	52	อัตรา	คนครอง	52	อัตรา
อัตรากำลังของพนักงานราชการ	301	อัตรา	คนครอง	289	อัตรา

อัตรากำลังข้าราชการ / ลูกจ้างประจำ / พนักงานราชการ

กพร. : กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
 กตณ. : กลุ่มตรวจสอบภายใน
 สลก. : สำนักงานเลขานุการกรม
 กนผ. : กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
 กศป. : กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
 ศปผ. : ศูนย์ประเมินผล
 ศสส. : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
 สวศ. : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
 ศกช. : ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
 สศท.1-12 : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

อัตรากำลังแยกตามวุฒิการศึกษา

ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2567

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567

หน่วย : บาท

งบรายจ่าย	ปี 2566	ปี 2567	อัตราเพิ่ม / ลดร้อยละ
งบประมาณ	598,588,700	634,981,300	6.08
1. งบบุคลากร	338,559,600	338,360,100	-0.06
1.1 เงินเดือนข้าราชการ	226,881,200	228,514,600	0.72
1.2 ค่าจ้างประจำ	24,363,700	21,195,800	-13.00
1.3 พนักงานราชการ	87,314,700	88,649,700	1.53
2. งบดำเนินงาน	92,323,100	106,027,600	14.84
2.1 ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	75,111,600	88,816,100	18.25
2.2 ค่าสาธารณูปโภค	17,211,500	17,211,500	-
3. งบลงทุน	97,952,200	98,262,300	0.32
3.1 ค่าครุภัณฑ์	62,181,800	83,286,900	33.94
3.2 ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	35,770,400	14,975,400	58.13
4. งบรายจ่ายอื่น	69,497,800	92,051,300	32.45
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของ สศก.	5,000,000	-	-
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมในโครงการบำรุงรักษาระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)	-	398,000	-
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำของ สศก.	500,000	500,000	-
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมการบำรุงรักษาระบบลิฟท์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของ สศก.	480,000	500,000	4.17
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมการบำรุงรักษาระบบอค์สิภัยอาคารนวัตกรรม	370,000	370,000	-
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมการบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศของอาคารนวัตกรรม	500,000	500,000	-
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว	-	9,045,700	-
ค่าใช้จ่ายกิจกรรมในโครงการสร้างการรับรู้ สู่ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรไทยของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2567	-	2,691,900	-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	5,000,000	5,000,000	-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	1,000,000	1,200,000	20.00
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	3,751,600	3,675,200	-2.04
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการเดือนภัยเศรษฐกิจการเกษตร	2,000,000	2,000,000	-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	6,300,000	6,150,000	-2.38
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มภาคเกษตร	6,837,800	7,512,800	9.87

งบรายจ่าย	ปี 2566	ปี 2567	อัตราเพิ่ม / ลดร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร	2,080,000	3,200,000	53.85
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร	2,300,000	2,450,000	6.52
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการจัดทำสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตร	18,567,400	29,659,800	59.74
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ	1,500,000	2,280,000	52.00
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	12,203,000	13,717,900	12.41
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	1,108,000	-	-
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการจัดทำและติดตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	-	1,200,000	-
5. งบเงินอุดหนุน	256,000	280,000	9.38
ค่าใช้จ่ายสมทบกองทุนสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียนบวกสาม	256,000	280,000	9.38

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2567

สถานที่ตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนกลาง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2149 3800
โทรสาร : 0 2940 7210
Website : <http://www.oae.go.th>

สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2940 7224, 0 2940 7226
โทรสาร : 0 2940 7210
E-mail : correspond@oae.go.th
Website : <http://www.ots.oae.go.th/>

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2940 6985
E-mail : bapp@oae.go.th
Website : <http://www.bapp.oae.go.th>

กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ / โทรสาร : 0 2579 5832
E-mail : iaed.oae@gmail.com/biae@oae.go.th
Website : <http://www.iaed.oae.go.th/>

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2579 4166
โทรสาร : 0 2579 5511
E-mail : deppe@oae.go.th
Website : <http://www.eva.oae.go.th/>

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2579 3608
E-mail : cai-exe@oae.go.th
Website : <http://www.cai.oae.go.th/>

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2940 5598
โทรสาร : 0 2940 7488
E-mail : baer@oae.go.th
Website : <http://www.baer.oae.go.th/>

ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ : 0 2579 8161
โทรสาร : 0 2579 8162
E-mail : nabc@nabc.go.th
Website : <https://www.nabc.go.th/>

สถานที่ตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนภูมิภาค

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภายในสถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่
ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
โทรศัพท์ : 0 5312 1318
โทรสาร : 0 5312 1319
E-mail : zone1@oae.go.th
Website : <http://www.zone1.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง
แม่ฮ่องสอน และพะเยา

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บริเวณศูนย์ราชการ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก 65000
โทรศัพท์ : 0 5532 2650, 0 5532 2658
โทรสาร : 0 5532 2650 ต่อ 206 , 0 5532 2658 ต่อ 206
E-mail : zone2@oae.go.th
Website : <http://www.zone2.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก แพร่ น่าน สุโขทัย
อุตรดิตถ์ และตาก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ถนนมิตรภาพ อุดรฯ - ขอนแก่น บ้านข้าวสาร
ตำบลโนนสูง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41330
โทรศัพท์ : 0 4229 2557 โทรสาร : 0 4229 2557
E-mail : zone3@oae.go.th
Website : <http://www.zone3.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี เลย หนองบัวลำภู
หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร และนครพนม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

343 หมู่ 15 ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40260
โทรศัพท์ : 0 4326 1513
โทรสาร : 0 4326 1513
E-mail : zone4@oae.go.th
Website : <http://www.zone4.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์
และมหาสารคาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

95 หมู่ 10 บ้านดอน ตำบลโคกกรวด
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30280
โทรศัพท์ / โทรสาร : 0 4446 5079
E-mail : zone5@oae.go.th
Website : <http://www.zone5.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์
และสุรินทร์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

184/9 หมู่ 8 ตำบลทุ่งสุขลา
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20230
โทรศัพท์ : 0 3835 1398 , 0 3835 1261
โทรสาร : 0 3835 1261
E-mail : zone6@oae.go.th
Website : <http://www.zone6.oae.go.th/>
รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดชลบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา
ระยอง สมุทรปราการ จันทบุรี ตราด สระแก้ว
และปราจีนบุรี

สถานที่ตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนภูมิภาค

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เลขที่ 238 หมู่ 4 ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา

จังหวัดชัยนาท 17150

โทรศัพท์ : 0 5640 5005 โทรสาร 0 5640 5007

E-mail : zone7@oae.go.th

Website : <http://www.zone7.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดชัยนาท ลพบุรี สระบุรี
อ่างทอง สิงห์บุรี อuyuยา สุพรรณบุรี ปทุมธานี นนทบุรี
และกรุงเทพฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

131 ถนนธำนิพัฒน์ เทศบาลเมืองท่าข้าม

อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84130

โทรศัพท์ : 0 7731 1641, 0 7731 1597

โทรสาร : 0 7731 1641

E-mail : zone8@oae.go.th

Website : <http://www.zone8.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง
พังงา ภูเก็ต กระบี่ และนครศรีธรรมราช

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

163/38 หมู่ 10 ตำบลเขาสูง อำเภอเมือง

จังหวัดสงขลา 90000

โทรศัพท์ : 0 7431 2996

โทรสาร : 0 7431 1589

E-mail : zone9@oae.go.th

Website : <http://www.zone9.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล ตรัง ยะลา
ปัตตานี และนราธิวาส

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

8 ถนนเสือป่า ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดราชบุรี 70000

โทรศัพท์ : 0 3233 7951, 0 3233 7954

E-mail : zone10@oae.go.th

Website : <http://www.zone10.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
นครปฐม กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี ชั้น 2

555 หมู่ 3 ถนนแจ้งสนิท ตำบลแจระแม

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ : 0 4534 4654

โทรสาร : 0 4534 4655

E-mail : zone11@oae.go.th

Website : <http://www.zone11.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
ยโสธร ศรีสะเกษ และมุกดาหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภายในสนามบินนครสวรรค์ ตำบลนครสวรรค์ออก

อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

โทรศัพท์ : 0 5680 3525

E-mail : zone12@oae.go.th

Website : <http://www.zone12.oae.go.th/>

รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร
เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี

คณะผู้จัดทำหนังสือรายงานประจำปี 2566 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. นายฉันทานนท์	วรรณเขจร	เลขานุการ
2. นายวินิต	อธิสุข	รองเลขานุการ
3. นางเบญจวรรณ	ศิริโพธิ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
4. นางสาวกษิษา	ผ่องใส	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล
5. นางสาวตาปี	วัชรานุกร	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายระบบเศรษฐกิจการเกษตร
6. นางพนิดา	โตพ่วง	ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร
7. นางสาวอัญญา	เพ็ญพร	รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ ด้านระบบข้อมูลสถิติการเกษตร
8. นายเอกราช	ตรีลพ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
9. นางสาวนริศรา	เอี่ยมคู่ย์	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6
10. นางอารีย์	ธีระดำรงตระกูล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
11. นางสาวกาญจนา	มาลัยกฤษณะชลี	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
12. นายศุภกรณ์	พุกนันท์	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ
13. นางสาวหทัยรัตน์	สกลวิทยานนท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
14. นายธรรมจรรย์	ตุลย์ธำรง	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
15. นางภัทรฤทัย	วรรณมาโส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
16. นางอาทิตย์ยา	ดวงจันทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
17. นายชัยทัต	อุยธำรงสิทธิ์	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
18. นางสาวรัตนารักษ์	โยชน์ชัยสาร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
19. นางสาวณิศาพร	มีนพัฒนสันติ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
20. นางสาวกิริพร	ฐิติพรขจิต	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
21. นางสาวมินท์ฐิตา	ธนาพงศ์จิรสิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
22. นางสาวศิริกาญจน์	เลิศอำไพพนนท์	เศรษฐกรชำนาญการ
23. นางกษิชนก	ปานสุกน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
24. นางสาววิไลวรรณ	เพชรวิสูตร	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
25. นางสาวรพีพรรณ	จั่นเพ็ง	เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ 0 2149 3800 โทรสาร 0 2940 7210

 www.oae.go.th เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน

 ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร @OAENEWS

 เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน @PUBLICOAE

 เศรษฐกิจการเกษตรเพื่อประชาชน